

gemeente
Neder-Betuwe

Programmarekening 2009

Jaarverslag en Jaarrekening

INHOUDSOPGAVE

Programmarekening 2009

AANBIEDING

AANBIEDINGSBRIEF	7
FINANCIËLE POSITIE	10
RESULTAATBEPALING, RESULTAATBESTEMMING EN OVERIGE BESTEMMINGEN	12

JAARVERSLAG

PROGRAMMAVERANTWOORDING

PROGRAMMA 1: BESTUUR EN BURGER	18
PROGRAMMA 2: OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID.....	24
PROGRAMMA 3: OPENBARE RUIMTE	30
PROGRAMMA 4: ECONOMIE	36
PROGRAMMA 5: SCHOLING EN VORMING	40
PROGRAMMA 6: WELZIJN EN CULTUUR	46
PROGRAMMA 7: ZORG, WERK EN INKOMEN.....	52
PROGRAMMA 8: BOUWEN EN MILIEU.....	58
OVERZICHT VAN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	66
OVERZICHT VAN MUTATIES IN RESERVES.....	68

PARAGRAFEN

PARAGRAAF 1: LOKALE HEFFINGEN.....	70
PARAGRAAF 2: RISICOMANAGEMENT EN WEERSTANDSVERMOGEN	74
PARAGRAAF 3: ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN.....	78
PARAGRAAF 4: FINANCIERING	84
PARAGRAAF 5: VERBONDEN PARTIJEN	88
PARAGRAAF 6: GRONDBELEID	102
PARAGRAAF 7: BEDRIJFSVOERING.....	106

JAARREKENING

PROGRAMMAREKENINGENTOELICHTING

OVERZICHT VAN GEREALISEERDE BATEN EN LASTEN PER PROGRAMMA	115
VOOR BESTEMMING.	115
OVERZICHT VAN WERKELIJKE MUTATIES RESERVES PER PROGRAMMA.....	116
OVERZICHT VAN GEREALISEERD RESULTAAT VOOR EN NA BESTEMMING.....	117
OVERZICHT VAN VERSCHILLEN PER PROGRAMMA	118
ANALYSE VAN HET VERSCHIL PER PROGRAMMA.....	118
OVERZICHT VAN DE GEREALISEERDE ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	119
OVERZICHT VAN DE AANWENDING VAN ONVOORZIEN	120
OVERZICHT VAN INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	121

BALANSENTOELICHTING

BALANS	125
TOELICHTING OP DE BALANS.....	126
SINGLE INFORMATION SINGLE AUDIT (SISA).....	146
REGIONAAL SAMENWERKINGSPROGRAMMA (RSP).....	152

BESLUITVORMING

BESLUITVORMING	157
BEGROTINGSWIJZIGING	159

gemeente
Neder-Betuwe

Programmarekening 2009

Jaarverslag en Jaarrekening

AANBIEDINGSBRIEF

AANBIEDINGSBRIEF

Aan de Gemeenteraad,

Inleiding

Hierbij bieden wij u op grond van artikel 197 van de Gemeentewet de programmarekening 2009 van de gemeente Neder-Betuwe ter vaststelling aan.

Een belangrijke functie van de programmarekening is het afleggen van verantwoording. Verantwoording over de realisering van het voorgenomen beleid en de daarvoor ingezette middelen. Deze programmarekening is daarom van belang voor zowel bestuurders als burgers, maatschappelijke organisaties, bedrijven en andere overheden.

Opbouw en indeling programmarekening

De programmarekening 2009 is voor de gemeente Neder-Betuwe de vijfde jaarrekening die is opgesteld conform de nieuwe regelgeving van de Wet Dualisering Gemeentebestuur en het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV).

Naast een aanbiedingsbrief, een overzicht van de financiële positie en een uiteenzetting van de resultaatbepaling en resultaatbestemming vindt de verantwoording per programma plaats.

De indeling van de programmarekening sluit volledig aan op de programmabegroting.

De programmarekening bestaat uit twee delen te weten het jaarverslag en de jaarrekening.

Het jaarverslag bestaat uit:

- de programmaverantwoording;
- de paragrafen.

De jaarrekening bestaat uit:

- de programmarekening en de toelichting;
- de balans en de toelichting.

In de programmaverantwoording is per programma aangegeven in hoeverre het programmabeleid en de voortgang van de door u benoemde speerpunten gerealiseerd zijn. Tevens wordt aangegeven welke acties zijn uitgevoerd in 2009 die bijgedragen hebben tot de verwezenlijking van de door u beoogde beleidsdoelen.

De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de begroting, gezien vanuit een bepaald perspectief. Het gaat met name om de beleidslijnen voor beheersmatige aspecten die grote financiële gevolgen kunnen hebben en/of van belang zijn voor het realiseren van de programma's. Deze informatie komt in de begroting veelal versnipperd voor en is daardoor minder inzichtelijk voor de gemeenteraad. Het is de bedoeling van de paragrafen dat de gemeenteraad de juiste en integrale informatie krijgt om zijn kaderstellende en controlerende rol ook op de beheersmatige aspecten waar te maken. De kwaliteit daarvan is immers van groot belang voor een continue, effectieve en efficiënte dienstverlening door de gemeente.

De programmarekening en toelichting geven per programma inzicht in de opbouw van het jaarresultaat dat via een "gezuiverd" exploitatieresultaat (resultaat exclusief de toevoegingen/onttrekkingen aan reserves) vóór bestemming leidt tot een jaarresultaat na bestemming.

In 2009 bent u tussentijds geïnformeerd over de voortgang van de programma's in de loop van 2009.

Een ander onderdeel van de jaarrekening is de balans met een toelichting op de balansposten tevens is er een overzicht opgenomen van de single information single audit (SISA).

Het laatste onderdeel is de besluitvorming.

Resultaat

Het boekjaar 2009 sluit met een tekort van € 302.000. Bij de 2^e bestuursrapportage 2009 bedroeg het saldo van de financiële positie voor het jaar 2009 een geraamd tekort van € 314.000. Dit betekende dat wij op basis van de uitputting van de budgetten per eind juli 2009 een nadelig jaarrekeningsaldo van deze omvang verwachten.

Voor verder uiteenzetting van het resultaat verwijzen wij u naar het onderdeel resultaatbepaling.

Voor de bestemming van het negatieve jaarrekeningresultaat en overige bestemmingen wordt verwezen naar het onderdeel voorstel bestemming.

Het college van Burgemeester en wethouders van de gemeente Neder-Betuwe

De secretaris,
N.A. de Groot

De burgemeester,
ir. C.W. Veerhoek

gemeente
Neder-Betuwe

Programmarekening 2009

Jaarverslag en Jaarrekening

**FINANCIELE POSITIE,
RESULTAATBEPALING,
RESULTAATBESTEMMING,
EN OVERIGE BESTEMMINGEN**

FINANCIËLE POSITIE

Begroting voor wijziging.

De begroting voor wijziging 2009 van de gemeente Neder-Betuwe sloot met een overschot van € 115.604.

Begroting na wijziging.

De begroting 2009 is tussentijds via verschillende begrotingswijzigingen (11) aangepast.

De grootste aanpassingen waren:

- NieuwBeleid2009
  - ✚ Nieuwe ontwikkelingen
  - ✚ Investerings (onontkoombaar)
  - ✚ Aanpassingen op basis van amendement 1 "verhoging OZB"
- Structurele doorwerking tweede bestuursrapportage 2008
  - ✚ Lagere lasten aanbesteding accountantsdiensten
  - ✚ Hoger verwacht dividend Vitens komende jaren
  - ✚ Bijstelling overgangsregeling verzelfstandiging
  - ✚ Hogere lasten voor bevordering instandhouding bibliotheken
  - ✚ Hogere energielasten Sporthal De Eng en De Leede
  - ✚ Hogere lasten BBZ uitkeringen
  - ✚ Lagere lasten WMO hulp bij huishouding
- Verkoop aandelen Grondbank
- Aanpassingen opbrengst OZB in verband met vrijstelling (tuinbouw) kassen
- Uitbreiding management
- Structurele doorwerking algemene uitkering conform September circulaire 2008
- Structurele doorwerking Notares reserves en voorzieningen 2008
- Bestemmingsaldo jaarrekening 2008
- De eerste bestuursrapportage 2009
  - ✚ Hogere lasten voor verkiezingen
  - ✚ Lagere inkomsten door aanpassing WWB inkomensdeel
  - ✚ Hogere lasten door lagere urentoerekening aan grondexploitaties
  - ✚ Structureel hogere baten conform december circulaire 2008
  - ✚ Hogere baten door aanpassingen algemene uitkering vorige jaren
  - ✚ Liquidatie IZA Nederland
  - ✚ Bezuiniging budgetten onderhoud wegen
  - ✚ Voordelig structureel effect op stelpost prijsstijgingen.
- Verplaatsen stelpost kapitaallasten
- De tweede bestuursrapportage 2009
  - ✚ Incidentele hogere lasten voor Inhuur van derden
  - ✚ Incidenteel voordeel op de bijdrage gemeenschappelijke regeling RAR
  - ✚ Incidenteel lagere lasten voor Wijk- en buurtgericht werken
  - ✚ Incidenteel hogere lasten voor het aanleg inrit Dalwagen
  - ✚ Incidenteel hogere beheerskosten openbare basisscholen
  - ✚ Lagere kapitaallasten door vertraging bouw De Wegwijzer
  - ✚ Lagere kapitaallasten gym- en verenigingsgebouwen
  - ✚ Incidenteel hogere aanvullende uitkering Bbz 2007
  - ✚ Incidenteel hogere lasten voor uitvoering woningaanpassingen in kader Wmo
  - ✚ Incidenteel hogere lasten voor uitvoering Wmo vervoersvoorzieningen
  - ✚ Incidenteel lagere te ontvangen leges bouwvergunningen
  - ✚ Lagere algemene uitkering uit het gemeentefonds

De begroting na wijziging sloot, conform de tweede bestuursrapportage, met een tekort van € 314.103. Dit betekent dat wij op basis van de uitputting van de budgetten per eind juli 2009 een nadelig jaarrekeningsaldo van deze omvang verwachten.

Overzicht financiële positie		2009 x € 1000
Begrotingstekort (begroting voor wijziging) d.d. 30-10-2008		-116
Begrotingstekort (begroting voor wijziging) Overschot		-116
Begrotingswijziging	1 30-10-2008 Nieuw beleid begroting 2009 (incl aanpassing obv amendement 1)	159
Begrotingswijziging	2 30-10-2008 Structurele doorwerking 2e bestuursrapportage 2008	22
Begrotingswijziging	3 30-10-2008 Verkoop aandelen Grondbank	1
Begrotingswijziging	4 30-10-2008 Vrijstelling (tuinbouw)kassen (incl aanpassing obv amendement 1)	0
Begrotingswijziging	5 30-10-2008 Uitbreiding management	30
Begrotingswijziging	6 30-10-2008 Structurele doorwerking algemene uitkering conform Septembercirculaire	-164
Begrotingswijziging	7 30-10-2008 Structurele doorwerking gevolgen Nota Reserves en Voorzienen 2008	0
Begrotingswijziging	8 11-06-2009 Bestemming saldo jaarrekening 2008	0
Begrotingswijziging	9 09-07-2009 1e Bestuursrapportage 2009	-300
Begrotingswijziging	10 09-07-2009 Verplaatsen stelpost kapitaallasten	0
Begrotingswijziging	11 15-10-2009 2e Bestuursrapportage 2009	682
Totaal van de wijzigingen		tekort 430
Begrotingspositie begroting 2009 na wijziging		tekort 314
Werkelijk resultaat 2009		tekort 302
Verschil begroting na wijziging en werkelijk resultaat		tekort -12

+ is tekort - is overschot

RESULTAATBEPALING, RESULTAATBESTEMMING EN OVERIGE BESTEMMINGEN

Het resultaat over het jaar 2009.

Het werkelijk resultaat 2009 komt uit op een tekort van € 302.000.

Bij de 2^e bestuursrapportage 2009 bedroeg het saldo van de financiële positie voor het jaar 2009 een geraamd tekort van € 314.000. Dit betekende dat wij op basis van de uitputting van de budgetten per eind juli 2009 een nadelig jaarrekeningsaldo van deze omvang verwachten.

Hieronder volgt een overzicht van gerealiseerd resultaat per programma voor en na bestemming.

OVERZICHT VAN GEREALISEERD RESULTAAT VOOR EN NA BESTEMMING.									
Nr. Programma's	Begroting 2009 na wijziging			Rekening 2009			Verschil		Verschil
	Lasten €	Raten €	Saldo €	Lasten €	Raten €	Saldo €	Lasten €	Raten €	Saldo €
P1 Bestuur en Burger	4.330	-754	3.575	4.462	-1.053	3.409	132	-298	-166
P2 Openbare Orde en Veiligheid	1.799	-28	1.771	1.707	-67	1.639	-92	-39	-131
P3 Openbare Ruimte	6.016	-597	5.419	6.005	-873	5.132	-11	-275	-287
P4 Economie	174	-66	107	161	-66	95	-12	0	-12
P5 Scholing en Vorming	4.314	-748	3.566	4.266	-660	3.606	-48	88	40
P6 Welzijn en Cultuur	2.782	-336	2.445	2.736	-317	2.419	-46	19	-27
P7 Zorg, Werk en Inkomen	10.231	-5.495	4.736	10.699	-5.994	4.705	468	-499	-31
P8 Bouwen en Milieu	13.725	-10.984	2.741	14.093	-10.798	3.295	368	185	553
D Algemene dekkingsmiddelen	46	-23.150	-23.104	48	-23.192	-23.144	2	-42	-40
Werkelijk resultaat voor bestemming	43.416	-42.159	1.257	44.177	-43.021	1.156	761	-862	-101
R Mutaties in reserves	1.681	-2.624	-943	1.712	-2.567	-855	32	57	89
S Werkelijk resultaat na bestemming	45.097	-44.783	314	45.889	-45.588	302	793	-805	-12
+ = tekort - = overschot									

Overzicht van de grootste afwijkingen tussen begroting na wijziging en jaarrekening.

Hieronder volgt een overzicht van afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de jaarrekening 2009.

Het betreft hier afwijkingen groter dan € 25.000. Tevens is er een splitsing gemaakt tussen voordelen en nadelen en een splitsing tussen incidenteel en structureel.

Overzicht van de grootste afwijkingen tussen begroting na wijziging en jaarrekening zijn:					
		Bedrag:	Voordeel	Incidenteel	
			Nadeel	Structureel	
1	Lagere lasten wijkmanagement	P1	-72.000	Voordeel	Incidenteel
2	Hogere ontvangen leges bevolkingsadministratie en burgerlijke stand	P1	-58.000	Voordeel	Incidenteel/structureel
3	Lagere bijdrage aan Regio Rivierenland	P1	-30.000	Voordeel	Incidenteel
4	Vrijval voorziening aanvalsplannen brandweer	P2	-38.000	Voordeel	Incidenteel
5	Lagere lasten voor regionalisering brandweer Gelderland-Zuid	P2	-36.000	Voordeel	Incidenteel
6	Vrijval voorziening openbare verlichting	P3	-40.000	Voordeel	Incidenteel
7	Hogere lasten voor gladheidsbestrijding	P3	64.000	Nadeel	Incidenteel
8	Vrijval voorziening speelruimte	P3	-211.000	Voordeel	Incidenteel
9	Hogere lasten voor leerlingenvervoer	P5	44.000	Nadeel	Incidenteel
10	Lagere lasten voor vrijwilligerswerk & Mantelzorg	P7	-27.000	Voordeel	Incidenteel
11	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (WABO).	P8	-47.000	Voordeel	Incidenteel
12	Hogere ontvangen leges bestemmingsplannen voor derden	P8	-51.000	Voordeel	Incidenteel
13	Lagere ontvangen leges voor vrijstellingsverzoeken bestemmingsplannen	P8	39.000	Nadeel	Incidenteel/structureel
14	Hogere baten handhaving bouw/dwangsommen.	P8	-40.000	Voordeel	Incidenteel Incidenteel
15	Hogere Leges bouwvergunningen.	P8	-67.000	Voordeel	Incidenteel Incidenteel
16	Aanvulling voorziening verliezen bouwgrondexploitaties.	P8	436.000	Nadeel	Incidenteel Incidenteel
17	Lagere urentoerekening aan grondexploitaties.	P8	231.000	Nadeel	Incidenteel Incidenteel
18	Kosten ambtelijke inzet voor grondexploitatie Casterhoven.	P8	97.000	Nadeel	
19	Afsluiten grondexploitatieproject Appelhof.	P8	-30.000	Voordeel	
20	Hogere bijdrage Algemene uitkering uit het gemeentefonds	D	-28.000	Voordeel	
	Overige kleine verschillen		-148.000	Voordeel	
+ = tekort - = overschot			-12.000		

Verklaring van de grootste afwijkingen tussen begroting na wijziging en jaarrekening zijn:

1. Lagere lasten wijkmanagement (€ 72.000 voordeel)
De voortgangsrapportage invoering wijkmanagement is in de raad van 17 december 2009 voor kennisgeving aangenomen. Daarbij is besloten, dat een bedrag van € 55.000 bestemd zou worden voor besteding in 2010. Het gaat hier om een bedrag van € 35.000 dat toegevoegd wordt aan het budget wijkmanagement. De reden daarvan is, dat de middelen beschikbaar moeten blijven in relatie tot het Regionaal Samenwerking Project (RSP). Dit RSP-project loopt van 2008 t/m 2011. Daarnaast is besloten (amendement) om een bedrag van € 20.000 te bestemmen/terug te laten vloeien naar het budget speelruimtebeleid, omdat genoemd bedrag voor 2008 en 2009 hieraan is onttrokken, terwijl er geen speelvoorzieningen zijn gerealiseerd. Dat alsnog een bedrag van € 17.000 overblijft heeft te maken met het feit, dat de besteding van de dorpsbudgetten 2009 is achter gebleven bij de verwachtingen. Bepaalde in 2009 in gang gezette activiteiten zullen in 2010 worden opgepakt c.q. worden afgerond. Het betreft hier een incidenteel voordeel van € 72.000 waarvan bij de resultaatbestemming wordt voorgesteld om € 55.000 te bestemmen.
2. Hogere ontvangen leges bevolkingsadministratie en burgerlijke stand (€ 58.000 voordeel)
In vergelijking met 2008 zijn er 223 meer identiteitskaarten en 89 meer paspoorten uitgegeven. Voorts is per 1 oktober 2009 het bromfietscertificaat vervangen door het bromfietsrijbewijs. Dit heeft in totaal geresulteerd in een meeropbrengst van € 58.000 dan geraamd op de leges bevolkingsadministratie en burgerlijke stand. Het voordeel van € 58.000 is voor het overgrote deel incidenteel. Een gedeelte dat betrekking heeft op het onderdeel bromfietsrijbewijs zal van structurele aard zijn. Bij het samenstellen van de jaarrekening 2009 is de hoogte van het structurele voordeel nog niet juist in te schatten. Bij de 2^e bestuursrapportage 2010 zal deze verhoging van baten structureel worden meegenomen.
3. Lagere bijdrage aan Regio Rivierenland
Op de bijdrage aan Regio Rivierenland is een voordeel behaald van € 30.000 als gevolg van de doorschuif-BTW. Dit is BTW, gekoppeld aan overheidstaken, die gemeenten bij het BTW-compensatiefonds normaliter zouden kunnen compenseren. Een gemeenschappelijke regeling heeft echter niet de mogelijkheid om bij het BTW-compensatiefonds de BTW te compenseren, maar een gemeenschappelijke regeling heeft wel de mogelijkheid om deze BTW "door te schuiven" naar de gemeenten. Dit doorschuiven van BTW heeft eind 2009 plaatsgevonden. Dit voordeel van € 30.000 moet als incidenteel worden beschouwd.
4. Vrijval voorziening aanvalsplannen brandweer
In 2009 is gebleken dat een deel van de voorziening aanvalsplannen brandweer niet meer noodzakelijk was voor dit doel. Dit heeft geresulteerd in een vrijval van € 38.000 te gunste van de algemene middelen. Het betreft hier een incidenteel voordeel.
5. Lagere lasten regionalisering brandweer Gelderland-Zuid
In de begroting 2009 is een budget opgenomen van € 53.000 voor frictiekosten regionalisering brandweer Gelderland-Zuid. Het doel van dit budget is om aanloopkosten die ontstaan bij de regionalisering brandweer Gelderland-Zuid te kunnen voldoen. Van dit budget is € 36.000 niet besteed en valt daarom vrij ten gunste van de algemene middelen. Het betreft hier een incidenteel voordeel.
6. Vrijval voorziening openbare verlichting
Bij de vaststelling van de beleidsnota openbare verlichting 2009-2018 in de raadsvergadering van 17 december 2009 is door de raad besloten om € 40.000 van de voorziening openbare verlichting te laten vrijvallen ten gunste van de algemene middelen. Het betreft hier een incidenteel voordeel.
7. Hogere lasten voor gladheidbestrijding
In 2009 is er 36 keer uitgerukt om de gladheid te bestrijden. Tijdens de gladheidperiode is meerdere malen langdurige sneeuwval geweest waardoor onze stroommachines en sneeuwschuiven vaak hele dagen en nachten zijn ingezet om de wegen sneeuwvrij te maken. Wij gaan er vanuit dat de extra lasten, in totaal € 64.000, voor gladheidbestrijding incidenteel van aard zijn.
8. Vrijval voorziening speelruimte
Bij de jaarrekening 2009 is besloten om het saldo van de voorziening speelruimte vrij te laten vallen ten gunste van de algemene middelen. De reden van deze vrijval is het feit dat geen beheerplan speelruimte bij de gemeente aanwezig is die als basis dient voor het gebruik van een voorziening. Volgens de BBV voorschriften is er geen grond om een voorziening speelruimte te mogen hanteren. Voorgesteld wordt om de vrijgevallen gelden van € 211.096 vanuit de voorziening speelruimte te storten in een bestemmingsreserve speelruimte. Het betreft hier een incidenteel voordeel van € 211.096. Dit incidentele voordeel wordt bij de resultaatbestemming voorgesteld toe te voegen aan een bestemmingsreserve speelruimte.
9. Hogere lasten voor leerlingenvervoer
Het jaar 2009 was voor het onderdeel leerlingenvervoer een turbulent jaar. Enerzijds wegens personele wisselingen en anderzijds door de vele problemen die er waren tussen de ouders/leerlingen en de vervoerders. Dit heeft veel tijd en energie gekost. Binnen de werkzaamheden moesten keuzes worden gemaakt. De hoogste prioriteit lag bij het vervoeren van de kinderen en het oplossen van knelpunten. De totale uitgaven voor leerlingenvervoer zijn in 2009 € 44.000 hoger dan geraamd ondanks het feit, dat het aantal te vervoeren leerlingen in het schooljaar 2009-2010 is afgenomen. Afname van leerlingen leidt niet op voorhand tot lagere vervoerskosten. Of er nu 8 of 4 kinderen in de bus zitten, de bus moet toch van A naar B. Daarnaast zijn er enkele kostenverhogende factoren geweest, zoals verandering van schooltijden, nieuwe leerlingen, indexering van vervoersstarieven, extra vervoersbewegingen als gevolg van gewijzigde gezondheidssituatie en tijdelijke maatregelen om knelpunten op te lossen.

De acties die uitgezet worden in 2010 zijn: stimuleren gebruik openbaar vervoer, factuurcontrole, digitalisering aanvraagformulier en Europese aanbesteding. Genoemde zaken moeten leiden tot een kwaliteitsslag en kostenbeheersing. Wij gaan er vanuit dat de extra lasten voor leerlingenvervoer incidenteel van aard zijn.

10. Lagere lasten voor vrijwilligerswerk & mantelzorg
In juli 2009 heeft de gemeenteraad een besluit genomen over de nota Mantelzorg. Toen is al aangegeven dat de verschillende acties op het gebied van mantelzorg, vrijwilligerswerk en maatschappelijke stages pas in de loop van 2010 uitgevoerd zouden kunnen worden. Een groot deel van het budget gaat dan naar de inhuur van een medewerker en het realiseren van het steunpunt (€ 32.000). De overige gelden worden ingezet voor cursussen, lotgenotencontact, deskundigheidsbevordering en communicatie. In 2009 was er nog geen steunpunt en geen medewerker waardoor de verschillende kosten veel lager uitvielen. Zodoende is er nu een overschot van € 27.000. Het betreft hier een incidenteel voordeel.
11. Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (WABO).
Voor de WABO was in 2009 een bedrag van € 47.000 begroot. Ten laste van dit budget zijn geen uitgaven gedaan gezien het feit dat de invoeringsdatum van de WABO is uitgesteld naar een – op dit moment – nader te bepalen moment in 2010. In januari 2010 heeft ons college budget beschikbaar gesteld voor de noodzakelijke opleiding van medewerkers evenals noodzakelijke ICT aanpassingen als gevolg van de WABO. In september 2009 is ook nog eenmalig € 36.416 via de algemene uitkering ontvangen wat bestemd is voor de implementatie van de WABO. Het betreft hier een incidenteel voordeel van €83.416. Dit incidenteel voordeel wordt bij de resultaatbestemming voorgesteld te bestemmen voor de verdere implementatie van de WABO in 2010
12. Hogere ontvangen leges bestemmingsplannen voor derden
Er zijn dit jaar 11 plannen opgestart waarvan de leges zijn geïnd maar nog relatief weinig werkzaamheden (bijvoorbeeld stedenbouwkundigen maar ook publicaties) zijn verricht. In de begroting wordt uitgegaan van 5 plannen en is het uitgangspunt dat baten en lasten in hetzelfde jaar verantwoord worden. Het betreft hier een incidenteel voordeel van € 51.000.
13. Lagere ontvangen leges voor vrijstellingsverzoeken bestemmingsplannen
Ten aanzien van dit budget zijn de baten € 32.000 achter gebleven en de lasten zijn met € 7.000 overschreden. Enerzijds zijn de verschillen te verklaren door het feit dat wij in 2009 een aantal rekeningen hebben moeten voldoen terwijl de inkomsten die daartegenover stonden al in 2008 zijn ontvangen. Anderzijds zijn de achtergebleven baten het gevolg van minder vrijstellingsverzoeken. Dit heeft te maken met minder economische activiteit gezien de kredietcrisis. Ten slotte speelt een aantal beleidsmatige aspecten een rol. Met de nieuwe Wet Ruimtelijke Ordening is het aantal vrijstellingsmogelijkheden drastisch beperkt. Dit heeft consequenties voor de legesopbrengsten. Daarnaast zullen er als gevolg van herziene bestemmingsplannen minder mogelijkheden bestaan vrijstellingen aan te vragen en zal door de opzet daarvan de noodzaak ook verminderen. Van het nadeel van € 39.000 moet € 30.000 beschouwd worden als structureel lagere ontvangen leges voor vrijstellingen. Dit structureel nadeel zal in de 1^e bestuursrapportage 2010 worden meegenomen.
14. Hogere baten handhaving bouw/dwangsommen.
Als gevolg van opgelegde dwangsommen naar aanleiding van handhavingstaken is er vanuit gegaan dat wij nog € 40.000 zullen ontvangen. Het betreft hier een incidenteel voordeel.
15. Hogere leges bouwvergunningen.
Dankzij het feit dat eind 2009 een paar laatste grote projecten toch nog tot een afronding/vergunning zijn gekomen, zijn de baten voor de bouwleges € 67.000 hoger. Het betreft hier een incidenteel voordeel.
16. Voorziening verliezen bouwgrondexploitaties.
Voor de lopende projecten met een negatief resultaat dient conform de BBV voorschriften in de jaarrekening een voorziening te worden gevormd. Het totale negatieve resultaat bedraagt per 31 december 2009 € 512.000. In verband met een nog niet verwerkte meevaller van de herziening grondexploitaties 1-1-2009 van € 76.000 dient de voorziening verliezen grondexploitatie te worden aangevuld met € 436.000. Dit is conform raadsbesluit van 18 februari 2010. Deze aanvulling is van incidentele aard.
17. Lagere urenrekening aan grondexploitaties.
Van de oorspronkelijk geraamde toerekening aan de diverse grondexploitaties/overeenkomsten is in werkelijkheid € 231.000 minder toegerekend. Het betreft hier een incidenteel nadeel. Voor een verdere toelichting betreffende dit nadeel wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid. Bij de 1^e bestuursrapportage 2010 en bij de kadernota 2011-2014 zal de geraamde toerekening van uren aan diverse grondexploitatie/overeenkomsten opnieuw worden bezien
18. Kosten ambtelijke inzet voor grondexploitatie Casterhoven.
Bij raadsbesluit besluit van 18 februari 2010 is besloten om de kosten van de ambtelijke inzet ten laste te brengen van de algemene middelen. Het nadeel van € 97.000 moet als incidenteel worden beschouwd. Bij de 1^e bestuursrapportage 2010 en bij de kadernota 2011-2014 zal de geraamde toerekening van uren aan de grondexploitatie opnieuw worden bezien.
19. Afsluiten grondexploitatieproject Appelhof Ochten en stationstraat Kesteren
Bij raadsbesluit van 18 februari 2010 is besloten om deze projecten af te sluiten. Het betreft hier de grondexploitatieprojecten Appelhof te Ochten (€35.000 voordelig) en Stationstraat Kesteren (€ 5.000 nadelig). Tevens is besloten om het positieve saldo van € 30.000 toe te voegen aan de reserve grondexploitaties. Bij de bestemming van het jaarrekeningsaldo 2009 is dit als voorstel opgenomen. Het betreft hier een incidenteel voordeel.

20. Hogere bijdrage algemene uitkering uit het gemeentefonds

De werkelijke algemene uitkering uit het gemeentefonds voor de gemeente Neder-Betuwe is in totaliteit € 28.000 hoger dan was begroot. De hogere algemene uitkering uit het gemeentefonds is ontstaan door het feit dat in de septembercirculaire 2009 eenmalig € 36.416 via de algemene uitkering is ontvangen wat bestemd is voor de implementatie van de WABO. De verantwoording over dit voordeel kon niet meer plaats vinden in de 2e bestuursrapportage 2009 omdat toen de septembercirculaire 2009 uitkwam de 2e bestuursrapportage 2009 al was verzonden naar de gemeenteraad ter vaststelling. Tegenover dit voordeel staat een nadeel dat ontstaan is door wijzigingen in de maatstafgewichten en de wegingsfactoren binnen de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Deze wijzigingen hebben betrekking op 2009 en op vorige jaren. Dit voordeel moet als incidenteel worden beschouwd.

Structurele doorwerking resultaat jaarrekening 2009

In het resultaat van de jaarrekening 2009 zijn twee zaken die een structureel karakter hebben. Het betreft hier lagere te ontvangen leges vrijstellingsprocedures bestemmingsplannen van € 30.000. Dit structureel nadeel van € 30.000 zal in de eerste bestuursrapportage 2010 worden meegenomen.

De hogere ontvangen leges voor bevolkingsregistraties (bromfietsrijbewijs) is nog niet juist in te schatten. Bij het samenstellen van de jaarrekening 2009 is de hoogte van deze nieuw te ontvangen leges nog niet juist in te schatten. Bij de 2^e bestuursrapportage 2010 zal deze verhoging structureel worden meegenomen.

Het overige deel van het resultaat van de jaarrekening 2009 heeft een incidenteel karakter.

Voorstel bestemming.

Aan u wordt een voorstel gedaan om naast het negatieve resultaat van deze jaarrekening 2009 van € 301.854 de volgende bedragen te bestemmen.

1. Een onderdeel van het nadelig saldo jaarrekening 2009 is het nog niet bestede budget voor de invoering van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. (WABO). Het betreft hier een voordelig saldo van € 83.416 die betrekking heeft op project/activiteiten waarvan de uitvoering nog niet is afgerond in 2009 en doorloopt in 2010. Om de uitvoering van de WABO tot een goed einde te brengen is het noodzakelijk om € 83.416 te bestemmen voor de verdere uitvoering van de WABO.
2. Een onderdeel van het nadelig saldo jaarrekening 2009 is het niet bestede budget voor wijkmanagement van € 55.000. Bij raadsbesluit van 17 december 2009 en het daarbij behorende amendement is besloten om bij de jaarrekening 2009 € 35.000 te bestemmen voor verdere uitvoering van wijkmanagement om zo de hieraan gekoppelde subsidie via het regionale uitvoeringsprogramma (RSP) niet in gevaar te brengen. De overige € 20.000 terug te laten vloeien naar het budget voor speelruimtebeleid.
3. In de jaarrekening 2009 zijn een tweetal grondexploitatieprojecten afgesloten. Voorgesteld wordt het positieve saldo van € 30.000 te storten in de reserve grondexploitaties.
4. In de jaarrekening 2009 is besloten om het saldo van de voorziening speelruimtebeleid vrij te laten vallen ten gunste van de algemene middelen. De reden van deze vrijval is het feit dat er geen beheerplan speelruimte bij de gemeente aanwezig is die als basis dient voor het gebruik van een voorziening. Volgens de BBV voorschriften is er geen grond om een voorziening speelruimte te mogen hanteren. Voorgesteld om de vrijgevallen gelden van € 211.096 vanuit de voorziening speelruimte te storten in een bestemmingsreserve speelruimte.
5. Een onderdeel van het nadelig saldo jaarrekening 2009 is het nog niet bestede budget voor sportdeelname. Het betreft hier een voordelig saldo van € 14.000 die betrekking heeft op een nog te sluiten overeenkomst met VV Uchta waarvan de uitvoering vertraging heeft opgelopen en zo niet is afgerond in 2009 en doorloopt in 2010. Voorgesteld wordt om € 14.000 te bestemmen voor de afronding van de inmiddels in 2010 gesloten overeenkomst met VV Uchta.

Per saldo stellen wij voor om € 695.366 te onttrekken aan de algemene reserve.

gemeente
Neder-Betuwe

Programmarekening 2009

Jaarverslag

PROGRAMMAVERANTWOORDING

PROGRAMMA 1: BESTUUR EN BURGER

Algemeen:

Portefeuillehouders
Burgemeester : ir. C.W. Veerhoek Wethouder : mr. J.M. Talman- van der Woude
Inhoud programma
Het programma omvat burgerparticipatie en de interne en externe dienstverlening. Daarnaast omvat dit programma de bestuurlijke organen (raad, commissie, college van burgemeester en wethouders en de burgemeester), intergemeentelijke samenwerking, voorlichting (inclusief website) en verkiezingen.
Relevante beleidsruimte en kaders
<ul style="list-style-type: none">
• Coalitieprogramma 2006-2010 "Voortvarend verder"
• Beleidsnotitie wijkmanagement "Samenwerken voor het resultaat" (Raadsbesluit 30 januari 2008)
Ontwikkelingen
De Gemeentewinkel moet het aanspreekpunt zijn voor de burger. De digitale dienstverlening zal zich steeds verder ontwikkelen. Het medium Internet zal steeds meer worden gebruikt. In 2010 worden ongeveer 100 producten via de website van de gemeente aangeboden.

Digitale Balie

U kunt op onze [Digitale Balie](#) steeds meer producten en diensten digitaal aanvragen met [DigiD](#) en betalen via de [internetkassa](#).

Hier ziet u de top 5 met de meest bezochte producten:

1. [Paspoort](#)
2. [Verhuizing en emigratie](#)
3. [Onroerend zaakbelasting](#)
4. [Geboorte, aangifte](#)
5. [Openbare ruimte, melding schade](#)

Wat wilden we bereiken, wat zouden we daarvoor doen en wat is er bereikt en gedaan?

Wat wilden we bereiken? Wat zouden we daarvoor doen?	Jaar	Wat hebben we bereikt? Wat hebben we daarvoor gedaan?
<p><u>Wijkmanagement</u></p> <p><u>Wat wilden we bereiken?</u> We willen meer invloed, participatie en betrokkenheid van bewoners op de verbetering en bevordering van de kwaliteit van de eigen woon- en leefomgeving via de inzet van wijkmanagement.</p> <p><u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> De invoering van wijkmanagement wordt ook in 2009 gefaseerd voortgezet. Dit houdt in dat een vervolg aan Dodewaard en IJzendoorn (start eerste initiatieven eind 2008) wordt gegeven. In de loop van 2009 zal worden gezien of er gelegenheid bestaat om wijkmanagement ook in andere kernen te ontwikkelen.</p>	<p>2009 e.v.</p>	<p>Wijkmanagement is gefaseerd ingevoerd.</p> <p><u>Dodewaard</u> Als pilotproject is wijkmanagement gestart in Dodewaard. Dit project heeft de nodige ervaring opgeleverd waarmee voordeel is opgedaan voor de verdere ontwikkeling van wijkmanagement. In december 2009 besloot de dorpsstafel om niet verder te gaan in de op dat moment bestaande samenstelling. Begin 2010 zal worden gezien hoe verder te gaan met wijkmanagement in Dodewaard. Daarbij zal worden overwogen of VKK (Vereniging van Kleine Kernen) daarbij zal worden betrokken.</p> <p><u>IJzendoorn</u> In de eerste maanden van 2009 zijn door ons inwoners benaderd voor het vormen van een kwartiermakergroep. Met deze groep is een informatiebijeenkomst voor inwoners voorbereid die op 14 mei 2009 heeft plaatsgevonden. De kwartiermakergroep heeft afspraken gemaakt over rol en bevoegdheden en domein van de dorpsstafel en een eerste SWOT-analyse (sterkte- zwakteanalyse) opgesteld. Een tweede inwonersbijeenkomst, gepland op 28 september 2009, is voorbereid. Uit de inwonersbijeenkomst van 28 september 2009 is een dorpsstafel ontstaan en een eerste programma van aan te pakken thema's. De uitwerking naar taakgroepen moet nog worden uitgewerkt.</p> <p><u>Echteld</u> De medewerking van de gemeente bij de deelname aan de "Burendag" op 26 september 2009 door een groep inwoners in Echteld vormde de start voor invoering van wijkmanagement in de kern Echteld. Door een geformeerde kwartiermakergroep is een inwonersbijeenkomst voorbereid die plaatsgevonden heeft op 18 november 2009. Daaruit is een dorpsstafel ontstaan en zijn enkele thema's uitgekozen. De uitwerking naar taakgroepen moet nog verder gaan plaatsvinden.</p> <p><u>Ochten en Kesteren</u> Met medewerking van de VKK (Vereniging van Kleine Kernen) is in de eerste helft van 2009 voor Ochten en de tweede helft van 2009 in Kesteren een start gemaakt met de kwartiermakerfase om te komen tot het invoeren van wijkmanagement. Inwoners hebben deelgenomen aan interviews en de kwartiermaker-groepen hebben met hulp van VKK een zogeheten SWOT-analyse (sterkte- zwakteanalyse) opgesteld. In december 2009 hebben beide kwartiermakergroepen de voorbereidingen voor een openbare inwonersbijeenkomst, die voor Kesteren op 27 januari en voor Ochten op 15 februari 2010 staat gepland, nagenoeg afgerond.</p> <p><u>BuurtActiefCheques</u> In 2009 is 19 keer een beroep gedaan op een BuurtActiefCheques. Daarvan zijn er 16 gehonoreerd. Op die manier is snel ingespeeld op bepaalde knelpunten/wensen in een wijk.</p>

Wat wilden we bereiken? Wat zouden we daarvoor doen?	Jaar	Wat hebben we bereikt? Wat hebben we daarvoor gedaan?
<p><u>Informatiebeleidsplan</u></p> <p><u>Wat wilden we bereiken?</u> Wij streven naar een adequate (digitale) informatievoorziening en een adequate digitale dienstverlening door middel van het in 2008 vastgestelde en in 2009 geactualiseerd informatiebeleidsplan</p> <p><u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> In 2009 wordt uitvoering gegeven aan het informatiebeleidsplan. Het betreft onder andere de volgende projecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verbetering informatie met betrekking tot bevolkingsgegevens. • Digitalisering van bestemmingsplannen. • Voorbereiding invoering Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). 	2009	<p>De uitvoering van het Informatiebeleidsplan verloopt volgens planning. Daarin zijn o.a. uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • DigiD t.b.v. Wmo-aanvraag. • Migratie van 3 servers. • Vervanging back-up server. • De audit GBA. • Koppeling met Basisregistratie Adressen en Gebouwen. (BAG). Inwonersgegevens kunnen worden opgehaald bij andere gemeenten • Koppeling landelijke leerlingenadministratie onderwijs met IB groep (DUO Dienst Uitvoering Onderwijs) • Publicatie van bestemmingsplannen • Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG) aansluiting op de landelijke voorziening • In samenwerking met Buren en Lingewaal aanschaf en beheer AS 400 server • Diverse koppelingen van workflowsystemen aan DECOS <p>Verder in 2009 gestart en afronding in 2010:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In samenwerking met Buren en Lingewaal invoeren van de gegevensmakelaar. • Invoering zaakgericht werken waardoor documenten voorbereid worden voor Persoonlijke Internet Pagina's (PIP) en zaakpublicaties • Digitaliseren Wmo dossiers. 1^e kwartaal 2010 testfase • Installatie WABO software voor aanvraag vergunningen omdat de landelijke voorzieningen nog niet gereed zijn. • Koppelingen van workflowsystemen. Koppeling DigiD met WOZ is in testfase. Koppelingen met DECOS van verschillende systemen zijn voortdurend in ontwikkeling.
<p><u>Deregulering</u></p> <p><u>Wat wilden we bereiken?</u> We willen dat er alleen noodzakelijke en nuttige (beleids)regels resteren. Daarnaast willen we de "red tape" (Overbodige processtappen, onnodige bewijsstukken, onduidelijke informatievoorziening vergunning en handhaving) verminderen zodat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor inwoners, bedrijven en instellingen er meer ruimte is voor eigen initiatief en de administratieve lasten lager worden. • De organisatie regels eenduidig kan toepassen en handhaven. <p><u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> In het kader van deregulering wordt de inzet van de huidige instrumenten voortgezet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nut en noodzaaktoets toepassen op elke (nieuwe) verordening en beleidsregel. • Uitvoering project 'Dereguleren APV' i.s.m. KvK, VNG en naburige gemeenten. 	2009	<p>Verordeningen c.q. raadsvoorstellen worden steeds voor besluitvorming aan dereguleringscriteria getoetst. Voorbeelden hiervan zijn eenduidige bestemmingsplannen en de algemeen plaatselijke verordeningen.</p> <p>Hier wordt uitvoering aan gegeven. Zo worden niet langer uittreksels van de KvK gevraagd bij aanvragen maar de gemeente vraagt deze zelf op. De Europese dienstenrichtlijn is voorbereid voor toepassing Lex Silencio Positivo (geen tijdig bericht = vergunning verlenen). Raadsvoorstel in februari 2010.</p>

Wat wilden we bereiken? Wat zouden we daarvoor doen?	Jaar	Wat hebben we bereikt? Wat hebben we daarvoor gedaan?
<p><u>Project Vraaggerichte Dienstverlening</u></p> <p><u>Wat wilden we bereiken?</u> Wij willen door te participeren in het regionale project Vraaggerichte Dienstverlening werken aan het realiseren van een betere interne en externe dienstverlening die voldoet aan de uitgangspunten die gesteld zijn in het coalitieprogramma.</p> <p><u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> In kader van het project Vraaggerichte Dienstverlening worden de volgende stappen gezet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Regionaal op basis van onder meer een business case wordt bepaald in hoeverre Neder-Betuwe gaat participeren in een Shared Service Center (SSC-ICT). Uitgangspunten hierbij zijn kostenbesparing, continuïteit en verbetering van kwaliteit. • We gaan participeren in het onderzoek naar de mogelijkheden voor een Regionaal Klant Contact Center (KCC). Eén loket voor alle vragen van inwoners en bedrijven en het opzetten van een regionale kennisbank wat betekent dat de klant via elk kanaal (schriftelijk, per e-mail, aan de balie en telefonisch) dezelfde basisinformatie en antwoorden krijgt over zoveel mogelijk producten en vormen van dienstverlening 	<p>2009</p> <p>2009</p>	<p>Participatie in regionale samenwerking voor een SSC-ICT heeft vertraging opgelopen. Er zijn eigen initiatieven geweest voor samenwerking met 1 of 2 andere gemeenten in gevallen waar eenzelfde behoefte naar investeringen of werkzaamheden was. Zo is samen met Buren en Lingewaal een AS 400 server aangeschaft en in werking gesteld. Hierdoor zijn kosten voor aanschaf door 3 gedeeld. In onderling overleg wordt naar meer mogelijkheden gezocht om met 1 of 2 andere partijen inkoopvoordeel en investeringsvoordeel te behalen.</p> <p>In maart 2010 is besloten niet mee te doen aan SSC ICT voor 9 gemeenten. De samenwerking met 1 of 2 andere gemeenten staat niet in de weg van de vorming van een SSC ICT. Er werd gevraagd in te stemmen voor regionaal SSC ICT met een transitieplan waarvan we van mening waren dat er teveel onduidelijkheden, onzekerheden en resultaten zichtbaar waren onder de voorwaarden.</p> <p>De regio is meegedeeld dat we in de toekomst deelname niet uitsluiten maar onder betere voorwaarden en snellere resultaten.</p> <p>Vooruitlopend op een Klant Contact Centrum is in 2009 begonnen met overleg en tot stand komen van een samenwerking in de regio rivierenland om te komen tot een kennisbank. Met deze kennisbank is het streven snel vragen te beantwoorden en de mogelijkheid te openen voor de inwoner zelf antwoorden te zoeken bij vragen. De verwachting is dat medio 2010 er een verdere uitwerking zal plaatsvinden in het regionaal overleg.</p> <p>Vooralsnog is het de bedoeling medio 2010 de regionale kennisbank in gebruik te nemen. De samenwerking is in volle gang maar zaken zullen gefaseerd ingevoerd worden. Eerst wordt gekeken naar de buurgemeenten waarmee we eenvoudig de samenwerking kunnen oppakken.</p> <p>Dit is onder andere afhankelijk van de beschikbaarheid van ICT, lopende projecten en de invoering van een KCC.</p>

Wat wilden we bereiken? Wat zouden we daarvoor doen?	Jaar	Wat hebben we bereikt? Wat hebben we daarvoor gedaan?
<p><u>Dienstverlening</u></p> <p><u>Wat wilden we bereiken</u> We willen als bestuur dienstbaar zijn en wij streven naar een slagvaardige en klantgerichte organisatie die:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Helder, transparant en tijdig communiceert met inwoners en anderen (mondeling, via papier en digitaal). • Qua tevredenheid van burgers over bestuur en organisatie (boven)gemiddeld scoort in de benchmark "Staat van de Gemeente". <p><u>Wat zouden we daarvoor doen?</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • We gaan ook in 2009 steeds meer producten van onze dienstverlening digitaal aanbieden. • Daarnaast starten we in 2009 met een digitaal forum voor vragen en meningen van inwoners. 	<p>2009</p>	<p>Na juni 2010 kunnen we informatie gaan verstrekken over de wachttijden, opname en snelheid van beantwoorden van de telefoon. De uitslag van "staat van de Gemeente" is in maart 2010 gekomen</p> <p>Het afgelopen jaar ongeveer 70 producten en diensten on-line gerealiseerd. Hierbij te denken aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aanvragen (lichte) bouwvergunning, diverse uittreksel administratie burgerlijke stand, kapvergunning, naamswijziging en aanvraag leerlingenvervoer. • beroepsschrift gemeentelijke belastingen. <p>In november 2009 is besloten geen forum op het internet in gebruik te nemen. In 2010 bekijken we of een internetpanel een goed alternatief biedt.</p>

Wat is er nog meer gedaan?

<p><u>Wijkmanagement/Speelruimte</u> Voor het maken van keuzes van speelvoorzieningen op twee locaties is door wijkmanagement een avond georganiseerd waarvoor de bewoners zijn uitgenodigd. In een bewonersbijeenkomst van de wijk Herenland zijn de bewoners het eens geworden over de keuze van de speelvoorzieningen voor de leeftijdsgroep van 0-6 jaar. Afgesproken is dat de speelvoorzieningen direct na de jaarwisseling zullen worden geplaatst.</p> <p>Inwoners van het dorp Echteld hebben in een bewonersbijeenkomst besloten om het grootste deel van het dorpsbudget 2009 te bestemmen aan speelvoorzieningen voor 0-6 jarigen op een locatie aan de Ommersteinsetraat. Afgesproken is dat de voorzieningen direct na de jaarwisseling zullen worden geplaatst.</p> <p><u>Tussenrapportage wijkmanagement</u> De toegezegde tussenrapportage is door de gemeenteraad in de vergadering van 17 december 2009 voor kennisgeving aangenomen.</p>
--

Wat heeft het gekost?

P1 Programma: Bestuur en Burger			
	Begroot voor wijziging 2009	Begroot na wijziging 2009	Rekening 2009
Bedragen x € 1.000			
<u>BestaandBeleid</u>			
Lasten	3.451	4.330	4.462
Baten	-361	-754	-1.053
Exploitatieresultaat	3.091	3.575	3.409

Analyse van het verschil per programma				
Nr.	Programma	Begroot na wijziging 2009	Rekening 2009	Vershil
P1	Bestuur en Burger	3.575	3.409	-166
+ = nadeel - = voordeel				

Programma 1: Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)			
		x € 1.000	
Lagere lasten wijkmanagement	De voortgangsrapportage invoering wijkmanagement is in de raad van 17 december 2009 voor kennisgeving aangenomen. Daarbij is besloten, dat een bedrag van € 55.000 bestemd zou worden voor besteding in 2010. Het gaat hier om een bedrag van € 35.000 dat toegevoegd wordt aan het budget wijkmanagement. De reden daarvan is, dat de middelen beschikbaar moeten blijven in relatie tot het Regionaal Samenwerking Project (RSP). Dit RSP-project loopt van 2008 t/m 2011. Daarnaast is besloten (amendement) om een bedrag van € 20.000 te bestemmen/terug te laten vloeien naar het budget speelruimtebeleid, omdat genoemd bedrag voor 2008 en 2009 hieraan is onttrokken, terwijl er geen speelvoorzieningen zijn gerealiseerd. Dat alsnog een bedrag van € 17.000 overblijft heeft te maken met het feit, dat de besteding van de dorpsbudgetten 2009 achter gebleven is bij de verwachtingen. Bepaalde in 2009 in gang gezette activiteiten zullen in 2010 worden opgepakt c.q. worden afgerond. Het betreft hier een incidenteel voordeel van € 72.000 waarvan bij de resultaatbestemming wordt voorgesteld om € 55.000 te bestemmen.	€	-72 V
Hogere ontvangen leges bevolkingsadministratie en burgerlijke stand	In vergelijking met 2008 zijn er 223 meer identiteitskaarten en 89 meer paspoorten uitgegeven. Voorts is per 1 oktober 2009 het bromfietscertificaat vervangen door het bromfietrijbewijs. Dit heeft in totaal geresulteerd in een meeropbrengst van € 58.000 dan geraamd op de leges bevolkingsadministratie en burgerlijke stand. Een gedeelte dat betrekking heeft op het onderdeel bromfietrijbewijs zal van structurele aard zijn. Bij het samenstellen van de jaarrekening 2009 is de hoogte van het structurele voordeel nog niet juist in te schatten. Bij de 2e bestuursrapportage 2010 zal deze verhoging van baten structureel worden meegenomen.	€	-58 V
Lagere bijdrage aan Regio Rivierenland	Op de bijdrage aan Regio Rivierenland is een voordeel behaald van € 30.000 als gevolg van de doorschuif-BTW. Dit is BTW, gekoppeld aan overheidstaken, die gemeenten bij het BTW-compensatiefonds normaliter zouden kunnen compenseren. Een gemeenschappelijke regeling heeft echter niet de mogelijkheid om bij het BTW-compensatiefonds de BTW te compenseren, maar een gemeenschappelijke regeling heeft wel de mogelijkheid om deze BTW "door te schuiven" naar de gemeenten. Dit doorschuiven van BTW heeft eind 2009 plaatsgevonden. Dit voordeel van € 30.000 moet als incidenteel worden beschouwd.	€	-30 V
Overige kleine verschillen.		€	-6 V
Saldo verschil begroting na wijziging en rekening		€	-166 V

PROGRAMMA 2: OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Algemeen:

Portefeuillehouders

Burgemeester : ir. C.W. Veerhoek

Inhoud programma

Ontwikkeling Veiligheidsbeleid en beleidsadvisering.

In het programma openbare orde en integrale veiligheid staan de twee volgende doelstellingen:

Het verbeteren van de objectieve veiligheid.

Het verbeteren van het veiligheidsgevoel van de inwoners van de gemeente.

Relevante beleidsruimte en kaders

- Coalitieprogramma 2006-2010 "Voortvarend verder"
- Veiligheidsagenda 2007-2011 (raadbesluit 15 februari 2007, nr. 11)
- Plan van aanpak, draaiboek Oud en Nieuw
- Beleidsplan brandpreventie
- Uitvoeringsplan Project Versterking Brandweer

Ontwikkelingen

In verband met een andere werkwijze bij de politie en justitie is de regierol van diverse veiligheidsthema's waaronder, veelplegers en ex-gedetineerden bij de gemeente neergelegd. Gemeente Tiel neemt bij deze projecten de regierol op zich. Inbreng en aanpak van een veelplegers (woonachtig in Neder-Betuwe) worden onder aansturing van de ketenregisseur door de gemeente zelf behandeld.

De aanpak risicjongeren is ook een van de thema's waarvan de regie bij de gemeente is neergelegd. In 2009 wordt het Zorgadviesteam Primair Onderwijs uitgebreid, zodat ook probleemjongeren van 13 -23 jaar hierin aan bod komen.

Justitie en politie hebben aangegeven dat zij de gemeente actief ondersteuning bieden als er gericht wordt gewerkt aan het veiligheidsbeleid en dat het integraal veiligheidsbeleid op orde is.

Wat wilden we bereiken, wat zouden we daarvoor doen en wat is er bereikt en gedaan?

Wat wilden we bereiken? Wat zouden we daarvoor doen?	Jaar	Wat hebben we bereikt? Wat hebben we daarvoor gedaan?
<p><u>OpenbareOrdeVeiligheid</u></p> <p><u>Watwildenwebereiken?</u> Gemeentebreed de veiligheid verder bevorderen.</p> <p><u>Watzoudenwedaarvoordoen?</u> Vanuit de gemeente willen wij dat onder meer aanpakken door het realiseren van het volgende actiepunten: Bij probleemlocaties rechtstreeks met de inwoners, in- en externe partners in gesprek gaan en alle relevante partners betrekken bij het oplossen van het probleem.</p>	2009	<p>Probleemlocaties zijn besproken in het reguliere overleg, waarin diverse partners zijn vertegenwoordigd. Daarnaast zijn gesprekken met inwoners gevoerd. Ook is in het districtoverleg, de veiligheidsregio en de reguliere overleggen met de teamchef over veiligheidsthema's gesproken. Hierbij zijn o.a. afspraken gemaakt over de inzet van de politie op de diverse onderwerpen waaronder de aanpak jeugdoverlast, alcohol en drugsgebruik op de openbare weg, bij evenementen (o.a. Oud en Nieuw) en de inzet van de wijkagent die zich volledig bezighoudt met problemen die zich in de gemeente NB voordoen.</p>
<p><u>SMS-Alert</u></p> <p><u>Watwildenwebereiken?</u> Wij willen de deelname aan SMS-Alert bevorderen.</p> <p><u>Watzoudenwedaarvoordoen?</u> 2x per jaar extra aandacht besteden aan nut en noodzaak van SMS-Alert via de RBC en/of Neder-Betuwe Magazine. Tevens wordt SMS-Alert op de website geplaatst.</p>		<p>Met zekere regelmaat is via het RBC en de website aandacht gevraagd voor SMS-alert. Daarop kwam weinig respons. Daarnaast is in september nogmaals op brede schaal aandacht gevraagd voor SMS-alert. Dat heeft geleid tot 83 aanmeldingen. In totaal zijn er nu ruim 2100 aanmeldingen. Dat zijn er circa 300 meer dan eind 2008.</p>
<p><u>Genotsmiddelen</u></p> <p><u>Watwildenwebereiken?</u> Wij willen het gebruik van genotsmiddelen onder scholieren terugdringen door deelname aan het project "De gezonde school en genotsmiddelen".</p> <p><u>Watzoudenwedaarvoordoen?</u> Vanuit de gemeente worden de lesprogramma's van het project "De gezonde school en genotsmiddelen" aangeboden aan de scholen.</p>	2009	<p>De lesprogramma's zijn aangeboden. De lesprogramma's en de voorlichtingsavonden worden verzorgd op het gebied van drugs en alcohol op het voortgezet onderwijs.</p> <p>Niet alle basisscholen hebben gebruik gemaakt van het aanbod dat door de gemeente en Iriszorg is gedaan op het gebied van alcoholmatiging.</p>

Wat wilden we bereiken? Wat zouden we daarvoor doen?	Jaar	Wat hebben we bereikt? Wat hebben we daarvoor gedaan?
<p><u>SchadegevallenJaarwisseling</u></p> <p><u>Wat wilden we bereiken?</u> Wij willen het aantal schadegevallen rondom de jaarwisseling omlaag brengen.</p> <p><u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> Vanuit de gemeente worden de volgende acties in 2009 uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering geven aan het in 2008 geactualiseerde draaiboek Oud en Nieuw. • Intensieve persoonlijke benadering. In het bijzonder richting jongeren door inzet van de jongeren- en interventie medewerker. • Jongeren een taak geven in de organisatie van de diverse feesten die op oudejaarsavond plaatsvinden. • Op drie voortgezet onderwijs scholen door Halt Criminaliteitspreventieproject gericht op overlast vuurwerk laten verzorgen. Hiervoor zijn bij de kadernota 2009-2012 middelen beschikbaar gesteld. 	<p>2009</p>	<p>Actualiseren en uitvoeren draaiboek Oud en Nieuw is opgestart in september 2009 en op tijd afgerond. Het draaiboek heeft goed gefunctioneerd. Het schadebedrag lag dit jaar lager dan het voorgaande jaar. Het lagere uitvallen van het schadebedrag heeft mede te maken dat er dit jaar opnieuw meer vuurwerkbestendige verkeersborden zijn geplaatst. Daarnaast zijn op oudejaarsdag veel brandbare materialen verwijderd waardoor schade aan het wegdek op een aantal plaatsen is voorkomen.</p> <p>De persoonlijke benadering van jongeren vooral in Dodewaard heeft met name rondom de jaarwisseling plaatsgevonden. Preventieve gesprekken onder leiding van de burgemeester en de teamchef van de politie en de intensieve benadering van politie, toezichthouders, de interventie medewerker en de straathoekwerker van Iriszorg hebben een bijdrage geleverd dat jongeren minder in beeld zijn geweest m.b.t. de overlast. Helaas heeft alle inzet niet geleid tot het uitbannen van overlast en vandalisme op het Dorpsplein.</p> <p>Jongeren zijn vooral betrokken bij het organiseren van het feest in sporthal De Biezenwei te Opheusden. In de praktijk is gebleken dat als jongeren die voorheen betrokken waren bij overlastsituatie een taak krijgen bij het organiseren van een oudejaarsfeest dat deze jongeren geen tijd hebben om ook nog naar buiten te gaan om daar alsnog voor overlast te zorgen.</p> <p>Halt heeft op 13 basisscholen (groep 7/8) voorlichting gegeven over de gevolgen van criminaliteit, normen en waarden, over groepsdruk, overlast en respect en digipesten. Halt heeft op 13 basisscholen en de scholen voor voortgezet onderwijs, voorafgaande aan de jaarwisseling, een voorlichtingscampagne voor jongeren over gevaren van en overlast door vuurwerk verzorgd. (oud en nieuw project) Er zijn dit jaar minder vuurwerkoverlast zaken bij de politie aangemeld. Er kan niet worden aangetoond of dit het gevolg is van de voorlichting die Halt over dit onderwerp op scholen verzorgd.</p> <p>Na aanhouding door de politie kunnen jongeren onder bepaalde voorwaarden worden doorgestuurd naar Halt voor een Halt-afdoening (12-18 jaar)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er zijn 37 jongeren in onze gemeente aangehouden waarvan 33 doorgestuurd naar Bureau Halt. In 2009 zijn 30 zaken allemaal succesvol afgerond. • Van de 30 geslaagde zaken waren 3 stopreacties en 27 Halt-afdoeningen. • In alle 27 Halt-afdoeningen hebben de jongeren gewerkt. Een aantal jongeren heeft de werkstraf in Neder-Betuwe uitgevoerd.

Wat wilden we bereiken? Wat zouden we daarvoor doen?	Jaar	Wat hebben we bereikt? Wat hebben we daarvoor gedaan?
<p><u>Jeugdoverlast</u></p> <p><u>Wat wilden we bereiken?</u> Wij willen dat het aantal meldingen van jeugdoverlast wordt teruggedrongen.</p> <p><u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> De jeugdoverlast wordt vanuit de gemeente in ieder geval op de volgende wijze aangepakt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het actualiseren en het in kaart brengen van overlastlocaties en probleemgroepen. • Het adequaat inspelen op meldingen en de jeugd rechtstreeks benaderen en met hen in gesprek gaan. • De werkwijze van het Jeugdpreventie Netwerk voor jongeren van 18 t/m 23 jaar (aanpak risicojongeren zorgaanbod) aan het Zorg Advies Team koppelen. • Inzet van een interventiedewerker voor gemiddeld 10 uur per week. Hiervoor zijn bij de kadernota 2009-2012 middelen beschikbaar gesteld. 	<p>2009</p>	<p>Door de politie is in overleg met de IV medewerker en de interventiedewerker een shortlist opgesteld die de jeugdproblematiek op lokaal niveau voor de gemeente weergeeft. Op basis van deze lijst is een plan van aanpak voor Opheusden en Ijzendoorn opgesteld. De prioriteit ligt in Opheusden. Daarnaast is in Kesteren een opkomende jeugdproblematiek die de aandacht verdient. Hiervoor is een concept plan van aanpak opgesteld.</p> <p>Bij alle jeugdklachten wordt direct adequaat opgetreden. Alles wat direct kan worden opgelost wordt in gang gezet, schoonhouden van de omgeving, lampen die stuk zijn worden vervangen, zaken die vernield zijn worden hersteld, vuilnisbakken worden op overlastlocaties geplaatst en tevens worden afspraken met jongeren gemaakt over het gebruik van de openbare ruimte (zo ook het deponeren van afval in de daarvoor bestemde afvalbak), extra surveillance van politie indien er meldingen komen over alcohol en/of drugsgebruik. Alle betrokkenen worden ook persoonlijk benaderd door de interventiedewerker.</p> <p>Het Jeugdpreventie Netwerk is m.i.v. 1 januari 2010 operationeel.</p> <p>Vanaf eind 2008 is de interventiedewerker op vier probleemlocaties ingezet t.w. Kesteren (rondom dorpsplein), In Opheusden rondom de sporthal De Biezenwei, in Ijzendoorn (rondom JOP) en in Ochten (diverse locatie). Op alle locaties is gebleken dat door tussenkomst van de interventie medewerker het rustiger/beheersbaar is geworden. In Ochten is de JOP mede door de interventiedewerker tot stand gekomen. De interventiedewerker heeft in Ijzendoorn, Kesteren en Ochten contact met de jeugd en de klagers gelegd. Het feit dat overlast gevende jongeren en klagers (inwoners) in een persoonlijke benadering gehoord worden heeft een positieve uitstraling. Voor de locatie Opheusden en Ijzendoorn een plan van aanpak opgesteld. Tevens ligt een concept plan van aanpak voor Kesteren klaar.</p> <p>Van de beschikbare 10 uur is 7 uur ingezet op "straat". De overige uren zijn bestemd voor afstemming/overleg.</p>

Wat wilden we bereiken? Wat zouden we daarvoor doen?	Jaar	Wat hebben we bereikt? Wat hebben we daarvoor gedaan?
<p><u>Beveiligingbedrijventerreinen</u></p> <p><u>Wat wilden we bereiken?</u> Inbraken bij bedrijven wordt teruggedrongen via een pilot op het Bedrijventerrein Bonegraaf te Dodewaard.</p> <p><u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> In 2009 wordt verder uitvoering gegeven aan het plan van aanpak voor Bedrijventerrein Bonegraaf op basis waarvan het keurmerk veilig ondernemen is ontvangen. De concrete actiepunten hiertoe worden voor januari 2009 vastgesteld.</p>	2009	<p>November 2009 heeft Bonegraaf opnieuw het Keurmerk Veilig Ondernemer Bedrijventerreinen (KVO-B) ontvangen.</p> <p>Door de uitvoering van de verschillende actiepunten is de veiligheid op Bonegraaf enorm verbeterd en tonen de cijfers van politie en brandweer aan dat de criminaliteit en overlast verminderd zijn sinds 2007.</p> <p>Door de werkgroep KVO-B (bestaande uit politie, brandweer, ondernemers en gemeente) is besloten de samenwerking voort te zetten en voor de komende 2 jaar een nieuw plan van aanpak op te stellen.</p> <p>In dit nieuwe plan van aanpak zijn de volgende thema's opgenomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beheer/onderhoud en overlast • Diefstal/inbraak en aangifte (waaronder realiseren van cameratoezicht) • Verkeersveiligheid • Brandveiligheid • Borging/communicatie • Tussentijdse controle • Evaluatie <p>In december heeft bedrijventerrein Bonegraaf hiervoor het 2^e certificaat KVO-B behaald: het certificaat Continue Samenwerken</p>

Wat is er nog meer gedaan?

Veiligheidshuis

Het college heeft besloten niet deel te nemen aan het Veiligheidshuis. Vanuit het Veiligheidshuis wordt een aantal grote veiligheidsthema's, waaronder aanpak veelplegers, nazorg ex-gedetineerden, aanpak risicojongeren (criminele jongeren) en Huiselijk Geweld (Tijdelijk Huisverbod) op regionaal niveau aangepakt. De belangrijkste redenen om af te zien van deelname zijn de beperkte financiële middelen en de relatie met het Jeugdpreventienetwerk (JPN).

Door de komende bezuinigingen die vanaf 2011 gaan plaatsvinden is nu al bekend dat er voor het in stand houden van het Veiligheidshuis vanaf 2012 geen geld beschikbaar zal zijn. De komst van een Veiligheidshuis wordt door het college gezien als nieuw beleid en daarover is afgesproken dat er geen financiële ruimte is voor het ontwikkelen van nieuw beleid. Het college is van mening dat je niet moet deelnemen aan een Veiligheidshuis in de wetenschap dat er vanaf 2012 geen financiële middelen beschikbaar zijn om het Veiligheidshuis te laten voortbestaan.

Het JPN is ondergebracht in een bestaande zorgstructuur in Neder-Betuwe waarover de gemeente de regie voert. Zodra het Centrum voor Jeugd en Gezin zijn intrede doet zal het JPN worden ondergebracht. Het Jeugdpreventie Netwerk is zo opgebouwd dat er één plan wordt opgesteld voor het hele gezin. Overdracht van dossiers kunnen leiden tot vertraging en onduidelijkheid in het proces. Indien blijkt dat een van de kinderen dreigt af te glijden naar criminele activiteiten kan de politie, die ook deel uitmaakt van het JPN, betrokken worden in de aanpak. Daarnaast is het geen goede zaak om m.b.t. de aanpak risico jongeren naast het JPN een aparte organisatie als het Veiligheidshuis op te tuigen waarin dezelfde ketenpartners aanwezig zullen zijn. De ketenpartners waaronder de GGD, Maatschappelijk Werk, en Iriszorg die o.a. deel uitmaken van het Jeugdpreventie Netwerk worden door de gemeente gesubsidieerd. Indien deze ketenpartners ook gaan deelnemen aan het Veiligheidshuis zullen deze instanties uiteindelijk de rekening bij de gemeente neerleggen.

Buurtbemiddeling

Het project Buurtbemiddeling is van start gegaan. Daartoe is een groep vrijwilligers opgeleid en gecertificeerd.

Wat heeft het gekost?

P2 Programma: Openbare orde en veiligheid			
	Begroot voor wijziging 2009	Begroot na wijziging 2009	Rekening 2009
Bedragen x € 1.000			
<u>BestaandBeleid</u>			
Lasten	1.714	1.799	1.707
Baten	-28	-28	-67
Exploitatieresultaat	1.685	1.771	1.639

Analyse van het verschil per programma				
Nr.	Programma	Begroot na wijziging 2009	Rekening 2009	Vershil
P2	Openbare orde en veiligheid	1.771	1.639	-131
	+ = nadeel - = voordeel			

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)			
		x € 1.000	
Vrijval voorziening aanvalsplannen brandweer			
In 2009 is gebleken dat een deel van de voorziening aanvalsplannen brandweer niet meer noodzakelijk was voor dit doel. Dit heeft geresulteerd in een vrijval van € 38.000 ten gunste van de algemene middelen. Het betreft hier een incidenteel voordeel.			-38 V
Lagere lasten regionalisering brandweer Gelderland-Zuid			-36 V
In de begroting 2009 is een budget opgenomen van € 53.000 voor frictiekosten regionalisering brandweer Gelderland-Zuid. Het doel van dit budget is om aanloopkosten die ontstaan bij de regionalisering brandweer Gelderland-Zuid te kunnen voldoen. Van dit budget is € 36.000 niet besteed en valt daarom vrij ten gunste van de de algemene middelen. Het betreft hier een incidenteel voordeel.			
Overige kleine verschillen.	€		-57 V
Saldo verschil begroting na wijziging en rekening	€		-131 V

PROGRAMMA 3: OPENBARE RUIMTE

Algemeen:

Portefeuillehouders

Wethouder: H. Willemsen

Inhoud programma

De aanleg en het onderhoud van wegen en straten, openbare verlichting, openbaar groen, speelplaatsen, begraafplaatsen, kunstwerken en waterpartijen, openluchtrecreatie evenals de zorg voor een bereikbaar openbaar vervoer. Het zorgdragen voor een heldere en veilige verkeersstructuur.

Relevante beleidsruimte en kaders

- Coalitieprogramma 2006-2010 "Voortvarend verder"
- Beheerplannen onderhoud wegen, gemeentelijke rioleringen, groen en begraafplaatsen
- Attractiebesluit speeltoestellen
- Nota speelruimte 2009-2012 (raadsbesluit 29-01-2009)
- Waterplan gemeente Neder-Betuwe
- Landschap Ontwikkeling Plan (LOP)

Ontwikkelingen

De gemeente is gebonden aan de (landelijke) taakstelling om het aantal verkeersslachtoffers verder terug te dringen. De cijfers over 2009 worden in april 2010 door het ministerie bekend gemaakt. Wij zullen u in april 2010 hierover informeren.

Het eerste gemeentelijke waterplan is vastgesteld in 2008, doel is om in 2015 te voldoen aan het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW).

Gat in wegdek Hoofdstraat te Kesteren

Wat wilden we bereiken, wat zouden we daarvoor doen en wat is er bereikt en gedaan?

Wat wilden we bereiken? Wat zouden we daarvoor doen?	Jaar	Wat hebben we bereikt? Wat hebben we daarvoor gedaan?
<p><u>Wegenbeheer</u></p> <p><u>Wat wilden we bereiken?</u> Wij willen een adequaat onderhoudsniveau en een veilig weggebruik waarborgen.</p> <p><u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> Voor de gemeente is het uitvoeren van het wegenbeheerplan het belangrijkste instrument in dit kader.</p>	<p>2009</p>	<p>In 2009 is uitvoering gegeven aan het wegenbeheerplan.</p> <p><u>Doorgeschoven vanuit het wegenbeheerplan 2009:</u></p> <p><u>Dalwegen</u> Het werk is in 2009 aanbesteed aan Van Gelder. In mei 2010 start de uitvoering.</p> <p><u>Ochten Midden</u> Maakt onderdeel uit van het bestek 2009-2010. In dit bestek zijn meerdere herstraatprojecten opgenomen (Ochten-Noord en onderhoud elementen verhardingen). In 2009 zijn enkele projecten uitgevoerd. Project Ochten Midden is gepland voor begin 2010. De andere projecten uit het elementenbestek zijn uitgevoerd in 2009.</p> <p><u>Oranjebuurt</u> In 2009 zijn de eerste en tweede fase van dit afkoppel- project, voor wat betreft de graafwerkzaamheden, afgerond. Zowel de aanleg van een hemelwaterriool als de aanleg van nieuwe huisaansluitingen zijn gerealiseerd. Wat resteert, is het re-linen van een gedeelte van het bestaande riool. Voor deze werkzaamheden is opdracht gegeven en worden in het eerste kwartaal van 2010 afgerond.</p> <p><u>Cuneraweg</u> De voorbereidende werkzaamheden zijn afgerond en het werk is aanbesteed. De uitvoering start maart 2010.</p> <p><u>Burgemeester Houtkoperlaan</u> Overleg met de aanwonenden is afgerond. Het ontwerp is goedgekeurd. Werk is momenteel in voorbereiding en zal rond de zomervakantie in uitvoering gaan.</p> <p><u>Vanuithetvoormalig achterstallig onderhoud:</u></p> <p><u>Nijlandseweg</u> Verwacht wordt dat door de huidige economische situatie, de ontwikkeling van het plan Tolsestraat stagneert. Hierom is het groot onderhoud van de Nijlandseweg uitgesteld.</p> <p><u>Uitvoering werkzaamheden conform het wegenbeheerplan:</u></p> <p><u>Burgemeester Lodderstraat</u> Is doorgeschoven in verband met nieuwbouw gemeentehuis 2012/2013.</p> <p><u>Spoorstraat te Kesteren</u> Het onderhoud van de Spoorstraat is in 2009 uitgevoerd.</p> <p><u>Herstraten en asfalt onderhoud Ochten-Noord</u> Deze werkzaamheden zijn in 2009 uitgevoerd.</p> <p><u>De Groenestraat</u> Wordt doorgeschoven, zodat riolering- en wegwerkzaamheden gelijktijdig plaatsvinden.</p>
<p>Periodiek wordt het wegenbeheerplan geactualiseerd.</p>	<p>2011</p>	<p>De actualisatie wordt in 2011 ter hand genomen</p>

Wat wilden we bereiken? Wat zouden we daarvoor doen?	Jaar	Wat hebben we bereikt? Wat hebben we daarvoor gedaan?
<p><u>Groenbeheer</u></p> <p><u>Wat wilden we bereiken?</u> Wij willen een adequaat onderhoudsniveau van openbaar groen nastreven.</p> <p><u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> Voor de gemeente is het uitvoeren van het groenbeheerplan het belangrijkste instrument in dit kader. Periodiek worden de bestekken van het groenbeheerplan geactualiseerd. Hiertoe wordt de volgende planning gehanteerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Actualiseren bestek heesters • Actualiseren bestek bomen • Actualiseren bestek onkruidbestrijding • Actualiseren bestek begraafplaatsen • Actualiseren bestek bermen/sloten • Actualiseren bestek maaien gazons 	<p>2009</p> <p>2009</p> <p>2009</p> <p>2010</p> <p>2010</p> <p>2009</p>	<p>De uitvoering van het groenbeheerplan verloopt volgens planning en is opgenomen in diverse bestekken.</p> <p>Bestek heesters is gegund. Bestek bomen is voor 3 jaar gegund. Als pilot wordt het bestek duurzaam onkruidbeheer volgens de duurzaam onkruidbeheer op verhardingen (DOB-methode) in eigen beheer uitgevoerd. Het bestek begraafplaatsen wordt in 2010 geactualiseerd. In verband met de aansluiting bij het begraafplaatsenbeheersplan is het bestek 1 jaar naar voren gehaald. Bestek begraafplaatsen is voor het jaar 2010 gegund. In verband met het anders invullen van de onderhoudstaken is het bestek bermen en sloten 1 jaar naar voren gehaald. Bestek bermen/sloten is voor 3 jaar gegund. Bestek maaien gazons is voor 2 jaar gegund..</p>
<p><u>Waterbeheer</u></p> <p><u>Wat wilden we bereiken?</u> Wij willen wateroverlast en andere waterproblemen zo veel als mogelijk voorkomen.</p> <p><u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> Voor de gemeente is het uitvoeren van het Waterplan gemeente Neder-Betuwe het belangrijkste instrument in dit kader. Periodiek wordt het Waterplan geactualiseerd.</p>	<p>2009</p>	<p>In 2009 is een nieuw (verbreed) GRP vastgesteld waarin maatregelen uit het waterplan zijn opgenomen. Afgelopen jaar is de Oranjebuurt in Dodewaard (fase 1) afgekoppeld en zijn voorbereidingen getroffen voor het opzetten van een grondwatermeetnet dat in 2010 zal worden gerealiseerd. De uitwerking van de wateropgave landelijk gebied is in voorbereiding bij Waterschap Rivierenland.</p> <p>De uitvoeringprogramma's lopen tot 2012. In 2011 zal een start worden gemaakt met de actualisatie van het waterplan.</p>
<p><u>Landschapsbeleid</u></p> <p><u>Wat wilden we bereiken?</u> Wij willen het Neder-Betuwe's landschap waar mogelijk behouden en versterken.</p> <p><u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> Voor de gemeente is het uitvoeren van het Landschap Ontwikkelings Plan (LOP) het belangrijkste instrument in dit kader.</p>	<p>2009</p>	<p>Het Landschap Ontwikkelingsplan is op 7 april 2010 aan uw raad aangeboden. In 2009 is besloten de structuurvisie separaat te ontwikkelen. Het Landschap Ontwikkelingsplan is naar aanleiding van deze keuze opnieuw opgezet. Door deze ontwikkeling is de besluitvorming doorgeschoven 2010.</p>

Wat wilden we bereiken? Wat zouden we daarvoor doen?	Jaar	Wat hebben we bereikt? Wat hebben we daarvoor gedaan?
<p><u>Begraafplaatsenbeheer</u></p> <p><u>Wat wilden we bereiken?</u> Wij willen de begraafplaatsen zo veel als mogelijk behouden als waardige laatste rustplaats.</p> <p><u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> In 2009 wordt een beheerplan begraafplaatsen aan de raad voorgelegd.</p>	1 ^e kw. 2009	<p>De toekomstvisie begraafplaatsen is op 2 juli 2009 door de raad vastgesteld. In 2009 zijn we gestart met de uitwerking van het visiedocument. Het beheer- en uitvoerings-programma zal in 2010 worden afgerond. Taken die al zijn uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voorbereiding ruimen algemene begraafplaats Kalkestraat/Dodewaard opgestart en wordt in het eerste kwartaal van 2010 afgerond. • Onderzoek begraafplaats bij de Hiense kerk is uitgevoerd en hebben geen resultaat opgeleverd. • Beheersverordening begraafplaatsen is in 2009 geactualiseerd. Vastgesteld in de raad van 4 februari 2010.
<p><u>Verkeerenvervoer</u></p> <p><u>Wat wilden we bereiken?</u> Op het gebied van verkeer en vervoer willen wij de volgende doelstellingen bereiken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het terugdringen van het aantal ongevallen op gemeentelijke wegen en kruisingen. • Het verbeteren van de doorstroming op de openbare wegen. • Het verbeteren van de bereikbaarheid van de gemeente. • Een goede bereikbaarheid van deur tot deur met goede bus- en trein-verbindingen. <p><u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> Voor de gemeente is het uitvoeren van het verkeerveiligheidsplan een belangrijk instrument in dit kader.</p> <ul style="list-style-type: none"> • In 2009 wordt dit plan opgesteld en daarin worden actiepunten en indicatoren opgenomen. • Periodiek wordt het verkeer- veiligheidsplan geactualiseerd. 	2009 2010 e.v.	<p>Op dit moment zijn de ongevalgegevens over 2009 nog niet bekend. Deze worden medio april 2010 verwacht. In het derde kwartaal zal u het voorstel worden aangeboden om het huidige verkeerveiligheidsplan te actualiseren.</p> <p>Het College heeft besloten dat de nieuwe gemeenteraad een beslissing moet nemen om het verkeerveiligheidsplan al dan niet te actualiseren.</p>
<p><u>Speelruimte</u></p> <p><u>Wat wilden we bereiken?</u> Wij willen een adequaat aanbod van speelvoorzieningen dat is afgestemd op de diverse leeftijdscategorieën.</p> <p><u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> Voor de gemeente is het uitvoeren van de Beleidsnota Speelruimte 2009-2012 het belangrijkste instrument in dit kader. Voor 2009 is de uitvoering in ieder geval te meten aan de indicatoren die in de beleidsnota worden opgenomen.</p>	2009	<p>De beleidsnota is op 29 januari 2009 vastgesteld. Het op kernniveau bespreken van het speelruimtebeleid en inventariseren van de wensen van gebruikers en andere inwoners wordt gekoppeld aan de uitrol en ontwikkelingen in het kader van wijkmanagement. Zie ook programma 1: wijkmanagement, wat hebben we nog meer gedaan?</p>

Wat wilden we bereiken? Wat zouden we daarvoor doen?	Jaar	Wat hebben we bereikt? Wat hebben we daarvoor gedaan?
<u>Recreatiebeleid</u> <u>Wat wilden we bereiken?</u> Wij willen een completer en uitgebreider recreatieaanbod, dat oog heeft voor de inwoners van Neder-Betuwe en dat aansluit bij het specifieke karakter van Neder-Betuwe en bij de huidige (regionale) ontwikkelingen op recreatiegebied. <u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> Voor de gemeente is het (samen met andere partijen) uitvoeren van het actieplan recreatie en toerisme het belangrijkste instrument in dit kader.	2009	Het kampeerbeleid voor de gemeente Neder Betuwe is vastgesteld. Het fietsknooppuntensysteem is afgerond en geopend en het project "Mijn idee, een goed idee" is ook afgerond. Er hebben gesprekken plaatsgevonden met een ondernemer die een TOP-locatie (Toeristisch Overstap Punt) wil worden, met als doel om de TOP-locatie in maart 2010 te openen.

Wat is er nog meer gedaan?

Geen

Wat heeft het gekost?

P3 Programma: Openbare ruimte			
	Begroot voor wijziging 2009	Begroot na wijziging 2009	Rekening 2009
Bedragen x€ 1.000			
<u>BestaandBeleid</u>			
Lasten	5.856	6.016	6.005
Baten	-514	-597	-873
Exploitatieresultaat	5.342	5.419	5.132

Analyse van het verschil per programma				
Nr.	Programma	Begroot na wijziging 2009	Rekening 2009	Vershil
P3	Openbare ruimte + = nadeel - = voordeel	5.419	5.132	-287

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)		
		x € 1.000
Vrijval voorziening openbare verlichting Bij de vaststelling van de beleidsnota openbare verlichting 2009-2018 in de raadsvergadering van 17 december 2009 is door de raad besloten om € 40.000 van de voorziening openbare verlichting vrij te laten vallen ten gunste van de algemene middelen.	€	-40 V
Hogere lasten voor gladheidbestrijding In 2009 is er 36 keer uitgerukt om de gladheid te bestrijden. Tijdens de gladheidperiode is meerdere malen langdurige sneeuwval geweest waardoor onze strooimachines en sneeuwschuiven vaak hele dagen en nachten zijn ingezet om de wegen sneeuwvrij te maken. Wij gaan er vanuit dat de extra lasten, in totaal € 64.000, voor gladheidbestrijding incidenteel van aard zijn.	€	64 N
Begraafplaatsenbeheer. Begraafplaatsenbeheer sluit 2009 af met een voordeel van in totaliteit € 52.000. Dit voordeel is ontstaan door het feit dat geplande investeringen zijn doorgeschoven naar een later tijdstip zodat de kapitaallasten € 21.000 lager zijn dan begroot. Ook is in 2009 gestart met het aanschrijven van belanghebbenden voor eventuele verlenging van de grafrechten. De extra ontvangen leges hiervan bedragen € 31.000. Het voordeel van € 52.000 op programma 3 wordt geheel gecompenseerd met het nadeel in mutaties in reserves. (Het voordeel wordt gestort in de reserve begraafplaatsenbeheer).	€	-52 V
Vrijval voorziening speelruimte Bij de jaarrekening 2009 is besloten om het saldo van de voorziening speelruimte vrij te laten vallen ten gunste van de algemene middelen. De reden van deze vrijval is het feit dat geen beheerplan speelruimte bij de gemeente aanwezig is die als basis dient voor het gebruik van een voorziening. Volgens de BBV voorschriften is er geen grond om een voorziening speelruimte te mogen hanteren. Voorgesteld wordt om de vrijgevallen gelden van € 211.096 vanuit de voorziening speelruimte te storten in een bestemmingsreserve speelruimte. Het betreft hier een incidenteel voordeel van € 211.096. Dit incidentele voordeel wordt bij de resultaatbestemming voorgesteld toe te voegen aan een bestemmingsreserve speelruimte.	€	-211 V
Overige kleine verschillen.	€	-48 V
Saldo verschil begroting na wijziging en rekening	€	-287 V

PROGRAMMA 4: ECONOMIE

Algemeen:

Portefeuillehouders
Burgemeester : ir. C.W. Veerhoek
Inhoud programma
Het behouden en waar mogelijk versterken van het ondernemersklimaat en de werkgelegenheid in de gemeente. Het beheren en in stand houden van de wekelijkse markten.
Relevante beleidsruimte en kaders
<ul style="list-style-type: none">
• Coalitieprogramma 2006-2010 "Voortvarend verder".
• Gemeenschappelijke regeling Industrieschap Medel.
• Sterconvenant.
Ontwikkelingen
Geen

Wat wilden we bereiken, wat zouden we daarvoor doen en wat is er bereikt en gedaan?

Wat wilden we bereiken? Wat zouden we daarvoor doen?	Jaar	Wat hebben we bereikt? Wat hebben we daarvoor gedaan?
<p><u>Economischezaken</u></p> <p><u>Wat wilden we bereiken?</u> Op het gebied van economische zaken willen wij de volgende doelstellingen bereiken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voldoende aanbod van winkels in de kernen. • Geen of zo min mogelijke leegstand op bedrijfsterreinen. • Bevordering werkgelegenheid. • Inzicht in de behoefte aan type bedrijfsterreinen in de gemeente. • Voldoende aantrekkelijk aanbod voor de behoefte van eigen bedrijfsleven. <p><u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> Om deze doelstellingen te bereiken worden naast het participeren in diverse overlegorganen in ieder geval de volgende stappen gezet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onderhouden van contacten met individuele ondernemers. • Voortzetten overleg ondernemersplatform Neder-Betuwe en gemeente. • Op basis van gegevens KvK, provincie en ondernemersverenigingen inzicht verkrijgen in behoefte bedrijfslocaties. 	<p>2009</p>	<p>In het afgelopen jaar is er structureel overleg geweest met het ondernemersplatform Neder-Betuwe. Daarnaast is ook contact met individuele ondernemers op het moment dat er vraagpunten vanuit de ondernemers aan de orde komen.</p> <p>Actief bevorderen van de verkoop van bedrijfskavels op bedrijventerrein Tolsestraat in Opheusden. Er zijn een aantal kavels teruggegeven waardoor er nog 5 kavels te koop zijn en 1 kavel in optie.</p> <p>Toestemming verleend voor de oprichting van een bedrijfsverzamelgebouw op de Tolsestraat in Opheusden voor kleine ondernemers en startende ondernemers, aangezien er vraag bleek naar kleinere bedrijfsunits. Voor het oprichten van het bedrijfsverzamelgebouw is een optie genomen op 1 kavel.</p> <p>Het bestemmingsplan bedrijventerrein Bonegraaf-West is vastgesteld in december. Na een openingsbijeenkomst waarin geïnteresseerde ondernemers zijn voorgelicht over de vestigingsmogelijkheden is de verkoop gestart. Mei 2010 zullen de eerste kavels uitgegeven worden.</p> <p>Voortzetting winkelconcentratieprojecten Kesteren en Ochten. Voor de winkelconcentratie in Ochten bleken niet alle gronden in eigendom van de gemeente. Er is gestart met het voeren van gesprekken met de grondeigenaren. Voor winkelconcentratie Kesteren is door de strategiegroep gewerkt aan een voorkeursmodel. Verdere uitwerking hiervan vindt in 2010 plaats.</p> <p>Wij hebben instemming verleend aan de startnotitie voor het Agro Business Centrum. Tevens is het plan van aanpak Integrale Structuurvisie Laanboomcentrum opgesteld wat in 2010 zijn verdere uitwerking zal krijgen. De gemeente heeft actief geparticipeerd in het Laanboomcompact.</p> <p>Uitgifte Medel is volgens plan verlopen. Er is een onderzoek gestart naar de afronding van Medel.</p>

Wat is er nog meer gedaan?

Geen

Wat heeft het gekost?

P4 Programma: Economie			
	Begroot voor wijziging 2009	Begroot na wijziging 2009	Rekening 2009
	Bedragen x € 1.000		
<u>BestaandBeleid</u>			
Lasten	149	174	161
Baten	-33	-66	-66
Exploitatieresultaat	117	107	95

Analyse van het verschil per programma				
Nr.	Programma	Begroot na wijziging 2009	Rekening 2009	Vershil
P4	Economie	107	95	-12
	+ = nadeel - = voordeel			

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)			
		x € 1.000	
Overige kleine verschillen.	€		-12 V
Saldo verschil begroting na wijziging en rekening	€		-12 V

PROGRAMMA 5: SCHOLING EN VORMING

Algemeen:

Portefeuillehouders
Wethouder : mr. J.M. Talman- van der Woude
Inhoud programma
De zorg voor de onderwijshuisvesting Het ontwikkelen van lokaal onderwijsbeleid Schoolbestuurlijke taken openbaar onderwijs De zorg voor volwasseneneducatie.
Relevante beleidsruimte en kaders
<ul style="list-style-type: none">
• Coalitieprogramma 2006-2010 "Voortvarend verder"
• Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs
• Verordening leerlingenvervoer
• Gemeenschappelijke regeling "Regeling instelling voor openbaar speciaal en voortgezet speciaal onderwijs in de Betuwe"
• Beheerplan gebouwenonderhoud basisscholen
• Onderwijshuisvestingsprogramma (OHP)
• Kwalificatieplicht (vanaf 1 augustus 2007)
Ontwikkelingen
In de programmabegroting waren de volgende ontwikkelingen opgenomen: 1. nabegeleiding van bestuurlijke verzelfstandiging van het openbaar basisonderwijs; 2. haalbaarheidsonderzoek regionaal leerplichtbureau; 3. besturenfusie openbaar onderwijs Tiel, Geldermalsen, Culemborg en Neerijen, incl. de Instelling voor Openbaar speciaal onderwijs in de Betuwe (De Wissel); 4. onderzoek naar mogelijke verplaatsing Detmarschool in Ede naar Neder-Betuwe; Onderstaand is aangegeven in welke mate die ontwikkeling heeft plaatsgevonden: Ad. 1 De nabegeleiding heeft plaatsgevonden en is op dit moment afgebouwd. Ad. 2 Het haalbaarheidsonderzoek regionalisering leerplicht is in 2009 afgerond. Een zestal gemeente heeft besloten om verder te gaan. Een drietal gemeenten (Tiel, Maasdriel en Neder-Betuwe) doen niet mee. De leerplicht in onze gemeente staat nu goed op de rails. Wij hebben vraagtekens of die kwaliteit ook door het regionale bureau kan worden geleverd. Daarnaast is er geen duidelijkheid over de financiële gevolgen. Ad. 3 In verband met de bestuurlijke fusie van de school voor speciaal basisonderwijs De Wissel te Tiel met de Stichting COPO Culemborg en de Stichting openbaar basisonderwijs Tiel is in de raad van 26 maart 2009 de gemeenschappelijke regeling "regeling instelling voor openbaar speciaal onderwijs in de Betuwe" opgeheven. Ad. 4 Besluitvorming heeft plaatsgevonden in de raad van 7 mei 2009.

Wat wilden we bereiken, wat zouden we daarvoor doen en wat is er bereikt en gedaan?

Wat wilden we bereiken? Wat zouden we daarvoor doen?	Jaar	Wat hebben we bereikt? Wat hebben we daarvoor gedaan?
<p><u>HuisvestingOnderwijs</u></p> <p><u>Watwildenwebereiken?</u> Wij willen zorg dragen voor voldoende en adequate huisvesting voor het openbaar en bijzonder onderwijs op basis van recente leerlingenprognoses.</p> <p><u>Wat zouden wedaarvoor doen?</u> Voor de gemeente is het uitvoeren van het jaarlijkse Onderwijs-huisvestingsprogramma het belangrijkste instrument in dit kader.</p> <p>Periodiek wordt het beheerplan onderwijsgebouwen geactualiseerd.</p> <p>In 2009 wordt een Onderwijs-huisvestingsprogramma 2010 opgesteld op basis van leerlingenprognoses uit 2007.</p> <p>Wijziging verordening voorzieningen huisvesting onderwijs op basis van modelverordening VNG (wijzigingen betreffen minder regels en denken in brutovloeroppervlakten in plaats van denken in lokalen).</p> <p>Onderzoek naar en besluitvorming over verplaatsing van de Detmarschool van Ede naar Neder-Betuwe.</p>	<p>2009</p> <p>2009</p> <p>2009</p> <p>2009</p>	<p>De Wegwijzer Kesteren: De Wegwijzer te Kesteren is in maart 2010 in gebruik genomen.</p> <p>Detmarschool Ochten: M.i.v. augustus 2009 zijn 5 groepen van de Detmarschool tijdelijk gehuisvest in de Sébaschool te Ochten. Sébaschool Ochten. De nieuwbouw van deze school is in oktober volledig in gebruik genomen. Het gebruik van het voormalig gemeentehuis door de Sébaschool is hierdoor beëindigd.</p> <p>Rehobothschool Ochten In november 2009 is gestart met de uitbreiding van de Rehobothschool in Ochten tot een 12 klassige school. Deze bouw kan naar verwachting medio 2010 zijn afgerond.</p> <p>Prins Willem Alexanderschool Echteld De aanpassing\uitbreiding van de Prins Willem Alexanderschool te Echteld is gerealiseerd.</p> <p>Actualisatie wordt begin 2010 uitgevoerd, omdat in 2009 nog niet alle gegevens compleet waren.</p> <p>Het Onderwijshuisvestingsprogramma 2010 is eind december 2009 vastgesteld. De uitgaven hadden vooral betrekking op onderhoud.</p> <p>De wijziging van de huisvestingsverordening stond op de Dylta voor de raad van 12 november 2009. Als gevolg van nadere prioriteitstelling is deze eventuele wijziging doorgeschoven naar eind 2010/medio 2011.</p> <p>Het onderzoek heeft plaatsgevonden. Zie daartoe het raadsbesluit van 7 mei 2009.</p>

Wat wilden we bereiken? Wat zouden we daarvoor doen?	Jaar	Wat hebben we bereikt? Wat hebben we daarvoor gedaan?
<p><u>Openbaar onderwijs</u></p> <p><u>Wat wilden we bereiken?</u> Wij willen ook na (en door middel van) de bestuurlijke verzelfstandiging streven naar een kwalitatief goed openbaar onderwijs. Door de bestuurlijke verzelfstandiging van het openbaar onderwijs heeft de gemeente geen directe invloed meer op de kwaliteit en het aantal leerlingen van het openbaar onderwijs.</p> <p><u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> Vanaf volgend jaar is er periodiek overleg tussen het stichtingsbestuur en de gemeente over de ontwikkelingen binnen het openbaar onderwijs. In het periodiek overleg komt in ieder geval aan de orde: Een verzoek aan het bestuur openbaar onderwijs (Stichting SPOENK) om de mogelijkheden van bestuurlijke schaalvergroting op termijn in beeld te brengen.</p>	<p>2009 e.v.</p>	<p>De financiële stukken van de Stichting Spoenk zijn enigszins verlaat. De jaarrekening 2008 en begroting 2009 zijn goedgekeurd in de raad van 17 december 2009. De goedkeuring voor de begroting 2010 is aangehouden onder meer wegens het ontbreken van een meerjarenraming. De begroting zal in de loop van 2010 ter goedkeuring aan de raad worden voorgelegd.</p> <p>Eind 2009 is volledige overeenstemming verkregen met de Stichting Spoenk over de afwikkeling van de nog te verrekenen bedragen. De stichting heeft oriënterende gesprekken gevoerd met andere schoolbesturen. Dit heeft nog niet geleid tot concrete besluitvorming.</p>
<p><u>Leerplicht</u></p> <p><u>Wat wilden we bereiken?</u> Wij willen door middel van een goede naleving van de Leerplichtwet en een goede balans tussen zorg en handhaving - in samenwerking met de scholen - bijdragen aan het terugdringen van het schoolverzuim en het aantal voortijdig schoolverlaters (is jongeren die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten).</p> <p><u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> In 2009 worden vanuit de gemeente in ieder geval de volgende stappen hiertoe ondernomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Scholen/ouders informatie verstrekken m.b.t. verzuim. • Bij vermoedelijk ongeoorloofd schoolverzuim binnen één werkweek na melding door leerplichtambtenaar actie ondernemen. • Afzonderlijk verantwoording afleggen aan de raad door middel van het leerplichtverslag. • Deelname aan Zorg Advies Teams. 	<p>2009 e.v.</p>	<p>Informatie is aan ouders en scholen verstrekt. -</p> <p>In alle gevallen is binnen één werkweek actie ondernomen.</p> <p>Het leerplichtverslag schooljaar 2008/2009 is vastgesteld in de raad van 12 november 2009. Voor de verdere verantwoording over de uitvoering wordt derhalve verwezen naar dat verslag.</p> <p>ZAT's zijn gerealiseerd. De leerplichtambtenaar neemt als partner deel aan het ZAT.</p>

Wat is er nog meer gedaan?

Leerlingenvervoer

Vorbereidingen zijn getroffen voor de Europese aanbesteding van het leerlingenvervoer samen met de gemeenten Tiel en Buren.

Eind 2009 is opdracht verleend aan het bureau Forseti om in samenspraak met de gemeenten te bezien welke mogelijkheden er zijn om het gebruik van het openbaar vervoer te stimuleren en minder kinderen te vervoeren via het aangepast vervoer hetgeen moet leiden tot lagere uitgaven.

Brede scholen in Ochten

Voor de realisatie van brede scholen in Ochten is een rijkssubsidie aangevraagd. In totaal is een bedrag van circa € 900.000 in het vooruitzicht gesteld voor de drie scholen in Ochten.

Verbetering van het binnenklimaat scholen

Subsidieaanvraag ingediend voor 11 scholen voor de verbetering van het binnenklimaat.

Heropening Prins Willem Alexanderschool te Echteld

Wat heeft het gekost?

P5 Programma: Scholing en vorming			
	Begroot voor wijziging 2009	Begroot na wijziging 2009	Rekening 2009
Bedragen x € 1.000			
<u>BestaandBeleid</u>			
Lasten	4.302	4.314	4.266
Baten	-403	-748	-660
Exploitatieresultaat	3.899	3.566	3.606

Analyse van het verschil per programma				
Nr.	Programma	Begroot na wijziging 2009	Rekening 2009	Vershil
P5	Scholing en vorming	3.566	3.606	40
	+ = nadeel - = voordeel			

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)		
	x € 1.000	
<p><u>Hogere lasten voor leerlingenvervoer</u></p> <p>Het jaar 2009 was voor het onderdeel leerlingenvervoer een turbulent jaar. Enerzijds wegens personele wisselingen en anderzijds door de vele problemen die er waren tussen de ouders/leerlingen en de vervoerders. Dit heeft veel tijd en energie gekost. Binnen de werkzaamheden moesten keuzes worden gemaakt. De hoogste prioriteit lag bij het vervoeren van de kinderen en het oplossen van knelpunten. De totale uitgaven voor leerlingenvervoer zijn in 2009 € 44.000 hoger dan geraamd ondanks het feit, dat het aantal te vervoeren leerlingen in het schooljaar 2009-2010 is afgenomen. Afname van leerlingen leidt niet op voorhand tot lagere vervoerskosten. Of er nu 8 of 4 kinderen in de bus zitten, de bus moet toch van A naar B. Daarnaast zijn er enkele kostenverhogende factoren geweest, zoals verandering van schooltijden, nieuwe leerlingen, indexering van vervoerstarieven, extra vervoersbewegingen als gevolg van gewijzigde gezondheidssituatie en tijdelijke maatregelen om knelpunten op te lossen. De acties die uitgezet worden in 2010 zijn: stimuleren gebruik openbaar vervoer, factuurcontrole, digitalisering aanvraagformulier en Europese aanbesteding. Genoemde zaken moeten leiden tot een kwaliteitsslag en kostenbeheersing. Wij gaan er vanuit dat de extra lasten voor leerlingenvervoer incidenteel van aard zijn.</p>	€	44 N
	€	
Overige kleine verschillen.	€	-4 V
Saldo verschil begroting na wijziging en rekening	€	40 N

PROGRAMMA 6: WELZIJN EN CULTUUR

Algemeen:

Portefeuillehouders	
Wethouder	: J.W. Keuken
Wethouder	: mr. J.M. Talman- van der Woude
Wethouder	: H. Willemsen
Inhoud programma	
Het stimuleren en in stand houden van voorzieningen op het gebied van cultuur, monumenten, sport, kunst, kinderopvang, jeugd- en jongeren, ouderen, almede het subsidiëren van activiteiten in het kader van leefbaarheid.	
Relevante beleidsruimte en kaders	
<ul style="list-style-type: none"> • Coalitieprogramma 2006-2010 "Voortvarend verder" • Notitie Welzijnsbeleid spoor II en de daarop gebaseerde subsidieverordening en vastgestelde beleidsregels • Beheerplan gebouwen • Renovatieplan groene sportvelden • Specifiek voor Kinderopvang/peuterspeelzaalwerk:<ul style="list-style-type: none"> ! verordening wet Kinderopvang 2005 ! verordening kwaliteitsregels peuterspeelzaalwerk Neder-Betuwe • Eigenwijs Rivierenland	
Ontwikkelingen	
<ul style="list-style-type: none"> • Vergrijzing • Toename aantal tweeverdieners/individualisering van de samenleving • Beroep op eigen verantwoordelijkheid van burgers wordt meer benadrukt • Regionale samenwerking	

Burgemeester plant een boom bij peuterspeelzaal Pipeloentje

Damtoernooi J.A. Houtkoperschool te Ochten

Wat wilden we bereiken, wat zouden we daarvoor doen en wat is er bereikt en gedaan?

Wat wilden we bereiken? Wat zouden we daarvoor doen?	Jaar	Wat hebben we bereikt? Wat hebben we daarvoor gedaan?
<p><u>Bibliotheekwerk</u></p> <p><u>Wat wilden we bereiken?</u> Wij willen literatuur, lectuur, informatie en documentatie in alle vormen en categorieën toegankelijk en beschikbaar maken en daarbij het aanbod afstemmen op de vraag en inspelen op ontwikkelingen.</p> <p><u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> Voor de kernen Opheusden en Ochten een vaste bibliotheekfunctie creëren in plaats van de bibliobus.</p>	2009 e.v.	<p>In Opheusden loopt de bouw van de WoZoCo, waarin de vaste bibliotheekfunctie gecreëerd wordt, i.v.m. andere architectkeuze iets vertraging op. De huidige planning is om in het najaar van 2010 met de bouw te starten. De verwachting is dat er dan op zijn vroegst in 2011 een vaste bibliotheekfunctie is.</p> <p>De discussie rond winkelconcentratie te Ochten is nog gaande. Datum van realisatie is nog niet bekend. Een andere mogelijkheid in Ochten is om de bibliotheek in de Houkoperschool te vestigen. Deze mogelijkheid wordt op dit moment onderzocht.</p>
<p><u>Gebiedsgericht Cultuurbeleid Rivierenland</u></p> <p><u>Wat wilden we bereiken?</u> Wij willen het aanbod van kunst en cultuur voor onze inwoners verbeteren, waardoor de leefbaarheid binnen onze gemeente vergroot.</p> <p><u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> Hiertoe nemen wij deel aan het Gebiedsgericht Cultuurbeleid Rivierenland. De projecten die zij opzetten ook in onze gemeente implementeren.</p>	2009 e.v.	<p>In 2009 zijn de volgende projecten gerealiseerd: Literatuurfestival Op sterk Water, De Zitpijl Vertelt, Winterkost en Aan het Woord. Daarnaast zijn er nieuwe projecten bedacht en opgezet om de komende jaren uit te voeren.</p>
<p><u>Monumenten</u></p> <p><u>Wat wilden we bereiken?</u> Wij willen een beperkt aantal kwalitatief goede monumenten behouden.</p> <p><u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> Er wordt in 2009 uitvoering gegeven aan het actuele plan van aanpak monumenten door het opschonen van de gemeentelijke monumentenlijst.</p>	2009	<p>Het opschonen van de gemeentelijke monumentenlijst is in verband met capaciteitsgebrek niet uitgevoerd. In 2010 zal deze uitvoering ter hand worden genomen.</p>

Wat wilden we bereiken? Wat zouden we daarvoor doen?	Jaar	Wat hebben we bereikt? Wat hebben we daarvoor gedaan?
<p><u>Sport</u></p> <p><u>Wat wilden we bereiken?</u> Wij willen bevorderen dat meer inwoners gaan sporten onder meer om overgewicht te voorkomen. Daarbij willen wij er voor zorgen dat er vormen van aangepast sporten beschikbaar komen.</p> <p><u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> Vanuit de gemeente worden hiertoe in ieder geval de volgende stappen ondernomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deelnemen aan projecten van en gebruikmaken van de ondersteuning door de Gelderse Sportfederatie • Renovatie van korfbalvelden te Kesteren en voetbalvelden op basis van een nog nader vast te stellen renovatieplan 	<p>2009 e.v.</p> <p>2009 e.v.</p>	<p>In 2009 is de Gelderse Sport Federatie betrokken bij opzetten van het RSP en NASB project, die in 2010 van start zullen gaan. Plan van aanpak is opgesteld, waarbij de nadruk ligt op aangepast sporten en sporten op straat. Uitvoering vindt plaats in 2010/2011 in combinatie met sportbuurtwerker. Daarnaast is de GSF begonnen met een visievorming voor de combinatiefuncties, heeft de GSF een onderzoek naar sport en beweging uitgevoerd in onze gemeente en is de cursus sportieve opvang uitgevoerd bij de naschoolse opvang.</p> <p>In de raad van 17 september 2009 is besloten dat er een kunstgrasveld gerealiseerd zal worden bij VV Kesteren (uitvoering in 2010). Tijdens die uitvoering worden ook de renovatie van de korfbalvelden meegenomen. Het hoofdveld van VV Dodewaard is gerenoveerd.</p>
<p><u>Adequate informatievoorziening voor jongeren</u></p> <p><u>Wat wilden we bereiken?</u> Wij willen de informatievoorziening voor jongeren verbeteren ter voldoening aan de Wet op de jeugdzorg en de WMO (prestatieveld 3). Verder willen wij gelijktijdig het lokaal activiteiten aanbod promoten en met jongeren een digitaal communicatiemiddel opzetten.</p> <p><u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> Wij gaan een gemeentelijke site opzetten volgens het bekroonde jong-in-concept, waar jongeren alle relevante - centraal actueel gehouden - informatie kunnen vinden. Lokale vulling door een redactieraad bestaande uit jongerenwerk en jeugd zelf.</p>	<p>2009 e.v.</p>	<p>Het traject Jong-in is begin 2009 in gang gezet. Een aantal jongeren is met inzet van jongerenwerk betrokken bij het aandragen van suggesties voor vormgeving en uitstraling van de site. De site zou volgens oorspronkelijke planning in het najaar van 2009 de lucht in gaan, maar dat is uitgesteld wegens onduidelijkheid over een geschikte database voor de site. Nog in 2010, vermoedelijk in het najaar, zal er wel een geschikte database zijn, en kan de site aan alle eisen voldoen en kunnen jongeren daar over tal van onderwerpen informatie en advies inwinnen bij deze site. Nu is dat grotendeels ook het geval, maar de doorverwijzing naar lokale en regionale hulpverlening zal nog verbeteren. De site zal op termijn ook een functie hebben in het kader van het Centrum voor jeugd en gezin. Inmiddels is de site wel per 1 januari 2010 "onder constructie" on line gezet en draait de jongerenredactie proef met lokale berichtgeving. De formele kick-off vindt plaats op donderdagmiddag 22 april, met een activiteit in en rond de verenigingshal de Leede, die in het licht staat van de nationale sportweek.</p>

Wat wilden we bereiken? Wat zouden we daarvoor doen?	Jaar	Wat hebben we bereikt? Wat hebben we daarvoor gedaan?
<p><u>Welzijnsbeleid</u></p> <p><u>Wat wilden we bereiken?</u> Wij willen een welzijnsbeleid voeren gebaseerd op beginselen van leefbaarheid. Daartoe wordt vanaf 2006 uitvoering gegeven aan een Nota welzijnsbeleid en een daarop gebaseerde subsidieverordening. Leefbaarheidbevorderende activiteiten worden ondersteund met faciliteiten, en structurele subsidies blijven voorbehouden aan activiteiten die als basisvoorziening zijn aangemerkt. Faciliteiten zijn beschikbaar in de vorm van faciliterend accommodatiebeleid, innovatiebijdragen, incidentele subsidies en vrijwilligersondersteuning. In 2009 willen wij welzijns- en subsidiebeleid evalueren.</p> <p><u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> Opstelling van een evaluatienota, die ten minste inzicht geeft in de vraag of de volgende doelstellingen zijn bereikt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verminderen regeldruk voor de subsidieontvangers. • Ondersteunen van leefbaarheidbevorderende activiteiten vanuit faciliterend beleid. • Bevorderen/stimuleren van basisvoorzieningen met gerichte subsidies. • Bevorderen/stimuleren van ontstaan van nieuwe/innovatieve activiteiten en samenwerkingsrelaties tussen activiteitsaanbieders. • De evaluatienota dient aanbevelingen te bevatten tot maatregelen om eventueel niet in voldoende mate bereikte doelstellingen beter te bereiken. 	2009	<p>In 2009 hebben we geen concrete start kunnen maken met de evaluatie van het welzijns-/subsidiebeleid, omdat een hogere prioriteit is gegeven aan de wijziging van de Wmo-beleid (compensatiebeginsel). De evaluatie en het opstellen van nieuw subsidiebeleid is doorgeschoven naar 2010 omdat het compensatiebeginsel WMO een hogere prioriteit heeft gekregen.</p>
<p><u>Welzijnsaccommodaties/dorpshuizen.</u></p> <p><u>Wat wilden we bereiken?</u> Wij willen adequate huisvesting voor verenigingen en andere groeperingen binnen de gemeenschap - afgestemd op de behoefte - ter beschikking hebben.</p> <p><u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> Een Nota Accommodatiebeleid 2009-2012 ter vaststelling aan de raad aanbieden. In de komende jaren dienen vervolgens gefaseerd de concrete actiepunten uit deze nota uitgevoerd te worden.</p>	2009 e.v.	<p>Ter uitvoering van de nota "Integraal accommodatiebeleid Visie en uitgangspunten" (Rb 26 maart 2009) heeft de raad in zijn vergadering van 12 november 2009 het scenarioplan accommodatiebeleid vastgesteld. Conform het gekozen scenario (3) worden ontwikkelingen per kern op de voet gevolgd om uitvoering te kunnen gaan geven aan uitvoeringsplannen per kern.</p>

Wat wilden we bereiken? Wat zouden we daarvoor doen?	Jaar	Wat hebben we bereikt? Wat hebben we daarvoor gedaan?
<u>Jeugd-enjongerenwerk</u> <u>Wat wilden we bereiken?</u> Wij willen streven naar een samenhangend jeugdbeleid voor de leeftijdscategorie van 0 tot 23 jaar die op interactieve wijze tot stand komt. <u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> Volgend jaar wordt een Nota Integraal Jeugd- en jongerenwerk (naar verwachting in het tweede kwartaal) ter vaststelling aan de raad aangeboden. In de komende jaren worden gefaseerd de concrete actiepunten uit deze nota uitgevoerd.	2009 e.v.	De nota is vastgesteld in de raad van 15 oktober 2009 en bevat 24 punten. Deze zijn/zullen 2009 vanaf november 2009 worden opgepakt.

Wat is er nog meer gedaan?

Geen

Wat heeft het gekost?

P6 Programma: Welzijn en cultuur			
	Begroot voor wijziging 2009	Begroot na wijziging 2009	Rekening 2009
	Bedragen x € 1.000		
<u>BestaandBeleid</u>			
Lasten	2.759	2.782	2.736
Baten	-287	-336	-317
Exploitatieresultaat	2.472	2.445	2.419

Analyse van het verschil per programma				
Nr.	Programma	Begroot na wijziging 2009	Rekening 2009	Vershil
P6	Welzijn en cultuur	2.445	2.419	-27
	+ = nadeel - = voordeel			

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)			
		x € 1.000	
Overige kleine verschillen.	€		-27 V
Saldo verschil begroting na wijziging en rekening	€		-27 V

PROGRAMMA 7: ZORG, WERK EN INKOMEN

Algemeen:

Portefeuillehouders
Wethouder : mr. J.M. Talman- van der Woude
Inhoud programma
Het verstrekken van bijstand en maatschappelijke diensten, het op weg helpen van inwoners naar werk, het bestrijden van armoede, de inburgering van nieuwkomers en oudkomers en het ontwikkelen c.q. uitvoeren van lokaal zorgbeleid.
Relevante beleidsruimte en kaders
<ul style="list-style-type: none">
• Coalitieprogramma 2006-2010 "Voortvarend verder"
• Samenwerkingsovereenkomst Neder-Betuwe/Tiel m.b.t. werk en re-integratie en schuldhulpverlening
• Nota Bijzondere bijstand 2007
• Beleidsplan Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)/Jaarplan WMO 2009 en Verordening WMO
• Budgetovereenkomst Algemeen Maatschappelijk Werk 2008-2011
• Nota welzijnsbeleid spoor II en de daarop gebaseerde subsidieverordening inclusief beleidsregels
• Taakstelling huisvesting statushouders, afspraken met Stichting Woningbeheer Betuwe
• Productencatalogus GGD Rivierenland 2002
Ontwikkelingen
<ul style="list-style-type: none">
• Vergrijzing
• Toename aantal tweeverdieners/individualisering van de samenleving
• Regionale samenwerking
• Landelijke tendens: "zorg" legt de verantwoordelijkheid neer bij de burger en zijn directe omgeving
• Zelfredzaamheid van de burgers en mantelzorg als "vangnet"

Wat wilden we bereiken, wat zouden we daarvoor doen en wat is er bereikt en gedaan?

Wat wilden we bereiken? Wat zouden we daarvoor doen?	Jaar	Wat hebben we bereikt? Wat hebben we daarvoor gedaan?
<p><u>Werk</u></p> <p><u>Wat wilden we bereiken?</u> Wij willen de instroom in de uitkeringen beperken, de uitstroom bevorderen en duurzame arbeidsparticipatie bevorderen.</p> <p><u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> In samenspraak met de gemeente Tiel wordt op een adequate wijze uitvoering gegeven aan de Wwb (Wet werk en bijstand).</p>	2009 e.v.	<p>Als gevolg van de economische recessie zien wij een lichte stijging van het aantal cliënten van 118 naar 127 (31 december 2009). In de prognose is hier al rekening meegehouden.</p>
<p><u>Inkomen</u></p> <p><u>Wat wilden we bereiken?</u> Wij willen mensen die beperkte financiële middelen hebben blijvend in staat stellen deel te nemen aan het maatschappelijk verkeer.</p> <p><u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> Naast het uitbrengen van een Wmo- voorlichtingskrant waarin ook aandacht wordt besteed aan de bijzondere bijstand worden in ieder geval in 2009 en volgende jaren de navolgende stappen gerealiseerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 4x per jaar voorlichting in RBC en/of Neder-Betuwe magazine. • Bij verzoeken/contacten i.k.v. de Wmo ook de mogelijkheden in relatie tot minimabeleid bezien. • Voor uitvoering schuldhulpverlening wordt uitvoering gegeven aan het contract met de afdeling Werk en Inkomen van de gemeente Tiel. • Uitvoering geven nota bijzondere bijstand en verbreden met aanschaf van een computer voor gezinnen met schoolgaande kinderen, het bedrag op grond van de regeling chronisch zieken te verhogen van € 200 naar € 350, alsmede met diplomazwemmen. 	2009 e.v.	<p>De Wmo krant is om capaciteitsproblemen in 2009 niet uitgegeven. Wel is de brochure mantelzorg verschenen.</p> <p>Indien er relevante aanleidingen zijn op het gebied van Bijzondere bijstand worden deze opgenomen in het NB Magazine</p> <p>Bij elk contact met het zorgloket wordt actief nagegaan of de gemeente iets kan bijdragen op het gebied van werk, inkomen en zorg.</p> <p>Na een oriënterend gesprek vindt doorgeleiding naar Tiel plaats. Er vindt regelmatig terugkoppeling plaats.</p> <p>In 2009 is uitvoering volgens planning verlopen. Beleid wordt in 2010 voortgezet. Daarnaast is een brief naar de directies van de scholen gestuurd met daarin de mogelijkheden van bijzondere bijstand voor het diploma zwemmen en aanschaf computer.</p>
<p><u>Algemeen Maatschappelijk Werk.</u></p> <p><u>Wat wilden we bereiken?</u> Wij willen voorkomen dat cliënten op een wachtlijst voor algemeen maatschappelijk werk terecht komen.</p> <p><u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> Er worden sluitende afspraken gemaakt met de betreffende instelling over het wegwerken van wachtlijsten op het moment dat die dreigen te ontstaan.</p>	2009 e.v.	<p>De uitvoering loopt volgens afspraak. Er is geen wachtlijst ontstaan.</p>

Wat wilden we bereiken? Wat zouden we daarvoor doen?	Jaar	Wat hebben we bereikt? Wat hebben we daarvoor gedaan?
<p><u>WetMaatschappelijkeOndersteuning.</u></p> <p><u>Wat wilden we bereiken?</u> Wij willen de zelfredzaamheid van burgers, hun maatschappelijke participatie en de leefbaarheid van de woonomgeving bevorderen. Verder willen wij de beperkingen die burgers ondervinden in zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie verminderen.</p> <p><u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> Dit doen wij door uitvoering te geven aan het beleidsplan WMO. Naast de uitgifte van gratis gemeentebrede WMO krant worden in ieder geval de volgende actiepunten uitgevoerd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Integrale intakegesprekken al dan niet in combinatie met huisbezoek. • Integratie van ouderenadviseur en MEE in het zorgloket. Praktische invulling dient de nodige aandacht te krijgen. 	<p>2009 e.v.</p> <p>2009 e.v.</p> <p>2^e kw. 2009</p>	<p>Het uitgeven van een Wmo krant in 2009 is afgeblazen. De reden van het afblazen heeft te maken met capaciteitsproblemen. In het najaar 2009 is door middel van een folder meer bekendheid gegeven aan mantelzorgondersteuning. Daarnaast gebruiken we onze digitale Wmo balie steeds meer om actueel nieuws te communiceren. Huisbezoeken kennen een integrale aanpak. Bij iedere nieuwe cliënt gaat ook een huisbezoek vooraf aan de verwerking van een aanvraag. De ouderenadviseur en MEE hebben een spreekuur in het loket.</p>
<p><u>Coördinatievanzorg</u></p> <p><u>Wat wilden we bereiken?</u> Wij willen de coördinatie van zorg voor jeugd van 0 tot 23 met problemen verbeteren.</p> <p><u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> Om deze coördinatie te verbeteren worden door de gemeente de volgende acties uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uiterlijk in 2010 wordt een Centrum voor Jeugd en Gezin gerealiseerd met de coördinatie van zorg van 0-23 jarigen als kernactiviteit. Hiertoe wordt in regionaal verband opgetrokken en er vindt afstemming plaats met bovenlokale organisaties. • Het bereik van de Zorgadviesteams Primair onderwijs worden uitgebreid van 0-12 jarigen tot 0-23 jarigen. • De Zorgadviesteams Voortgezet onderwijs worden in stand gelaten. • Het '0-23-netwerk' wordt opgezet volgens de werkwijze van jeugdpreventienetwerk: • Er wordt een werkgroep opgericht die gaat onderzoeken welke vorm van schoolmaatschappelijk werk er binnen de gemeente ingevoerd kan worden. In de werkgroep nemen de coördinator Zorgadviesteams, de beleidsmedewerker onderwijs en een afvaardiging van de scholen deel. De uitkomsten worden besproken met het directieoverleg en de stuurgroep Jeugd en Zorg. 	<p>2009 e.v.</p> <p>2009</p> <p>2009 e.v.</p> <p>2009</p> <p>2009</p>	<p>De regionale visie is vastgesteld. Overleg met de (regionaal) opererende partners loopt; een kopgroep werkt verschillende deelopdrachten nader uit. Op 10 februari 2010 is met de lokaal te betrekken partners, politiek en publiek besproken op welke wijze de frontoffice van het CJG vormgeven kan worden en op welke wijze informatie en advies wordt aangeboden. De raad is geïnformeerd over de uitkomsten van dit overleg. Is gerealiseerd.</p> <p>Is gerealiseerd.</p> <p>Loopt conform planning; zal begin 2010 operationeel zijn.</p> <p>Loopt conform planning en beoogde proces. Vanaf augustus 2009 voert de Stichting Thuiszorg Midden Gelderland het Schoolmaatschappelijk werk uit in de gemeente.</p>

Wat wilden we bereiken? Wat zouden we daarvoor doen?	Jaar	Wat hebben we bereikt? Wat hebben we daarvoor gedaan?
<u>Volksgezondheid</u> <u>Wat wilden we bereiken?</u> Wij willen de algemene lichamelijke en geestelijke gezondheid van inwoners van de gemeente bevorderen. <u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> Opstellen van actiepunten voor lokaal gezondheidsbeleid, waarbij ook aandacht wordt besteed aan verslaving.	2009 e.v.	De Nota Lokaal Gezondheidsbeleid, met de daarin genoemde speerpunten welke voorzien in de kaderstelling van het gezondheidsbeleid is in de raad van 17 september 2009 vastgesteld.
<u>Ambulancehulpverlening</u> <u>Wat wilden we bereiken?</u> Wij willen dat er via de ambulancedienstverlening sprake is van een adequate spoedhulpvoorziening. <u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> Als gemeente kunnen wij allen monitoren of er sprake is van adequate spoedhulp (in hoeverre aan de indicator wordt voldaan). Hierover wordt gerapporteerd aan de raad.	2009	Uit de voortgangsrapportage ambulances moeten we constateren dat de extra inzet tot een lichte verbetering in Gelderland Zuid heeft geleid, maar nog niet tot het wenselijke niveau voor onze gemeente.
<u>Ouderenzorg</u> <u>Wat wilden we bereiken?</u> Wij willen bevorderen dat ouderen met een zorgbehoefte zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen. <u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> Wij doen dit door invulling te geven aan de gemeentelijke regiefunctie met betrekking tot de keuzen van gewenste voorzieningen en producten voor ouderen. Hiertoe worden de volgende actiepunten uitgevoerd: <ul style="list-style-type: none"> • Naast de gerealiseerde woonzorgzone in Ochten (Oostenrijkse wijk 1996) en Dodewaard (Steegakker 2007) zullen voor Opheusden (Reigerstraat planning start bouw 2009) en voor Kesteren (veilingterrein start bouw 2010) eveneens woonzorg-zones worden gerealiseerd. Hierbij wordt aangepaste huisvesting aangeboden met een individueel afgestemd zorgarrangement. Na gereedkomen wordt het bestaande woonzorgproject Ochten op actuele eisen herbeoordeeld. • Verder ontwikkelen van een productenboek dat als basis dient voor inkoop van producten van en vastleggen van prestatieafspraken met de Stichting Welzijn Senioren Neder-Betuwe. • Uitbouw van cliëntenondersteuning door middel van professionele inzet, opleiden van vrijwilligers tot seniorenadviseurs en betrokkenheid bij het opzetten van een breed Wmo-loket in het gemeentehuis. • Ontwikkelen van samenwerking tussen lokale organisaties die zich als doel stellen welzijn en zorg te bieden aan de oudere inwoners. 	2009-2010 2010-2011 2009-2010 2009 2009	Voor het project Opheusden is een nieuwe architect aangetrokken. Hierdoor is de planning enigszins vertraagd. De planning is om najaar 2010 te starten met bouwen. De overige projecten lopen conform planning In 2009 is intensief overleg geweest. De besluitvorming over het productenboek zal naar verwachting in het 1 ^e kwartaal 2010 worden afgerond. Uitbouw van cliëntenondersteuning is gerealiseerd. Is gerealiseerd. 1 x per kwartaal wordt een overleg gehouden.

Wat wilden we bereiken? Wat zouden we daarvoor doen?	Jaar	Wat hebben we bereikt? Wat hebben we daarvoor gedaan?
<p><u>Zorgvoorzorgvluchtelingen</u></p> <p><u>Wat wilden we bereiken?</u> Wij willen huisvesting en opvang van vluchtelingen regelen door het behalen van de opgelegde taakstelling. Daarnaast willen wij zorg dragen voor begeleiding en inburgering.</p> <p><u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> Er zijn al 206 verblijfsgerechtigden gehuisvest, waarmee voldaan is aan deze taakstelling. Met betrekking tot de pardonregeling zijn er 14 personen gehuisvest. De volgende actiepunten resteren:</p> <ul style="list-style-type: none"> In overleg met de woningbouwvereniging zorgdragen voor behalen van de taakstelling m.b.t. de pardonregeling. Er moeten dus nog 21 personen worden gehuisvest. <p>• Aanbieden van WI-trajecten en begeleidingstrajecten.</p>	<p>2009 e.v.</p> <p>2009 e.v.</p>	<p>Rekening houdende met de taakstelling voor het 2^e halfjaar 2009 dienen er per 31 december 2009 nog 5 personen te worden gehuisvest. Voor wat betreft de taakstelling pardonners ligt er nog een taakstelling van 16 personen per 31 december 2009. Gezien het beperkt aantal pardonners in de centrale opvang zal het waarschijnlijk niet meer nodig zijn deze in te vullen.</p> <p>Met de woningbouwver. SWB wordt overlegd hoe deze taakstelling in te vullen.</p> <p>Is gerealiseerd.</p>

Wat is er nog meer gedaan?

Geen

Ouderzorg

Wat heeft het gekost?

P7 Programma: Zorg, Werk en Inkomen			
	Begroot voor wijziging 2009	Begroot na wijziging 2009	Rekening 2009
Bedragen x € 1.000			
<u>BestaandBeleid</u>			
Lasten	9.262	10.231	10.699
Baten	-4.933	-5.495	-5.994
Exploitatieresultaat	4.329	4.736	4.705

Analyse van het verschil per programma				
Nr.	Programma	Begroot na wijziging 2009	Rekening 2009	Vershil
P7	Zorg, Werk en Inkomen	4.736	4.705	-31
	+ = nadeel - = voordeel			

Programma 7: Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)			
		x € 1.000	
Lagere lasten voor vrijwilligerswerk & mantelzorg			
In juli 2009 heeft de gemeenteraad een besluit genomen over de nota Mantelzorg. Toen is al aangegeven dat de verschillende acties op het gebied van mantelzorg, vrijwilligerswerk en maatschappelijke stages pas in de loop van 2010 uitgevoerd zouden kunnen worden. Een groot deel van het budget gaat dan naar de inhuur van een medewerker en het realiseren van het steunpunt (€ 32.000). De overige gelden worden ingezet voor cursussen, lotgenotencontact, deskundigheidsbevordering en communicatie. In 2009 was er nog geen steunpunt en geen medewerker waardoor de verschillende kosten veel lager uitvielen. Zodoende is er nu een overschot van € 27.000. Het betreft hier een incidenteel voordeel.	€		-27 V
Overige kleine verschillen.	€		-4 V
Saldo verschil begroting na wijziging en rekening	€		-31 V

PROGRAMMA 8: BOUWEN EN MILIEU

Algemeen:

Portefeuillehouders Wethouder
: J.W. Keuken
Wethouder   : H. Willemsen
Inhoud programma
Beleid en uitvoering van milieuzorg
Beleid en uitvoering van bouw- en woningtoezicht
Beleid en uitvoering van ruimtelijke ordening en volkshuisvesting.
Relevante beleidsruimte en kaders
<ul style="list-style-type: none">
• Coalitieprogramma 2006-2010 "Voortvarend verder"
• Bestemmingsplannen
• Diverse beleidsnotities op het gebied van RO (zoals beleidsnota inwoning, beleidsnota vrijkomende agrarische bebouwing)
• Woningbouwprogramma
• Woonvisie
• Nota grondbeleid
• Welstandsnota
• Handhavingnota
• Milieu-uitvoeringsprogramma
Ontwikkelingen
Op 1 juli 2010 treedt de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in werking. Onder de omgevingsvergunning vallen als eerste alle vergunningen op VROM-gebied, zoals die voor wonen, bouwen, ruimte en milieu, maar ook vergunningen op het gebied van monumenten, natuurbescherming, flora en fauna en water gaan daarin mee. Dit betekent tevens het herijken van de wijze waarop handhaving georganiseerd wordt. Dat maakt de Wabo tot een ambitieuze wet die zorgvuldig geïmplementeerd zal moeten worden.
Op 1 juli 2008 is de Wet ruimtelijke ordening (Wro) in werking getreden. Als gevolg hiervan dient in 2009 een integrale structuurvisie voor het gehele grondgebied te worden opgesteld, waarin ook beleidsthema's als woningbouw en verkeer gebiedsgericht worden vertaald

Bouwplan Triangel te Ochten

Bouwplan Casterhoven te Kesteren

Bouwplan Heerenlan te Opheusden

Wat wilden we bereiken, wat zouden we daarvoor doen en wat is er bereikt en gedaan?

Wat wilden we bereiken? Wat zouden we daarvoor doen?	Jaar	Wat hebben we bereikt? Wat hebben we daarvoor gedaan?
<p><u>Milieu</u></p> <p><u>Wat wilden we bereiken?</u> Wij willen de nadelige gevolgen voor het milieu als gevolg van bedrijven, verkeer en huishoudens beperken en waar mogelijk voorkomen.</p> <p><u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> Naast acties gericht op het bereiken van de genoemde indicatoren worden in ieder geval de volgende acties uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er wordt een bodemkwaliteitskaart vastgesteld, waardoor het hergebruik van grond binnen de gemeente makkelijker wordt. Dit wordt overigens regionaal opgepakt. • Er wordt een integraal handhavings-uitvoeringsplan vastgesteld. • Gemeentelijk geluidsbeleid Hogere Grenswaarden 	<p>4^e kw 2009</p> <p>1^e kw 2009</p> <p>3^e/ 4^e kw 2009</p>	<p><u>Bodemkwaliteitskaart</u> De Nota bodembeheer, waarbij de acceptatienormen zijn afgestemd op de lokale specifieke bodemkwaliteit in Neder-Betuwe en waarvan de bodemkwaliteitskaart een onderdeel van is, is vastgesteld op 7 april 2010.</p> <p>In het najaar van 2009 heeft de provincie Gelderland de handhavingorganisatie op het gebied van milieu van de gemeente Neder-Betuwe doorgelicht. De resultaten zijn in december 2009 beschikbaar gekomen en het oordeel is dat de provincie matig positief is over de professionalisering van de milieuhandhaving. Haar oordeel heeft zij onderbouwd met een uitgebreide analyse van het 'Uitvoeringsprogramma Integraal Handhaven Gemeente Neder-Betuwe 2009'. Als vervolg op de resultaten van de doorlichting verzocht de provincie een verbeterplan vast te stellen en deze verbeteringen uiterlijk 1 maart 2010 vast te laten stellen. Er zijn afspraken gemaakt om voortbouwend op het Uitvoeringsprogramma 2009 en de provinciale aanbevelingen te komen tot een 'Integraal Handhavingprogramma gemeente Neder-Betuwe 2010 - 2012'. Het gevraagde verbeterplan en het programma wordt in 2010 aan ons college voorgelegd.</p> <p><u>HogeregrenswaardeWetgeluidhinder</u> Eind 2009 heeft de regio het project Lokaal geluidsbeleid opgestart. Het Regionale geluidsbeleid voor Hogere Grenswaarden is in dit project worden opgenomen.</p>

Wat wilden we bereiken? Wat zouden we daarvoor doen?	Jaar	Wat hebben we bereikt? Wat hebben we daarvoor gedaan?
<p><u>Ruimtelijke ontwikkeling</u></p> <p><u>Wat wilden we bereiken?</u> Wij willen er voor zorg dragen dat iedere ruimtelijke functie op de juiste plek wordt gepland (waarbij 'consolidatie' van de huidige ruimtelijke functies uitgangspunt is) en dat er vervolgens conform ruimtelijke planning wordt gehandhaafd.</p> <p><u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> Wij geven de komende jaren een vervolg aan de in gang gezette acties. Het betreft in ieder geval:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het opstellen en in procedure brengen van bestemmings-, wijzigings-, en uitwerkingsplannen voor nieuwe ontwikkelingen. • Alle bestemmingsplannen voor komplannen en bedrijfsterreinen zijn op 1 juli 2010 geactualiseerd en digitaal raadpleegbaar. • Startnotitie opstellen integrale structuurvisie gehele grondgebied. • Voorbereiding invoering Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). 	<p>2009</p> <p>2009</p> <p>1^e kw. 2009</p> <p>2009</p>	<p>Een aantal plannen is in procedure gegaan: Kern IJzendoorn: Vastgesteld in december 2009 Kern Kesteren: Ontwerp vastgesteld in april 2010 Kern Echteld: Voorontwerp augustus 2009 in procedure gebracht. Kern Dodewaard: Voorontwerp in november 2009 in procedure gebracht. Overig: De kernen Ochten, Opheusden en een apart plan bedrijventerreinen gaan in 2010 in procedure</p> <p>De ontwerpstructuurvisie is gereed en wordt in het 2^e kwartaal 2010 in procedure gebracht.</p> <p>In 2009 is de implementatie van de Wabo voorbereid. Belangrijkste resultaten hiervan zijn beschreven werkprocessen die 'Wabo-proof' zijn en het voorbereiden van de aanschaf van nieuwe software. Met dit programma worden de processen van vergunningverlening en handhaving optimaal ondersteund, wordt voldaan aan de eisen die de Wabo stelt aan het in behandeling nemen van digitale vergunningaanvragen, en bestaat er integratie met andere systemen en applicaties die de gemeente al in gebruik heeft (Decos en BAG).</p> <p>De invoeringsdatum van de Wabo, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, ofwel de omgevingsvergunning, staat gepland op 1 juli 2010. De behandeling van de bijbehorende wet- en regelgeving in de Tweede en Eerste Kamer kostte meer tijd dan verwacht waardoor eerdere invoeringsdata niet gehaald zijn.</p>

Wat wilden we bereiken? Wat zouden we daarvoor doen?	Jaar	Wat hebben we bereikt? Wat hebben we daarvoor gedaan?
<p><u>Volkshuisvesting</u></p> <p><u>Wat wilden we bereiken?</u> Wij willen dat het bouwen van woningen is afgestemd op de vraag in de diverse kernen, en dat bouwen van woningen met inachtneming van de ruimtelijke randvoorwaarden wordt gerealiseerd.</p> <p><u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> Wij geven de komende jaren een vervolg aan de in gang gezette acties. Het betreft in ieder geval.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering geven aan de woonvisie en het woningbouwprogramma, waarbij in plaats van gemiddeld 100 woningen per jaar (zoals opgenomen in de woonvisie) er voor 2009 voor 351 woningen start van bouw gepland staat (zie indicatoren). • Het inrichten van een drietal woonzorgzones (zoals beschreven in programma 7). • Het realiseren van startersprojecten conform de door de raad vastgestelde nota starterswoningen in Neder-Betuwe. 	<p>2009 e.v.</p> <p>2009 e.v.</p> <p>2009 e.v.</p>	<p>In november 2009 is een Woningbehoefteonderzoek gestart waarvan de uitkomst in het voorjaar 2010 verwacht wordt. Mede op basis hiervan wordt een geactualiseerd beeld van de woningbehoefte opgesteld op basis waarvan het woningbouwprogramma kan worden bijgesteld.</p> <p>In 2009 is gestart met de bouw van 21 woningen. Opheusden 18 woningen (Herenland) + 1 woning (Nijlandseweg) Echteld 1 woning (Spoorstraat) Kesteren 1 woning (De Leede)</p> <p>Het aantal van 351 is niet haalbaar want voortgang van plannen stagneert, o.a.. Triangel etc.</p> <p>Eind 2009 zijn de "Prestatieafspraken 2010-2014" met SWB ondertekend. In deze prestatieafspraken is opgenomen het streven naar woonservicewijken in Opheusden en Dodewaard en de modernisering van de aanwezige woonservicewijk in Ochten.</p> <p>2009 zijn 12 starterswoningen gebouwd (Dodewaard, starterscollectief)</p>
<p><u>Bouwen Woningtoezicht</u></p> <p><u>Wat wilden we bereiken?</u> Wij willen zorg dragen voor kwalitatief goede en veilig uitgevoerde bouwwerken die voldoen aan het ruimtelijk beleid en wettelijke regelgeving.</p> <p><u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> Naast acties gericht op het bereiken van de genoemde indicatoren worden in ieder geval de volgende acties uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evaluatie van de welstandsnota. • Implementeren van de nieuwe WRO in de werkprocessen. 	<p>2009</p> <p>2009 e.v.</p>	<p>De evaluatie van de Welstandsnota is opgepakt en was aan het eind van 2009 nagenoeg afgerond. In 2010 wordt de nieuwe nota in de inspraak gebracht om naar verwachting medio 2010 door de gemeenteraad vastgesteld te kunnen worden.</p> <p>De WRO was medio 2009 al geïmplementeerd in de werkprocessen. In 2009 is tevens een start gemaakt met de voorbereidingen op de implementatie van de Omgevingsvergunning/WABO.</p>

Wat wilden we bereiken? Wat zouden we daarvoor doen?	Jaar	Wat hebben we bereikt? Wat hebben we daarvoor gedaan?
<ul style="list-style-type: none"> Vergunningverlening en handhaving 		<p>In 2009 is het aantal bouwaanvragen en schetsplannen, in vergelijking met 2008, met 85 stuks teruggelopen. Daarnaast is er vertraging in de planning van de grotere projecten (Triangel, Woon Zorg Complex Opheusden, Bonegraaf-west) opgetreden. Op basis daarvan zijn in de bestuursrapportages de ramingen van de leges opbrengsten naar beneden bijgesteld. In de tweede helft van 2009 zijn er diverse grote bouwplannen (particulier initiatief) vergund. Dit was meer dan verwacht en daarom is er meer leges geïnd dan was begroot.</p> <p>Ten aanzien van de vergunningverlening en de handhaving bleken de achterstanden die er begin van 2009 nog waren, grotendeels te zijn weggewerkt. Op het gebied van handhaving heeft dat mede te maken met extra inhuur die heeft plaatsgevonden. Toch is de handhavingcapaciteit zo beperkt geweest dat maar marginaal getoetst kon worden aan de essentiële onderdelen van het bouwbesluit en de bouwverordening. Uit de uitgevoerde controles zijn weliswaar geen grote onregelmatigheden naar voren gekomen maar gezien de beperkt beschikbare capaciteit kan moeilijk onderbouwd worden dat ook daadwerkelijk voldaan is aan wat wij wilden bereiken.</p>
<p><u>Vastgoed</u></p> <p><u>Wat wilden we bereiken?</u> Kwalitatief goede taxaties van alle objecten binnen de gemeente. Een goed beheer van adres en gebouwen-gegevens De nieuwe wet BAG per 1 juli 2009 invoeren.</p> <p><u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> Uitvoering geven aan de implementatie wet BAG.</p>		<p>Door technische problemen in de software is de invoering van de BAG per 1 juli 2009 niet gerealiseerd. Gemeente Neder-Betuwe is per 1 oktober 2009 definitief aangesloten op de Landelijke Voorziening.</p> <p>De WOZ beschikkingen zijn volgens afspraak begin 2009 verzonden.</p> <p>Ten aanzien van de WOZ zijn er 130 bezwaarschriften ontvangen die geheel binnen het jaar zijn afgehandeld. 36 bezwaren zijn toegekend, 94 bezwaren zijn gehandhaafd, hiervan zijn 6 beroepszaken ingediend.</p>

Archeologisch beleid

Er is in 2009 onderscheid gemaakt tussen het archeologisch beleid voor de agrarische- en de niet agrarische percelen. Dit onderscheid is gemaakt omdat het archeologisch beleid negatieve effecten kan hebben in relatie tot de ontwikkeling van de fruit- en laanboomteelt gebieden. Voor de niet agrarische percelen is het archeologisch beleid op 8 april 2010 ter vaststelling aangeboden aan de raad. Zo wordt voor deze percelen in het eerste kwartaal 2010 voldaan aan de wettelijke verplichting dat er getoetst kan worden of er sprake is van archeologische waarden en of deze door bodemkundige ingrepen kunnen worden aangetast.

Ten aanzien van de agrarische percelen wordt het in 2009 opgestarte overleg met belanghebbenden, aangrenzende gemeenten en de provincie in 2010 voortgezet. Het doel is om in 2010 te komen tot een archeologisch beleid voor de agrarische percelen, dat ingepast kan worden in de toekomstige bestemmingsplannen en waarbij rekening is gehouden met de dagelijkse bedrijfswerkzaamheden in de fruitteelt en de laanboomkwekerij.

Gebiedsgerichte geurvisie en geurverordening

In 2009 is een Gebiedsgerichte geurvisie en geurverordening door de Raad vastgesteld om Ruimtelijke knelpunten door agrarische activiteiten op te lossen

Externe Veiligheid op het gebied van Milieu

In 2009 is een beleidstuk Externe Veiligheid met signaleringskaart, met gemeentelijke risicovolle bedrijven en gevaarlijke routes, door de Raad vastgesteld waarmee keuzen zijn gemaakt over risicodragende bronnen die de gemeente wil toelaten binnen zijn grenzen.

Duurzaamheid

In 2009 is gestart met een visienota en uitvoeringsprogramma voor Duurzaamheid dat moet leiden tot een gemeentelijk duurzaamheidsbeleid. Onderzoek heeft plaatsgevonden van het traject duurzaam inkopen dat heeft geleid tot een voorstel participatie Programma Duurzaam Inkopen voor 2010. Het document wordt in het 2^e kwartaal van 2010 aan uw Raad aangeboden.

Wat heeft het gekost?

P8 Programma: Bouwen en milieu			
	Begroot voor wijziging 2009	Begroot na wijziging 2009	Rekening 2009
Bedragen x € 1.000			
<u>BestaandBeleid</u>			
Lasten	16.903	13.725	14.093
Baten	-14.890	-10.984	-10.798
Exploitatieresultaat	2.013	2.741	3.295

Analyse van het verschil per programma				
Nr.	Programma	Begroot na wijziging 2009	Rekening 2009	Vershil
P8	Bouwen en milieu	2.741	3.295	553
+ = nadeel - = voordeel				

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)			
		x € 1.000	
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Voor de WABO was in 2009 een bedrag van € 47.000 begroot. Ten laste van dit budget zijn geen uitgaven gedaan gezien het feit dat de invoeringsdatum van de WABO is uitgesteld naar een – op dit moment – nader te bepalen moment in 2010. In januari 2010 heeft ons college budget beschikbaar gesteld voor de noodzakelijke opleiding van medewerkers evenals noodzakelijke ICT aanpassingen als gevolg van de WABO. In september 2009 is ook nog eenmalig € 36.416 via de algemene uitkering ontvangen wat bestemd is voor de implementatie van de WABO. Het betreft hier een incidenteel voordeel van €83.416. Dit incidenteel voordeel wordt bij de resultaatbestemming voorgesteld te bestemmen voor de verdere implementatie van de WABO in 2010.		€	-47 V
Hogere ontvangen leges bestemmingsplannen voor derden Er zijn dit jaar 11 plannen opgestart waarvan de leges zijn geïnd maar nog relatief weinig werkzaamheden (bijvoorbeeld stedenbouwkundigen maar ook publicaties) zijn verricht. In de begroting wordt uitgegaan van 5 plannen en is het uitgangspunt dat baten en lasten in hetzelfde jaar verantwoord worden. Het betreft hier een incidenteel voordeel van € 51.000.		€	-51 V
Lagere ontvangen leges voor vrijstellingsverzoeken bestemmingsplannen Ten aanzien van dit budget zijn de baten € 32.000 achter gebleven en de lasten zijn met € 7.000 overschreden. Enerzijds zijn de verschillen te verklaren door het feit dat wij in 2009 een aantal rekeningen hebben moeten voldoen terwijl de inkomsten die daartegenover stonden al in 2008 zijn ontvangen. Anderzijds zijn de achtergebleven baten het gevolg van minder vrijstellingsverzoeken. Dit heeft te maken met minder economische activiteit gezien de kredietcrisis. Ten slotte speelt een aantal beleidsmatige aspecten een rol. Met de nieuwe Wet Ruimtelijke Ordening is het aantal vrijstellingsmogelijkheden drastisch beperkt. Dit heeft consequenties voor de legesopbrengsten. Daarnaast zullen er als gevolg van herziene bestemmingsplannen minder mogelijkheden bestaan vrijstellingen aan te vragen en zal door de opzet daarvan de noodzaak ook verminderen. Van het nadeel van € 39.000 moet € 30.000 beschouwd worden als structureel lagere ontvangen leges voor vrijstellingen.		€	39 N

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)		
		x € 1.000
Hogere baten handhaving bouw/dwangsommen. Als gevolg van opgelegde dwangsommen naar aanleiding van handhavingstaken is er vanuit gegaan dat wij nog € 40.000 zullen ontvangen. Het betreft hier een incidenteel voordeel.	€	-40 V
Woonwagenstandplaatsen. Er zijn procedures in gang gezet om een gedeelte van de standplaatsen Fruitstraat te saneren. De hiervoor gemaakte en nog te maken kosten worden gedekt door een bijdrage uit de reserve Woonwagens. Vanwege een juridische procedure loopt een en ander door naar 2010. De lasten op dit programma worden via overzicht mutaties reserves gedekt en verlopen budgettair neutraal.	€	-25 V
Hogere leges bouwvergunningen. Dankzij het feit dat eind 2009 een paar laatste grote projecten toch nog tot een afronding/vergunning zijn gekomen, zijn de baten voor de bouwleges € 67.000 hoger. Het betreft hier een incidenteel voordeel.	€	-67 V
Voorziening verliezen bouwgrondexploitaties. Voor de lopende projecten met een negatief resultaat dient conform de BBV voorschriften in de jaarrekening een voorziening te worden gevormd. Het totale negatieve resultaat bedraagt per 31 december 2009 € 512.000. In verband met een nog niet verwerkte meevaller van de herziening grondexploitaties 1-1-2009 van € 76.000 dient de voorziening verliezen grondexploitatie te worden aangevuld met € 436.000. Dit is conform raadsbesluit van 18 februari 2010. Deze aanvulling is van incidentele aard.	€	436 N
Lagere urentoerekening aan grondexploitaties. Van de oorspronkelijk geraamde toerekening aan de diverse grondexploitaties/overeenkomsten is in werkelijkheid € 231.000 minder toegerekend. Het betreft hier een incidenteel nadeel. Voor een verdere toelichting betreffende dit nadeel wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid.	€	231 N
Kosten ambtelijke inzet voor grondexploitatie Casterhoven. Bij raadsbesluit besluit van 18 februari 2010 is besloten om de kosten van de ambtelijke inzet ten laste te brengen van de algemene middelen. Het nadeel van € 97.000 moet als incidenteel worden beschouwd.	€	97 N
Afsluiten grondexploitatieproject Appelhof Ochten en stationstraat Kesteren. Bij raadsbesluit van 18 februari 2010 is besloten om deze projecten af te sluiten. Het betreft hier de grondexploitatieprojecten Appelhof te Ochten (€35.000 voordelig) en Stationstraat Kesteren (€ 5.000 nadelig). Tevens is besloten om het positieve saldo van € 30.000 toe te voegen aan de reserve grondexploitaties. Bij de bestemming van het jaarrekeningsaldo 2009 is dit als voorstel opgenomen. Het betreft hier een incidenteel voordeel.	€	-30 V
Overige kleine verschillen.	€	10 N
Saldo verschil begroting na wijziging en rekening	€	553 N

OVERZICHT VAN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Algemeen:

Portefeuillehouders
Wethouder : H. Willemsen
Inhoud overzicht
Conform het Besluit begroting en verantwoording provincie en gemeenten moeten de algemene dekkingsmiddelen in een afzonderlijk overzicht worden weergegeven.
Relevante beleidsruimte en kaders
<ul style="list-style-type: none"> • Besluit begroting en verantwoording provincie en gemeenten
Ontwikkelingen
n.v.t.

Wat wilden we bereiken, wat zouden we daarvoor doen en wat is er bereikt en gedaan?

Wat wilden we bereiken? Wat zouden we daarvoor doen?	Jaar	Wat hebben we bereikt? Wat hebben we daarvoor gedaan?
<u>Controleophetaantalhonden</u> <u>Wat wilden we bereiken?</u> Het verscherpen van de controle op het bezit van honden. <u>Wat zouden we daarvoor doen?</u> Intensiever controle uitvoeren op het aantal aanwezige honden in de gemeente Neder-Betuwe.	1 ^e kw. 2009	Begin 2009 heeft er verscherpte controle plaatsgevonden op het bezit van honden. Dit heeft geresulteerd in een toename aangiften van het aantal honden vanaf 2009.

Wat is er nog meer gedaan?

Geen

Wat heeft het gekost?

D Overzicht van algemene dekkingsmiddelen			
	Begroot voor wijziging 2009	Begroot na wijziging 2009	Rekening 2009
Bedragen x € 1.000			
<u>BestaandBeleid</u>			
Lasten	46	46	48
Baten	-22.321	-23.150	-23.192
Exploitatieresultaat	-22.275	-23.104	-23.144

Analyse van het verschil per programma				
Nr.	Overzicht	Begroot na wijziging 2009	Rekening 2009	Vershil
D	Algemene Dekkingsmiddelen	-23.104	-23.144	-40
	+ = nadeel - = voordeel			

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)		
	x € 1.000	
Hogere bijdrage algemene uitkering uit het gemeentefonds		
De werkelijke algemene uitkering uit het gemeentefonds voor de gemeente Neder-Betuwe is in totaliteit € 28.000 hoger dan was begroot. De hogere algemene uitkering uit het gemeentefonds is ontstaan door het feit dat in de septembercirculaire 2009 eenmalig € 36.416 via de algemene uitkering is ontvangen wat bestemd is voor de implementatie van de WABO. De verantwoording over dit voordeel kon niet meer plaats vinden in de 2e bestuursrapportage 2009, omdat toen de septembercirculair 2009 uitkwam was de 2e bestuursrapportage 2009 al verzonden naar de gemeenteraad ter vaststelling. Tegenover dit voordeel staat een nadeel dat ontstaan is door wijzigingen in de maatstafgewichten en de wegingsfactoren binnen de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Deze wijzigingen hebben betrekking op 2009 en op vorige jaren. Dit voordeel moet als incidenteel worden beschouwd.	€	-28V
Overige kleine verschillen.	€	-12V
Saldo verschil begroting na wijziging en rekening	€	-40V

OVERZICHT VAN MUTATIES IN RESERVES

R Overzicht van mutaties in reserves			
	Begroot voor wijziging 2009	Begroot na wijziging 2009	Rekening 2009
Bedragen x € 1.000			
<u>BestaandBeleid</u>			
Lasten	1.279	1.681	1.712
Baten	-2.067	-2.624	-2.567
Exploitatieresultaat	-787	-943	-855

Analyse van het verschil per programma				
Nr.	Overzicht	Begroot na wijziging 2009	Rekening 2009	Verschil
R	Mutaties in reserves + = nadeel - = voordeel	-943	-855	89

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)			
		x € 1.000	
Reserve begraafplaatsenbeheer Begraafplaatsenbeheer sluit 2009 af met een voordeel van in totaliteit € 52.000. Dit voordeel is ontstaan door het feit dat geplande investeringen zijn doorgeschoven naar een later tijdstip zodat de kapitaallasten € 21.000 lager zijn dan begroot. Ook is in 2009 gestart met het aanschrijven van belanghebbenden voor eventuele verlenging van de grafrechten. De extra ontvangen leges hiervan bedragen € 31.000 en zijn gestort in de reserve. Het nadeel van € 52.000 in mutaties in reserves wordt geheel gecompenseerd met het voordeel op programma 3.			52 N
Overige kleine verschillen.	€		37 N
Saldo verschil begroting na wijziging en rekening	€		89 N

gemeente
Neder-Betuwe

Programmarekening 2009

Jaarverslag

PARAGRAFEN

PARAGRAAF 1: LOKALE HEFFINGEN

Algemeen

Deze paragraaf is als volgt opgebouwd:

- Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen
- Een totaaloverzicht van lokale heffingen 2009
- Een overzicht op hoofdlijnen van de lokale heffingen
- Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen

Het totale pakket van de gemeentelijke belastingen en heffingen bestaat uit een negental verschillende belastingen/heffingen, welke gelegitimeerd worden door een door de gemeenteraad vastgestelde belastingverordening.

Voor de hoogte van de tarieven en leges gelden de volgende uitgangspunten:

- Streven naar een volledige kostendekking bij leges en andere rechten.
- De opbrengst van leges en rechten niet meer laten stijgen dan met de inflatiecorrectie.

Een totaaloverzicht van lokale heffingen 2009

Totaaloverzicht lokale heffingen 2009				
	Opbrengst Begroot voor wijziging	Opbrengst Begroot na wijziging	Opbrengst Werkelijk	Vershil Begroot na wijz. en werkelijk
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN:				
1 Onroerende-zaakbelastingen:				
OZB eigenaar woningen	2.392.132	2.399.132	2.405.968	-6.836
OZB eigenaar niet-woningen	652.270	695.270	699.017	-3.747
OZB gebruikers niet-woningen	467.271	443.271	444.751	-1.480
2 Toeristenbelasting	66.300	53.300	53.584	-284
3 Hondenbelasting	114.291	120.791	113.836	6.955
HEFFINGEN MET EEN BESTEMMING:				
4 Rioolrechten	1.618.476	1.633.976	1.640.745	-6.769
5 Afvalstoffenheffing	2.105.000	2.105.000	2.124.602	-19.602
6 Lijkbezorgingrechten	262.000	262.200	263.919	-1.719
7 Staangelden markten en kermissen	7.154	7.154	7.389	-235
8 Brandweerrechten	0	525	525	0
9 Leges:				
Bevolkingsregistratie en burgerlijke stand	337.500	376.072	434.243	-58.171
Vergunningen APV	3.050	3.050	12.103	-9.053
Standplaats- en ventvergunningen	11.370	11.370	10.654	716
Bouwvergunningen	717.787	532.887	599.409	-66.522
	8.754.601	8.643.998	8.810.745	-166.747

Een overzicht op hoofdlijnen van de lokale heffingen

1. Onroerende-zaakbelasting

Onder de naam 'onroerende-zaakbelasting' worden met betrekking tot binnen de gemeente gelegen onroerende zaken twee directe belastingen geheven. Het betreft hier een gebruikersbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar een onroerende zaak al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt, en een eigenarenbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerende zaak het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht.

Op basis van de Wet Waardering Onroerende Zaken (Wet WOZ) wordt van elke individuele onroerende zaak de waarde vastgesteld, waarna het te betalen bedrag aan belasting wordt berekend en middels een aanslag aan de belastingplichtige wordt opgelegd. Vanaf 2007 wordt er jaarlijks getaxeerd.

Tot het jaar 2009 is een vast tarief voor elke € 2.500 van de vastgestelde WOZ-waarde in rekening gebracht. Met ingang van 1-1-2009 wordt de onroerende-zaakbelasting berekend naar een percentage van de waarde van de onroerende zaak.

Percentage Onroerende-zaakbelasting 2009	
Eigenaar woningen	0,1177%
Eigenaar niet-woningen	0,1668%
Gebruikers niet-woningen	0,1191%

In de begroting 2009 is rekening gehouden met een te verwachten waardestijging van de onroerende zaken met 2%. Tevens zijn de tarieven onroerende-zaakbelasting met 1,5% gestegen. Het resultaat hiervan is een toename van de totale heffing OZB met 3,5%. De 3,5% is gelijk aan het inflatiepercentage voor 2009 conform septembercirculaire 2008.

In werkelijkheid zijn de gemiddelde waarden van de onroerende zaken (binnen de gemeente Neder-Betuwe) in 2009 ook met gemiddeld 2% gestegen zoals bij de begroting 2009 was verwacht. (Het betreft een waardestijging over de periode 1 januari 2008 tot 1 januari 2009).

De totale begrote opbrengst heffing OZB was geraamd voor 2009 op € 3.512.000. In de 1^e bestuursrapportage 2009 is deze totale opbrengst heffing OZB naar boven bijgesteld naar € 3.538.000 een stijging van € 26.000. De werkelijk opbrengst heffing OZB voor 2009 bedraagt € 3.549.000. Ten opzichte van de begroting na wijziging is de werkelijke heffing OZB € 11.000 hoger.

2. Toeristenbelasting

Onder de naam 'toeristenbelasting' wordt een directe belasting geheven met betrekking tot het houden van verblijf met overnachten binnen de gemeente in hotels, pensions e.d., tegen vergoeding in welke vorm dan ook, door personen die niet als ingezetene in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens van de gemeente zijn opgenomen. Deze belasting kan worden geheven als een bijdrage in de kosten van de voorzieningen die de gemeente heeft getroffen. Deze kosten kunnen dus worden verhaald op de toerist.

Forfaitaire tariefstelling per overnachting 2009 € 0,79. Voor 2009 was er begroot voor toeristenbelasting € 66.300. Middels de 2^e bestuursrapportage 2009 is de raming met € 13.000 naar beneden bijgesteld naar een bedrag van € 53.300. Werkelijk is er € 53.584 ontvangen.

3. Hondenbelasting

Onder de naam 'hondenbelasting' wordt een directe belasting geheven met betrekking tot het houden van honden binnen de gemeente. De belasting wordt geheven naar het aantal honden dat binnen de gemeente wordt gehouden.

Hondenbelasting 2009				
Overzicht van aantal honden	Tarieven 2009	Begroot aantal honden	Werkelijk aantal honden	Verschil aantal honden
Aantal 1e honden	€ 61	1500	1545	45
Aantal 2e honden	€ 82	250	190	-60
Aantal 3e honden en meer	€ 102	20	15	-5
Aantal Kennels	€ 182	10	14	4

Middels de 1^e bestuursrapportage 2009 is aangegeven dat wegens een verscherpte controle de toename aangiften zou resulteren in een verhoogde baat hondenbelasting van € 6.500 tot een totaalbedrag van € 121.000. Achteraf kan geconstateerd worden dat de toename aangiften 1^e hond ook werkelijk heeft plaatsgevonden, maar is ook vast komen te staan dat de raming van het aantal 2^e honden veel te hoog was bij de begroting voor wijziging. Dit laatste heeft ervoor gezorgd dat de extra baat wegens de verscherpte controle teniet is gedaan, waardoor uiteindelijk een bedrag van € 7.000 minder is ontvangen dan begroot na wijziging.

4. Rioolrechten

Onder de naam 'rioolrecht' wordt een recht geheven van de eigenaar van een eigendom van waaruit afvalwater direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd recht wordt geheven volgens een vast bedrag van de eigenaar. Bij de jaarlijkse tariefaanpassing wordt uitgegaan van de lijn die in het Gemeentelijk Rioleringsplan is vastgelegd.

Voor 2009 was er begroot voor rioolrechten € 1.618.000. Bij de 2^e bestuursrapportage 2009 is er al melding gemaakt van een hogere opbrengst rioolrechten van € 15.500 tot een totaalbedrag van € 1.634.000. Werkelijk is er € 1.641.000 ontvangen. De hogere opbrengst rioolrechten van € 7.000 is ontstaan door meer rioolaansluitingen dan begroot.

Overzicht aantal aansluitingen	Tarieven	Begroot aantal aansluitingen	Werkelijk aantal aansluitingen	Verschil aantal aansluitingen
	198,83	8.218	8.252	-34

5. Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven van degene die in de gemeente Neder-Betuwe feitelijk gebruik maakt van een perceel ten aanzien waarvan ingevolge de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt. De heffing wordt per perceel geheven. De inzameling van huishoudelijke afvalstoffen, het vaststellen van de tarieven en het innen van de heffing wordt geheel uitgevoerd op regionaal niveau door Afvalverwerking Rivierenland (AVRI).

Afvalstoffenheffing	Tarieven 2009
Geen containers (minimumtarief)	243,00
1 x 140 liter groen, 1 x 140 liter grijs	243,00
1 x 140 liter groen, 1 x 240 liter grijs	280,00
2 x 140 liter groen, 1 x 140 liter grijs	288,60
2 x 140 liter groen, 1 x 240 liter grijs	331,60
1 x 140 liter groen, 2 x 240 liter grijs	368,80
1 x 240 liter groen, 2 x 240 liter grijs	420,20

Het resultaat van de afvalstoffenheffing over het jaar 2009 moet in verhouding worden gezien met de lasten voor de uitvoering van de afvalverwijdering van 2009. De werkelijke ontvangen afvalstoffenheffing voor 2009 is € 20.000 hoger dan begroot. Tegenover deze hogere opbrengst staan hogere lasten voor de uitvoering van de afvalverwijdering van € 32.000. In bovenstaande bedragen is meegenomen de afrekening over het jaar 2008 hogere afvalstoffenheffing € 22.000 en hogere lasten voor afvalverwijdering van € 19.000. Deze afrekening is verantwoord in 2009.

6. Lijkbezorgingrechten

Op basis van een verordening worden rechten geheven voor het gebruik van de algemene begraafplaatsen en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de algemene begraafplaatsen. De rechten worden geheven van degene op wiens aanvraag dan wel ten behoeve van wie de dienst wordt verricht of van degene die van de bezittingen, werken of inrichtingen gebruik maakt. Bij de begrotingsbehandeling 2009 is de oorspronkelijke raming begraafrechten met € 50.000 verhoogd tot een totaalbedrag van € 262.200. Uiteindelijk is over 2009 een bedrag van € 263.919 gerealiseerd.

7. Staangelden markten en kermissen

Onder de naam 'marktgeld' wordt een recht geheven voor het ter beschikking stellen van een standplaats op een markt als bedoeld in de marktverordening, daaronder begrepen de diensten welke in verband hiermee worden gesteld. Het geraamde bedrag voor 2009 van € 7.000 is ook daadwerkelijk ontvangen.

8. Brandweerrechten

Onder de naam 'brandweerrechten' worden rechten geheven voor het gebruik in overeenstemming met de bestemming van voor de openbare dienst bestemde bezittingen van de gemeentelijke brandweer of van voor de voor de openbare dienst bestemde werken of inrichtingen die bij de gemeentelijke brandweer in beheer of in onderhoud zijn. Ook worden rechten geheven voor het genot van door de gemeentelijke brandweer verstrekte diensten. In 2009 is in de begroting geen bedrag geraamd voor te ontvangen brandweerrechten. Werkelijk is er € 525 ontvangen.

9. Legesverordening

Onder de naam 'Leges' wordt een groot aantal verschillende rechten geheven ter zake van door het gemeentebestuur verstrekte diensten. De rechten worden geheven van de aanvrager van de dienst dan wel degene ten behoeve van wie de dienst is verleend. Uitgangspunt is dat de totale rechten, zoals geheven via deze verordening, in totaliteit 100% kostendekkend zijn. Er vindt voor de leges een jaarlijkse algemene inflatiecorrectie plaats.

In vergelijking met 2008 zijn er 223 meer identiteitskaarten en 89 meer paspoorten uitgegeven. Voorts is per 1 oktober 2009 het bromfietscertificaat vervangen door het bromfietsrijbewijs. Dit heeft in totaal geresulteerd in een meeropbrengst van € 58.000 dan geraamd op de leges bevolkingsadministratie en burgerlijke stand. Een gedeelte dat betrekking heeft op het onderdeel bromfietsrijbewijs zal van structurele aard zijn. Bij het samenstellen van de jaarrekening 2009 is de hoogte van het structurele voordeel nog niet juist in te schatten. Bij de 2e bestuursrapportage 2010 zal deze verhoging van baten structureel worden meegenomen.

De meeropbrengst van € 9.000 van de vergunningen APV is ontstaan door afgifte van meer stookontheffingen, vergunningen speelautomaten en de inhaalslag m.b.t. de actualisering van de drank- en horecaverunningen. In 2009 is het aantal bouwaanvragen en schetsplannen t.o.v. 2008 met 85 gedaald. Als gevolg hiervan en de vertraging in de planning van de grotere projecten (Triangel, wozoco Opheusden, Bonegraaf-west) zijn de legesopbrengsten bouwvergunningen naar beneden bijgesteld. Bij de 1^e bestuursrapportage is de raming met € 100.000 verlaagd en bij de 2^e bestuursrapportage nogmaals met € 85.000. In de tweede helft van 2009 zijn diverse grote bouwplannen aan particulieren vergund. Deze plannen hebben geleid tot een onverwacht gunstig resultaat voor 2009. De opbrengst bouwvergunningen zijn uit eindelijk € 66.000 meer dan geraamd.

Per saldo is de opbrengst leges in totaliteit € 133.000 hoger dan geraamd.

Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Bij de kwijtschelding van heffingen wordt de 100% norm van de relevante bijstandsnorm gehanteerd.

Voor de overige regels wordt het Rijksbeleid gevolgd. Kwijtschelding wordt verleend voor de Hondenbelasting (alleen 1^e hond), het Rioolrecht en de Onroerende-zaakbelastingen. Voor de overige heffingen en rechten wordt geen kwijtschelding verleend.

Kwijtschelding				
	2006	2007	2008	2009
Aantal opgelegde aanslagen	6.741	6.494	6.419	6.355
Aantal dwangbevelen	122	128	155	197
Aantal kwijtscheldingsverzoeken	11	12	9	10

Gemiddelde belastingdruk per huishouding Neder-Betuwe

Bron: gegevens COELO (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden)

Belastingsoort	2009
Onroerende zaak-belasting	312
Afvalstoff enheffing Rioolrecht	280
echt	199
Totaal	791

* gemiddelde waarde € 265.000

Positie Neder-Betuwe bij vergelijk landelijk in 2009

Neder-Betuwe	Gemiddeld	Laagst	Hoogst
791	649	458	1.150

Positie Neder-Betuwe bij vergelijk regio in 2009

Neder-Betuwe	Buren	Tiel	West Maas en Waal	Geldermalsen	Neerijnen	Overbetuwe
791	727	661	727	671	840	673

PARAGRAAF 2: RISICOMANAGEMENT EN WEERSTANDSVERMOGEN

Algemeen

Deze paragraaf geeft informatie over de aanwezige weerstandscapaciteit van de gemeente en de risico's die zich over het jaar 2009 hebben voorgedaan en zijn verwerkt in deze jaarrekening.

Met nadruk dient te worden gezegd dat deze paragraaf geen actualisatie van de risico's schetst zoals deze bij de programmabegroting en bestuursrapportages zijn gepresenteerd. Een volgende actualisatie van de risico's zal plaatsvinden in het eerstvolgende planning & control document, de 1^e bestuursrapportage van 2010.

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten wordt aangegeven dat het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- De weerstandscapaciteit; zijn de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken respectievelijk niet voorziene dalingen van inkomsten te kunnen compenseren.
- Alle niet gekwantificeerde risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd en die van materiële betekenis zijn in relatie tot het balanstotaal of financiële positie.

In de paragraaf worden tenminste opgenomen:

- Het beleid over de weerstandscapaciteit,
- Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit
- Een inventarisatie van de werkelijk gelopen risico's 2009

Beleid over de weerstandscapaciteit

De raad is er verantwoordelijk voor dat de begroting in continuïteit sluitend is. Een precies sluitende begroting zonder weerstandsvermogen betekent echter dat er geen ruimte is voor tegenvallers, waardoor de uitvoering van de programma's in gevaar kan komen. Een financiële buffer is daarom noodzakelijk.

Hoe groot die buffer moet zijn hangt af van het risicoprofiel van de gemeente. Factoren hierbij zijn onder andere de sociale structuur, groeipotenties en interne bedrijfsvoering. Daarnaast kunnen gerechtelijke procedures financiële consequenties hebben.

Het risicoprofiel van de gemeente Neder-Betuwe heeft de volgende kenmerken.

- De gemeente Neder-Betuwe is een ex artikel 12 gemeente wat inhoudt dat onze reservepositie zwak is en een hoge lastendruk voor onze inwoners.
- De gemeente Neder-Betuwe moet gezien worden als een groeigemeente. Dit betekent dat het inwoneraantal van de gemeente de komende jaren zal groeien. Uitgangspunt hierbij is het tal van woningbouwprojecten die de komende jaren gerealiseerd moeten worden.
- Ook is het een trend dat de centrale overheid taken en verantwoordelijkheden naar de gemeente brengt zonder toereikende financiële vergoeding.

Bovengenoemde onderwerpen/aandachtspunten leveren als beeld op dat onze gemeente een meer dan gemiddeld risicoprofiel heeft. Dit vraagt om een zorgvuldige planvorming, een strakke (financiële) discipline, een structureel sluitende begroting en een adequaat weerstandsvermogen op korte, middellange en lange termijn.

In 2007 is de nota risicomanagement en weerstandsvermogen door de gemeenteraad vastgesteld. Deze nota vormt het kader voor het beleid, de risico's en de ratio weerstandsvermogen.

Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van onze gemeente is als volgt opgebouwd:

- De algemene reserve
- De reserve grondexploitaties
- De stille reserves (activa wat direct verkoopbaar is)
- De onbenutte belastingcapaciteit
- De in de begroting opgenomen stelposten voor onvoorziene uitgaven
- Het begroting/jaarrekening overschot of tekort

In de onderstaande tabel is de weerstandscapaciteit weergegeven per 31 december 2009:

Berekening weerstandscapaciteit		
Weerstandscapaciteit	Begroting 2009	Jaarrekening 2009
Vermogenssfeer:		
Reserves: Algemene reserve		
Reserve Reserve grondexploitatie	-2.117.000	-2.239.000
Stille reserves direct verkoopbaar	-1.099.000	-1.107.000
Subtotaal – Reserves	-600.000	-600.000
	-3.816.000	-3.946.000
Jaarlijkse exploitatie		
Heffingen:		
Onbenutte belastingcapaciteit	0	0
Leges en andere heffingen	0	0
Onbenutte belastingcapaciteit	0	0
Onvoorzien		
Onvoorzien algemeen (jaarrekening 2009)	-28.614	-1.114
Onvoorzien dekking uren grondexploitatie	-185.000	0
Saldo onvoorzien	-213.614	-1.114
Begroting/jaarrekening 2009		
Saldo begroting (- is overschot + is tekort)	-68.010	0
Saldo 1e bestuursrapportage 2009 (- is overschot + is tekort)	-299.975	0
Saldo 2e bestuursrapportage 2009 (- is overschot + is tekort)	682.088	0
Resultaat en overige bestemmingen jaarrekening 2009	0	695.000
Stand begroting 2009 inclusief meerjarenraming 2010-2012	314.103	695.000
Totale weerstandscapaciteit	-3.715.511	-3.252.114

Toelichting op de onderdelen van de weerstandscapaciteit

Algemene reserve

De algemene reserve is een reserve waarvan door de raad nog geen besteding is vastgelegd en die niet is bestemd voor dekking van bepaalde risico's of verplichtingen. Het saldo van deze reserve bedraagt per 31 december 2009 (voor resultaatbestemming) € 2.239.000. De algemene reserve wordt niet aangewend als dekkingmiddel (bespaarde rente) voor structurele doeleinden in de begroting van baten en lasten. Er is hier sprake van een reëel vrije reserve. Dat wil zeggen dat bij aanwending van deze reserve de budgettaire ruimte van de gemeentebegroting niet wordt verminderd.

Reserve grondexploitatie

De reserve grondexploitatie is een reserve die gevormd is om risico's in de grondexploitaties te kunnen opvangen. De reserve grondexploitatie wordt niet aangewend als dekkingmiddel (bespaarde rente) voor structurele doeleinden in de begroting van baten en lasten. Er is hier sprake van een reëel vrije reserve. Dat wil zeggen dat bij aanwending van deze reserve de budgettaire ruimte van de gemeentebegroting niet wordt verminderd.

Stille reserves

De stille reserves bestaat uit activa wat direct verkoopbaar is.

Onbenutte belastingcapaciteit OZB

Met betrekking tot de OZB wordt door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de zogenaamde artikel 12-norm gehanteerd. Dit is het OZB-percentage wat een gemeente minimaal moet hanteren in het geval dat een gemeente in aanmerking wenst te komen voor een artikel 12-uitkering. In de septembercirculaire 2009 wordt hiervoor een normpercentage genoemd van 0,1138% van de totale WOZ-waarde. De onbenutte belastingcapaciteit OZB wordt berekend naar het verschil tussen het in de gemeente geldende percentages en het normpercentage voor artikel 12-gemeenten.

Berekening onbenutte belastingcapaciteit		2009	
	Percentage	WOZ-Waarden:	
Norm artikel 12	11,38%	24.632.000	2.803.122
eigenaren woningen	11,77%	20.442.000	2.406.023
eigenaren niet woningen	16,68%	4.191.000	699.059
gebruikers niet woningen	11,91%	3.734.000	444.719
			3.549.802
			746.680

Conclusie is dat de gemeente Neder-Betuwe geen onbenutte belastingcapaciteit heeft waarmee risico's kan worden afgedekt. De opbrengst OZB in de gemeente Neder-Betuwe ligt 26% boven de artikel 12 norm.

Stelposten voor onvoorzien uitgaven

Het betreft hier twee stelposten die in de begroting zijn opgenomen. Een stelpost voor algemeen onvoorziene uitgaven en een stelpost voor toerekening van uren aan grondexploitaties.

Begroting/jaarrekening overschot of tekort

Het betreft hier de uitkomst van het verschil tussen de jaarlijkse baten en lasten.

Weerstandratio

Op basis van de hierboven weergegeven weerstandscapaciteit en de bij de begroting 2010 en meerjarenraming 2011-2013 geïnterpreteerde risico's daalt de weerstandratio met 0,2. De daling van de weerstandratio wordt veroorzaakt door het negatieve jaarrekeningresultaat en de overige bestemmingen die bij deze jaarrekening worden voorgesteld.

Een inventarisatie van werkelijk gelopen de risico's 2009

Grondexploitaties

In 2009 is op het gebied van de grondexploitaties de nodige risico's geweest. Aan de hand van de herziening van de grondexploitaties per december 2009 is er ten laste van de jaarrekening 2009 de voorziening verliezen grondexploitaties met een € 435.811 opgehoogd om de verwachte verliezen te kunnen afdekken.

Voorziening verliezen grondexploitatie			
Grondexploitaties		31-12-2008	31-12-2009
De leede	Kesteren	938.000	898.000
Nedereindsestraat	Kesteren	35.000	4.000
Bonegraaf	Dodewaard	298.000	293.000
Dorpsplein	Dodewaard	0	14.244
Nachtegaallaan	Dodewaard	0	92.180
Winkelconcentratie	Ochten	0	60.000
Boveneinsestraat	Kesteren	0	29.462
Triangel	Ochten	0	288.000
Waalfront	Ochten	0	27.925
		1.271.000	1.706.811
Toename			-435.811

Nieuwbouw Van Lodenstein College

De nieuwbouw is in augustus 2009 in gebruik genomen. Het eerder opgenomen risicobedrag van € 250.000 is daarom komen te vervallen. Bij de kredietverlening voor de nieuwbouw is rekening gehouden met verkoopopbrengst van de oude school. Op dit moment is nog onduidelijk wanneer deze bijdrage wordt ontvangen. Tot het moment van verkoop dient rekening te worden gehouden met het risico van extra dekkingslasten van € 60.000 per jaar (jaarlijkse rentelast). De rentelast van € 60.000 voor 2009 is in de jaarrekening 2009 opgenomen zoals aan u is gemeld in de 2^e bestuursrapportage 2009.

Dubieuze debiteuren

Om te voorkomen dat het afboeken van oninbare vorderingen het resultaat incidenteel beïnvloed is er een voorziening dubieuze debiteuren om af te boeken vorderingen te kunnen dekken. De omvang van deze voorziening wordt jaarlijks bij het opstellen van de jaarrekening geactualiseerd. Op basis van de geformuleerde kaders voor de voorziening dubieuze debiteuren was het noodzakelijk om een storting te doen van € 18.416. Deze storting is in de jaarrekening opgenomen.

PARAGRAAF 3: ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Algemeen

Door de Wet dualisering gemeentebestuur en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn de begrotingen en jaarrekeningen belangrijk veranderd. Artikel 12 van het BBV geeft aan, dat voor het onderhoud van kapitaalgoederen wordt aangegeven het beleidskader, de daar uit voortvloeiende financiële consequenties en de vertaling van de financiële consequenties in de begrotingen. Het gaat hierbij ten minste om de volgende groepen kapitaalgoederen: wegen, riolering, water, groen en gebouwen. Het onderhoud van kapitaalgoederen vergt een substantieel deel van de begroting, zodat deze paragraaf belangrijk is voor de beoordeling van de financiële positie. Uiteraard is het aangeven van het gewenste onderhoudsniveau van groot belang.

In 2009 is een nota activabeleid opgesteld. Deze nota is per 1 januari 2010 in werking getreden en is er op gericht om eenheid te verkrijgen in de waardering, administratieve verantwoording en afschrijving van de geactiveerde uitgaven.

De belangrijkste afspraken die zijn gemaakt in de nota activabeleid zijn:

- Alleen nieuwe investeringen met een economisch nut te activeren.
- Het grensbedrag op € 25.000 vast te stellen voor investeringen met economisch nut.
- Geen bestemmingsreserve meer hanteren voor nieuwe investeringen en de kapitaallasten ten laste laten komen van de exploitatie.
- Vervangingsinvesteringen en investeringen als gevolg van nieuw beleid dienen middels de investeringsstaat bij de kadernota kenbaar te worden gemaakt. Na accordering van de Raad worden de lasten opgenomen in de begroting.
- Een investeringenkrediet dat na 2 jaar niet (volledig) is benut aframen. Een investeringskrediet kan alleen langer "open" blijven indien de noodzaak daartoe voldoende is beargumenteerd.

Wegenbeheerplan

Beleidskader

Het Wegenbeheerplan is vastgesteld met als uitgangspunten:

1. Voldaan moet worden aan het wettelijk kader, zorgplicht voor het voldoen van wegen aan hun functie.
2. Keus voor minimaal niveau van onderhoud aan wegen.
3. Uitgaan van een relatief lage frequentie van inspectie van de wegen.
4. Bepaling van de methodiek voor de minimale eeuwigdurende gemiddelde jaarlijkse beheerkosten (CROW systematiek voor rationeel wegbeheer)
5. Wegwerken achterstallig onderhoud wegen.
6. Buffer voor onvoorziene werken van € 200.000.
7. Relatie met gemeentelijk rioleringsplan, groenbeheerplan, beheerplan openbare verlichting en verkeersveiligheidsplan voortdurend bezien.

Actualisatie van het plan:

Het operationele plan voor de jaren 2008-2013 is door de raad in 2008 vastgesteld.

Financiële consequenties

Het wegenbeheerplan 2008-2013 geeft aan dat de stand van de voorziening per 31 december 2009 € 762.000 moet bedragen. De werkelijkheid laat een stand zien van € 2.571.000. Het resultaat hiervan geeft aan dat de voorziening € 1.809.000 te hoog is.

Het verschil is als volgt te verklaren:

- € 1.609.000 is te verklaren door het doorschuiven van werken en de gekozen uitvoeringswijze.
- € 200.000 is de buffer voor onvoorziene werken. De gemeenteraad heeft als kader aangegeven dat in de voorziening minimaal € 200.000 aanwezig moet zijn voor onvoorziene werken.

Uitvoering werkzaamheden:

De projecten waarvan de uitvoering is door geschoven naar het jaar 2010 zijn:

- Reconstructie burg. H. Houtkoperlaan Ochten,
- Asfalteren Heuvelpad Dodewaard,
- Herstraten Ochten-Midden Ochten,
- Herstraten Rozenstraat Opheusden,
- Herstraten Groenestraat Ochten
- Reconstructie van de Cuneraweg Ochten.

Projecten met financieel voordeel zijn:

- Herstraten Ochten-Noord,
- Herstel elementen verharding
- Reconstructie Spoorstraat Kesteren
- Herstel asfalt Ochten-Noord.

Door verwachte inkoopvoordelen, die behaald zullen worden op de doorgeschoven werkzaamheden is er naar verwachting maar € 1.500.000 benodigd in plaats van € 1.609.000. In de begroting 2010 is reeds rekening gehouden met een voordeel van € 250.000 (middels een lagere dotering aan de voorziening onderhoud wegen), waarvan dit verwachte voordeel van € 109.000 onderdeel uitmaakt.

Gemeentelijk RioleringsPlan

Beleidskader

Het beleidskader vloeit voort uit het Gemeentelijk Riolerings Plan 2009-2013. De belangrijkste punten zijn:

1. Voldaan moet worden aan het wettelijk kader, zorgplicht voor doelmatige inzameling en transport van afvalwater (wet milieubeheer).
2. Streven naar 100% aansluiting van percelen, inclusief IBA's.
3. Het bedrijfszeker houden van de rioleringen, gemalen en andere installaties.
4. Relatie met andere gemeentelijke beheerplannen steeds bezien, wegenbeheerplan, groenbeheerplan.
5. Streven naar optimale samenwerking met andere waterkwaliteitsbeheerders.
6. Uitvoeren periodieke inspectie.
7. Streven naar 100% kostendekkendheid via rioolrechten.

Actualisatie van het plan:

Het Gemeentelijke Rioleringsplan is in 2009 geactualiseerd. In 2014 zal de vijfjaarlijkse actualisatie plaatsvinden.

Financiële consequenties

Het GRP geeft per jaar gespecificeerd aan welke investeringen zullen plaats vinden, zodat de kapitaallasten hiervan berekend kunnen worden. Verschillen tussen de baten de lasten leiden dan tot beschikkingen over of toevoegingen aan de voorziening riolering.

Een complicerende factor hierbij is de verfijninguitkering rioleringen, die de gemeente nog tot en met 2011 als onderdeel van de algemene uitkering uit het gemeentefonds zal ontvangen. Deze uitkering wordt voor de rioolrechten als een baat meegenomen; na afloop van de uitkering, zal het rioolrecht alleen toereikend moeten zijn, al dan niet in combinatie met de voorziening.

Uitvoering werkzaamheden:

Rioolvervang Oranjebuurt is uitgevoerd in 2009 met uitzondering van de relining. De relining wordt in 2010 uitgevoerd. Inventarisatie voor de rioolvervang van de Gasthuisstraat en Groenestraat is in 2009 uitgevoerd. De uitvoering krijgt in 2010 een vervolg.

De aanpak voor de terugstroming in het riool bij 't Panhuis te Kesteren is doorgeschoven naar 2010.

Monitoringgrondwater

Budget € 45.000

Ontwerpfase gereed 2009, restant wordt uitgevoerd in 2010.

Rioolvervang Oranjebuurt

Budget	€ 1.100.000
Kostprijs 2009:	€ 704.000
Relining 2010:	€ 110.000
Voordeel (schatting):	€ 286.000

Verplichtingen:

Gasthuisstraat	€ 44.000
Groenestraat	€ 125.000

Bij de actualisatie van het GRP zal worden gekeken in hoeverre het ontstane voordeel rioolvervang Oranjebuurt gevolgen heeft voor de kostendekkendheid van het GRP. Dit voordeel zal dan invloed hebben op de tariefstelling van de rioolheffing.

Water

Beleidskader

Het gemeentelijk takenpakket voor het onderhoud van het water op ons grondgebied is zeer beperkt. De Rijn en de Waal vallen onder het beheer van Rijkswaterstaat. Het Waterschap Rivierenland is belast met het onderhoud van de Linge en de belangrijkste overige watergangen (A-watergangen), incl. stedelijk water. De gemeente blijft belast met het onderhoud van geheel of deels in eigen bezit zijnde watergangen (B- en C-watergangen), de hierbij behorende werkzaamheden zijn voor het grootste gedeelte opgenomen in het groenbeheerplan.

Actualisatie van het plan:

In samenwerking met het Waterschap Rivierenland is in 2008 het Waterplan (evaluatie 2012) voor de gemeente Neder-Betuwe vastgesteld. Het waterplan is gebaseerd op het Europese, landelijke, regionale en lokale beleid op het gebied van water. Dit plan bevat inspanningsverplichtingen (bv. het oplossen van knelpunten en het aanbrengen van verbeteringen) van beide partijen op het gebied van waterbeheer.

Financiële consequenties

In 2009 zijn de voorgenomen maatregelen uit het waterplan uitgevoerd. In totaal was hiervoor € 10.000 opgenomen. Een van deze maatregelen is, anders dan voorzien, geheel binnen de eigen dienst uitgevoerd. Daardoor zijn de uitgaven beperkt gebleven tot € 6.300. Het restant van € 3.700 is opgenomen als voordeel in deze jaarrekening 2009.

Groenbeheerplan

Beleidskader

1. Uitgangspunt is het groenbeheerplan 2002 waarbij onderhoud volgens CROW op B-niveau wordt uitgevoerd.
2. Uitvoering aan de hand van werkbeschrijvingen met beeldkwaliteit als uitgangspunt.
3. Uitvoering van de werkzaamheden in principe via uitbesteding aan derden voor meerdere jaren.

Actualisatie van het plan:

In 2010 wordt gestart met het actualiseren van het Groenbeheerplan. Het geactualiseerde beleidsplan gaat in mei 2011 naar de raad. Ingangsdatum is 2012.

Financiële consequenties

Het groenbeheerplan is in diverse onderdelen gesplitst, waarvoor bestekken zijn opgesteld en offertes gevraagd zijn bij diverse ondernemingen.

Het totaal uitgegeven bedrag beloopt € 967.391 en de specificatie hiervan luidt:

	Begroot in €	Werkelijk in €	Restant in €
1. Openbaar groen/heesters	297.624	296.620	1.004
2. Openbaar groen/gazon	74.055	72.672	1.383
3. Openbaar groen/bomen	84.552	86.537	-1.985
4. Onderhoud begraafplaatsen	296.365	293.155	3.210
5. Wegen, onkruidbestrijding	35.500	28.176	7.324
6. Onderhoud bermen/sloten	179.645	190.231	-10.586
Totaal	967.741	967.391	350

Gebouwenbeheerplan

Beleidskader

1. Splitsing in de onderwijsgebouwen en overige gebouwen.
2. Prognose op korte, middellange en lange termijn.
3. Uitvoering van de werkzaamheden door derden.
4. Onderhoud uitvoeren op niveau, waarop functie van het gebouw recht wordt gedaan.

Actualisatie van het plan:

In 2010 wordt gestart met het actualiseren van het gebouwenbeheersplan. Het geactualiseerde beleidsplan gaat in maart 2011 naar de raad. Ingangsdatum is 2012.

Financiële consequenties

Verantwoording uitgaven voorziening onderhoud gebouwen jaar 2009

Gebouwen	Beheerplan €	Werkelijke uitgaven in €	Saldo in €
sportgebouwen	150.331	45.993	104.338
SCW gebouwen	13.718	21.295	-7.577
Peuterspeelzalen	151.748	138.638	13.110
Rouwcentra	11.802	0	11.802
Gemeentehuis	16.474	18.058	-1.584
Werkplaatsen	1.163	3.601	-2.438
Brandweergarages	16.678	4.525	12.153
Monumenten	14.815	4.186	10.629
Woningen	0	22	-22
	376.729	236.318	140.411
Achterstallig/uit	140.000	116.974	23.026
	516.729	353.292	163.437

In het beheerplan Onderhoud Gemeentelijke Gebouwen (geactualiseerd 2007) is voor 2009 een bedrag van € 376.729 geraamd voor het uitvoeren van regulier groot onderhoud. De werkelijke uitgaven voor het reguliere onderhoud bedragen € 236.318. Daarnaast is achterstallig onderhoud aan de gymzaal Echteld uitgevoerd (uit jaarplan 2008) groot € 116.974.

Het saldo € 163.437 moet in de voorziening blijven omdat dit saldo is ontstaan door doorschuiven of vertraging van werkzaamheden. De afwijkingen zijn op de volgende onderdelen/gebouwen terug te voeren:

- De luchtverwarming/ventilatie/verlichtingsinstallaties van de gymzaal Echteld en de sporthal Opheusden zijn gestart in 2009, maar konden niet geheel uitgevoerd worden, omdat de schachten niet op de daken geplaatst kunnen worden.
- Het schilderwerk van de brandweergarages/ kerktorens en aula's zijn om uiteenlopende redenen doorgeschoven in de tijd. Voor de kerktorens is al het schilderwerk opgenomen in het renovatieplan van de kerktorens. Uitvoering wordt opgepakt na toezegging rijkssubsidie.

Beheerplanopenbareverlichting

In november 2009 is het geactualiseerde openbaar verlichtingsplan vastgesteld. De nieuwe (aanvullende) beleidsuitgangspunten zijn hieronder weergegeven.

Beleidskader

Verlichting van achterpaden is een primaire verantwoordelijkheid van de eigenaren van het pad en de aanliggende panden.

In situaties waarin de verkeersintensiteit gedurende de nachtelijke uren sterk afneemt zal overgegaan worden tot het dimmen van het verlichtingsniveau (bijvoorbeeld tussen 23.00 en 6.00 uur). Dit komt de energie-efficiënte ten goede. De systematiek en de toepassingsgebieden worden nader onderzocht en vastgelegd in een nog op te stellen notitie "dimmen openbare verlichting Neder-Betuwe". Deze notitie zal in de eerste helft van 2010 opgesteld worden. Uitgangspunt is dat er wordt gestart met een pilot in samenwerking met een plaatselijke ondernemer. Uitgangspunt is het gebruik van "groene stroom".

Actualisatie van het plan:

Het Openbare Verlichtingplan is in 2009 vastgesteld. In 2018 wordt gestart met de actualisatie. Ingangsdatum is 2019.

Financiële consequenties

In 2009 is de beleidsnota openbare verlichting 2009 – 2018 vastgesteld door de Raad. Het onderhoud aan de openbare verlichting is in samenwerking met 6 gemeenten binnen de regio Rivierenland aanbesteed en gegund aan de firma CityTec.

De kosten voor instandhouding, vervanging van lichtmasten en armaturen en het elektriciteitsverbruik zijn opgenomen in het beheerplan. In 2009 is volgens het uitvoeringsprogramma groot onderhoud uitgevoerd. De voorziening voor de openbare verlichting zal in stand worden gehouden, met inachtneming van het vrijvallen van € 40.000 bij de jaarrekening.

Voorziening

Totaal voorziening 2009 Openbare verlichting	€ 430.000
Totaal aan opdrachten uitgezet/gereserveerd	€ 390.000
Totaal aan opdrachten uitgevoerd in 2009	€ 270.000
Totaal aan opdrachten doorgeschoven naar 2010	€ 120.000

De opdrachten die doorgeschoven zijn naar 2010 omvatten onder andere projecten ten behoeve van reconstructies, innovatieve projecten (dimmen) en vervanging in het kader van duurzaamheid.

De besparing van € 40.000 is mede te danken aan het inkoopvoordeel (€ 21.000) en minder regulier onderhoud dan waar van uitgegaan is (€ 19.000).

Verkeersveiligheidsplan

Beleidskader

1. Uitgangspunt zijn de samengevoegde plannen van de drie oude gemeenten.
2. Splitsing in infrastructurele maatregelen en niet-infrastructurele maatregelen.
3. Verdeling in projecten en prioriteitsstelling daarvan.
4. Kiezen voor sobere en minimale uitvoering.
5. Rekening houden met andere beheerplannen en ruimtelijke ontwikkelingen.

Van jaar tot jaar wordt bekeken of er subsidiemogelijkheden zijn in het kader van de Brede Doeluitkering (BDU).

Actualisatie van het plan:

Het verkeersveiligheidsplan is dit jaar niet geactualiseerd vanwege verschillende andere prioriteiten. Het plan staat nu voor begin 2010 op de agenda.

Financiële consequenties

Jaarlijks wordt een bedrag van € 64.731,00 gestort in de voorziening verkeersveiligheid.

In 2009 zijn onder meer de volgende projecten voldaan ten laste van de voorziening verkeersveiligheid:

- maatregelen Tolsestraat Opheusden
- parkeer-/veiligheidsproblematiek Keetjesbongerd Kesteren
- voorbereidingen diverse projecten 2010 (o.a. Cuneraweg, Burg. H. Houtkoperlaan te Ochten)
- Oranjebuurt Dodewaard
- Veiligheid Hoofdstraat Kesteren (fietsoversteek bij VLC)

De uit te voeren maatregelen worden zover als mogelijk tegelijkertijd met werkzaamheden uit het wegenbeheerplan verwezenlijkt.

Brandweer.

Het bedrijfszeker hebben en houden van het brandweermaterieel in ruime zin, zoals auto's, garages, uitrusting e.d.

Voor de vervanging is een schema opgesteld voor de jaren 2006 tot en met 2021.

In 2009 hebben geen investeringen plaatsgevonden.

Gladheidbestrijding

Het bedrijfszeker hebben en houden van een vijftal strooiers en een vijftal sneeuwplougen. Voor de vervanging is een schema opgesteld voor de jaren 2005 tot en met 2018.

In 2009 is geïnvesteerd in:

- Aanschaf strooimachine € 29.500

Buitendienst

Het bedrijfszeker hebben en houden van het technisch materiaal van de buitendienst, zoals auto's, aanhangwagens, motorzagen, containers e.d. Voor de vervanging is een schema opgesteld voor de jaren 2005 tot en met 2018.

In 2009 is geïnvesteerd in:

- Vrachtwagen € 162.765

PARAGRAAF 4: FINANCIERING

Algemeen

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt in artikel 13 slecht het volgende vermeld "De paragraaf betreffende de financiering bevat in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille".

Maar in de toelichting op artikel 13 BBV komt de Wet financiering decentrale overheden (Fido) aan de orde. Voor de financiering vormt de Wet Fido het wettelijk kader. De wet is gesteld in termen van de financieringsfunctie (treasury) van de decentrale overheden.

De intentie van de Wet Fido is het beheersen van risico's, het bevorderen van de kredietwaardigheid van decentrale overheden en het bereiken van transparantie ten aanzien van het treasurybeleid van die decentrale overheden. Dit uit zich in een aantal bepalingen, te weten:

- Het verplicht stellen van de vervaardiging van een treasurystatuut en het opnemen van een paragraaf financiering in de programmabegroting en in het jaarverslag van de programmaverantwoording.
- Deze verplichtingen komen overigens niet rechtstreeks voort uit de Wet Fido maar uit artikel 212 van de Gemeentewet en de artikelen 9, 13 en 26 van het BBV.
- Het stellen van de kwalitatieve voorwaarde dat het opnemen en uitzetten van gelden en verlenen van garanties alleen in het kader van het publieke belang mag plaatsvinden.
- Het stellen van de kwantitatieve voorwaarde in de zin dat uitzetten van overtollige gelden en het aangaan van derivaten een prudent karakter moet hebben.
- Het stellen van kwantitatieve begrenzingen aan het maximale renterisico dat een decentrale overheid in enig jaar mag lopen in het kader van de financiering door middel van korte schulden (bekend als kasgeldlimiet) en lange schulden (bekend als renterisiconorm).

Het doel van deze paragraaf, voor u als gemeenteraad, is om de uitvoering van de treasuryfunctie te kunnen volgen. De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van het voorgenomen beleid uit de verschillende beleidsvelden in die zin dat de treasuryfunctie de financiering van het beleid omvat en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn.

Interneontwikkelingen

In 2009 is het treasurystatuut aangepast. Het statuut sluit aan op de aanpassingen 2009 van de wet fido. Als ingangsdatum voor het geactualiseerde statuut is gekozen voor 1 januari 2010.

Door het achterblijven van opbrengsten verkopen grond zijn er in het afgelopen jaar extra liquide middelen nodig geweest, wat extra rentelasten met zich mee brengt.

In afwachting van overdracht aan het industrieschap Medel is voor de grondexploitatie Medel II besloten om alvast gronden aan te kopen. De gemeente Neder-Betuwe moet dit voorfinancieren. Ultimo 2009 is er voor ca.

€ 5 milj. door de gemeente voorgefinancierd. De te betalen rente voor deze voorfinanciering wordt in rekening gebracht bij het industrieschap Medel. In 2009 is er 1 langlopende geldlening afgesloten van € 2,9 miljoen.

Gesteld kan worden, dat onze gemeente de financieringsfunctie uitsluitend voor de publieke taak gebruikt.

Onze huisbankier is de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten, waarmee een rekening-courantverhouding is afgesloten met automatische afroaming binnen bepaalde grenzen van de saldi naar daggelden ter beperking/ verbetering van de rentelasten/rentebaten. Tevens kan gesteld worden dat het beheer prudent is en dat aan kasgeldlimiet en renterisiconorm voldaan wordt.

Externeontwikkelingen

De nationale en internationale economische ontwikkelingen van de laatste tijd hebben evenals in 2008 op het treasury gebeuren een stempel gedrukt. Dit is duidelijk zichtbaar aan de lage aandelenkoersen en de lage rentestanden, zowel op de geldmarkt als op de kapitaalmarkt. De lage rente heeft nog maar beperkt tot de gewenste economische verbetering geleid. Een voorspelling voor de toekomstige ontwikkeling is nauwelijks te geven.

Verloopfinancieringoverhetverslagjaar.

In het onderstaande overzicht wordt inzicht gegeven in het verloop van de financiering over het verslagjaar.

Betaalde rente		2009
Betaalde rente	schuld in rekening-courant	20.569
Betaalde rente	kort lopende geldleningen	0
Betaalde rente	langlopende geldleningen	1.494.487
Betaalde rente	interne financiering	1.236.280
Ontvangen rente	tegoeden rekening-courant	-1.254
totaal betaalde en ontvangen rente		2.750.082
Betaalde kosten	i.v.m. financiering	75.378
Totaal betaalde rente en kosten		2.825.461
Totaal afschrijvingen		1.734.137
Totaal door te berekenen rente en afschrijvingen en kosten		4.559.598
Door berekende kapitaallasten		-4.751.554
Rente resultaat		-191.956

Mutaties in portefeuille opgenomen en uitgezette leningen

Onderstaande overzichten geven inzicht in de ontwikkeling van de financierings- en beleggingspositie over 2009.

Informatie portefeuille opgenomen leningen		2009
Aantal		22
Oorspronkelijk bedrag		41.998.309
Nieuwe leningen		2.900.000
Stand per 1-1-2009		32.737.557
Stand per 31-12-2009		32.200.263
Gemiddelde grootte (oorspronkelijk)		1.999.919
Gemiddelde grootte (per 31-12)		1.619.830
Aflossingen regulier		3.437.294
Aflossingen vervroegd		0
Renteaanpassingen (oud percentage)	n.v.t.	
Renteaanpassingen (nieuw percentage)	n.v.t.	
Gemiddeld rentepercentage ongewogen		4,86
Gemiddeld rentepercentage gewogen		4,68

Informatie portefeuille uitgezette leningen		Bedrag:
Aantal		12
Oorspronkelijk bedrag		1.940.793
Nieuwe leningen		0
Stand per 1-1-2009		1.286.234
Stand per 31-12-2009		1.172.298
Gemiddelde grootte (oorspronkelijk)		161.733
Gemiddelde grootte (per 31-12)		97.692
Aflossingen regulier		89.430
Aflossingen vervroegd		24.687
Renteaanpassingen (oud percentage)	n.v.t.	
Renteaanpassingen (nieuw percentage)	n.v.t.	

Uitzettingen

De uitzettingen bedragen per 31 december 2009 € 1.172.298. De aan Vitens verstrekte achtergestelde lening had een boekwaarde van € 859.280. Conform het raadsbesluit - om de voorheen uitstaande aandelen Vitens om te zetten in deze achtergestelde lening – worden de aflossingen van deze leningen direct in de algemene reserve gestort. Voor de overige € 313.018 betreffen de uitzettingen renteloze leningen die de gemeente heeft verstrekt aan plaatselijke verenigingen. Het risico hierop is beperkt. Vaak is er sprake van een subsidieband met de gemeente, zodat verrekening kan plaatsvinden.

Risicobeheer

De belangrijkste algemene financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn renterisico, kredietrisico, liquiditeitsrisico, koersrisico, valutarisico, debiteurenrisico.

Renterisico

Renterisico is nooit uit te sluiten; voor in de toekomst aan te trekken leningen is de rentevoet afhankelijk van een groot aantal, nauwelijks te beïnvloeden factoren.

kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft het renterisico op korte termijn weer. De grens waarboven niet met kort geld gefinancierd mag worden. De grens voor kort geld ligt bij één jaar. De kasgeldlimiet op grond van de wet FIDO is voor het jaar 2009 vastgesteld op € 3,9 miljoen, zijnde het door het rijk vastgestelde percentage van 8,5 % over ons begrotingstotaal van € 45,7 miljoen.

Kasgeldlimiet				
Bedragen x € 1.000	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
1 Toegestane kasgeldlimiet				
In procenten van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
In bedragen	3.886	3.886	3.886	3.886
2 Omvang vlottende korte schuld				
Opgenomen gelden < 1 jaar	0	0	0	0
Schuld in rekening-courant	0	894	3.121	3.156
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0
	0	894	3.121	3.156
3 Vlottende Middelen Contante gelden in kas Tegoeden in rekening-courant	0	0	0	0
Overige uitstaande gelden <1 jaar	-251	-4	-1	-1
	0	0	0	0
	-251	-4	-1	-1
4 Toets kasgeldlimiet				
2-3 Totaal netto-vlottende schuld	-251	890	3.120	3.155
1 Toegestane kasgeldlimiet	3.886	3.886	3.886	3.886
1-4 Ruimte (-) Overschrijding (+)	-4.137	-2.996	-766	-731

In het jaar 2009 heeft er geen overschrijding plaats gevonden van het kasgeldlimiet.

Renterisiconorm

De renterisico's op de vaste schuld worden ingekaderd door de renterisiconorm. Jaarlijks mogen de renterisico's van renteherziening en herfinanciering niet hoger zijn dan 20% van de vaste schuld.

Het doel is om spreiding te krijgen in de rentetypische looptijden in de leningenportefeuille waardoor een verandering in de rente vertraagd doorwerkt op de rentelasten en er geen schoksgewijze rente-effecten in de begroting optreden.

Renterisico op vaste schuld	
Bedragen x € 1.000	2009
Renterisiconorm	
1 Stand van de vaste schuld per 1 januari	32.736
2 Bij ministriële regeling vastgesteld percentage	20%
3 Renterisiconorm	6.547
4a Rente herziening op vaste schuld o/g	0
4b Rente herziening op vaste schuld u/g	0
5 Netto renteherziening op vaste schuld (4a-4b)	0
6a Nieuw aangetrokken vaste schuld (o/g)	2.900
6b Nieuw aangetrokken vaste schuld (u/g)	0
7 Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (6a-6b)	2.900
8 Betaalde aflossingen	3.437
9 Herfinanciering (laagste van 7 en 8)	2.900
10 Renterisico op vaste schuld (5+9)	2.900
Toets renterisiconorm	
3 Renterisiconorm	6.547
10 Renterisico op vaste schuld	2.900
Ruimte (-) Overschrijding (+) (10-3)	-3.647

De renterisiconorm is in 2009 niet overschreden. Dit jaar is er 1 nieuwe lening aangetrokken en er is afgelost zoals was geraamd. In 2009 hebben er geen renteherzieningen van de vaste schuld plaatsgevonden.

Kredietrisico

Kredietrisico is slechts beperkt aanwezig, omdat kredietverstrekkingen bijna uitsluitend aan plaatselijke verenigingen zijn verleend. Vaak is een verrekening met subsidies mogelijk.

Liquiditeitsrisico

Voor het jaar 2009 hebben zich geen liquiditeitsrisico's voorgedaan.

Koersrisico

Koersrisico wordt niet gelopen, omdat onze gemeente geen beleggingen met koersen meer heeft.

Valutarisico

Valutarisico is door invoering van de Euro nauwelijks meer van belang. Ons treasurystatuut verbiedt het gebruik van derivaten.

Debiteurenrisico

Debiteurenrisico voor het debiteurenrisico is een voorziening dubieuze debiteuren gevormd.

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid van de belastingdebiteuren en de overige debiteuren is een voorziening dubieuze debiteuren gevormd. De hoogte van deze voorziening wordt als volgt bepaald aan de hand van de openstaande vorderingen:

20% van het saldo betrekking hebbend op het dienstjaar -1

30% van het saldo betrekking hebbend op het dienstjaar -2

50% van het saldo betrekking hebbend op het dienstjaar -3

100% van het saldo betrekking hebbend op het dienstjaar -4.

Hierbij wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de op het moment van opstellen van de jaarrekening inmiddels ontvangen bedragen en met vorderingen waarvoor betalingsregelingen zijn getroffen.

De voorziening wordt in mindering gebracht op het totaalbedrag van de vorderingen.

Over 2002 tot en met 2008 is in totaal € 177.901 te ontvangen van belastingdebiteuren en overige debiteuren. Hiervan wordt minimaal € 81.357 als dubieus aangemerkt, zodat de bestaande voorziening dubieuze debiteuren moest worden opgehoogd met € 18.416 om deze op het gewenste niveau te brengen. Hier was geen raming voor opgenomen.

PARAGRAAF 5: VERBONDEN PARTIJEN

Algemeen

Een verbonden partij is een privaat- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een financieel en bestuurlijk belang heeft. Door het deelnemen in deze verbonden partijen wil de gemeente een publiek belang dienen, maar door deelname in een derde rechtspersoon moeten ook de belangen van die verbonden partij zelf worden gediend.

Financieel belang

Een financieel belang is aanwezig wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is bij faillissement, dan wel als financiële aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt (artikel 1 BBV). Bij leningen en garantstellingen is dus geen sprake van een verbonden partij: de gemeente behoudt juridische verhaalsmogelijkheden als de partij failliet gaat. Ook bij exploitatiesubsidies is er geen sprake van een verbonden partij: het gaat hier om overdrachten (subsidiës).

Bestuurlijk belang

Een bestuurlijk belang is aanwezig, indien er zeggenschap bestaat uit hoofde van stemrecht dan wel vertegenwoordiging in het bestuur van de organisatie: als de wethouder, het raadslid of de ambtenaar van de gemeente, namens de gemeente in het bestuur van de partij plaatsneemt, of namens de gemeente stemt. Bij alleen een benoemingsrecht of een voordrachtsrecht – de gemeente mag een bestuurder of commissaris in de organisatie benoemen of voordragen – is er strikt genomen geen sprake van een verbonden partij. Gemeenten maken vaak van zo'n recht gebruik om ervoor te zorgen dat er kwalitatief goede bestuurders in het bestuur van de partij terechtkomen.

Verskillende juridische rechtsvormen van verbonden partijen

Een belangrijk onderscheid is het verschil tussen publiekrechtelijke en privaatrechtelijke verbonden partijen. Daarnaast bestaat er nog een mengvorm, de zogenaamde Publieke Private Samenwerkingsverbanden (PPS - constructies). Hieronder wordt in het kort op de juridische verschillen ingegaan.

Publiekrechtelijk

Bij publiekrechtelijke verbonden partijen gaat het met name om gemeenschappelijke regelingen. Bij gemeenschappelijke regelingen gaat het vaak om primaire gemeentelijke taken met een uitvoerend karakter. Zij vormen een verlengd lokaal bestuur waarbij de vrijwilligheid van de samenwerking voorop staat (voor sommige taken is door de wetgever verplichte samenwerking opgelegd, denk hierbij bijvoorbeeld aan de veiligheidsregio). De gemeenschappelijke regeling met een openbaar lichaam is de 'zwaarste' en meest voorkomende vorm: deze regeling heeft – als enige – rechtspersoonlijkheid en een algemeen bestuur (vertegenwoordigers van de deelnemende gemeenten), dat het dagelijks bestuur controleert. Gemeenten kunnen aan dit openbaar lichaam in principe alle gemeentelijke taken en bevoegdheden overdragen. In een gemeenschappelijke regeling kunnen gemeenten veel bestuurlijke en beleidsmatige invloed aanwenden met de mogelijkheid van sturing aan de voorkant. Daarnaast is het een goede vorm om op voet van evenredigheid en gelijkwaardigheid samen te werken met publieke partijen voor een publiek belang. Het risicoprofiel van een gemeenschappelijke regeling is hoog vanwege de financiële aansprakelijkheid. De participerende gemeenten zijn volledig financieel aansprakelijk. Bovendien is de bekostiging van de jaarlijkse activiteiten een verplichte uitgave.

Privaatrechtelijk

Bij privaatrechtelijke verbonden partijen gaat het met name om stichtingen en vennootschappen. Een stichting heeft een bestuur voor de dagelijkse leiding en kent een ideëel of sociaal doel, waarbij alleen aan dat doel kan worden uitgekeerd. Stichtingen kennen geen controlerend mechanisme, tenzij dat in de statuten is geregeld. Het risicoprofiel loopt van laag tot gemiddeld. De gemeente is alleen financieel aansprakelijk voor de verstrekte middelen. Alhoewel de stichting formeel zelf verantwoordelijk is voor exploitatierisico's wordt vaak bij de gemeente aangeklopt als dit risico zich voordoet of als er sprake is van onvoorziene uitgaven. Bestuurders zijn slechts aansprakelijk als er sprake is van wanbeleid.

Een vennootschap heeft een raad van bestuur en, afhankelijk van wat daarover in de statuten is bepaald of van de omvang van de vennootschap, een raad van commissarissen. De raad van bestuur wordt gecontroleerd door de vergadering van aandeelhouders. Gemeenten maken vaak gebruik van vennootschappen bij nutsvoorzieningen, havenactiviteiten, cultuur en economie. De belangrijkste reden om samen te werken met dit type verbonden partij zijn de financiële voordelen door winstdeling en dividend. Het risicoprofiel van een vennootschap ligt vaak hoger dan dat van een stichting. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de aard van de activiteiten, de omvang en de autonome positie die een vennootschap vaak inneemt. Toch kan het risicoprofiel als gemiddeld worden benoemd, vanwege het feit dat de gemeente alleen risico loopt over het ingebrachte geld.

Publiek Private Samenwerking (PPS)

Het Publieke Private Samenwerkingsverband (PPS) is een bijzondere vorm van een verbonden partij, omdat naast de overheid ook private partijen deelnemen. Een veel voorkomend voorbeeld van een PPS zien we in lokale gebiedsontwikkeling. Deze samenwerkingsvorm komt in verschillende variaties voor. Het risicoprofiel is op financieel gebied hoog te noemen. Bij een PPS constructie loopt de gemeente risico. Hiertegenover staat dat er forse exploitatiewinsten zijn waarin de gemeente kan meedelen.

De wetgever heeft een voorkeur voor publiekrechtelijke boven privaatrechtelijke participaties. Gedachte hierachter is dat in een publiekrechtelijke participatie de openbaarheid en de controle beter zijn gewaarborgd dan in een privaatrechtelijke participatie.

Risico's

Risico's van een verbonden partij kunnen worden samengevat in een tweetal dimensies: financiële en bestuurlijke risico's. Naast de aard en omvang van de activiteiten wordt het risicoprofiel ook beïnvloed door de juridische vorm, structuur en organisatie van een verbonden partij. De belangrijkste soorten verbonden partijen inclusief de mate van bijbehorende risico's zijn hieronder weergegeven:

Belangrijkste soorten verbonden partijen	Rechtsvorm	Risico (Financieel/bestuurlijk)
Stichting	Privaatrechtelijk	Laag
Vennootschap (BV,NV)	Privaatrechtelijk	Middel
Gemeenschappelijke regeling	Publiekrechtelijk	Hoog
Publiek Private Samenwerking (PPS)	Privaatrechtelijk	Hoog

De risico's van gemeenschappelijke regelingen en PPS-constructies zijn relatief hoger. Bij de gemeenschappelijke regelingen vanwege het feit dat de aangesloten gemeenten volledig financieel aansprakelijk zijn en bij de PPS-constructies vanwege de samenwerking met een private partij met eigen (winst)-doelstellingen.

Overzicht verbonden partijen

Het inzichtelijk maken van de verbonden partijen is om twee redenen van belang. De eerste reden is dat de verbonden partijen vaak beleid uitvoeren dat de gemeente in principe ook zelf kan blijven doen. De gemeente mandateert als het ware de verbonden partij. De tweede reden betreft de kosten / het budgettaire beslag / en de financiële risico's, die de gemeente met de verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen.

Hieronder is weergegeven een overzicht van rechtspersonen waarin de gemeente Neder-Betuwe participeert, die begrepen kunnen worden onder de noemer verbonden partijen.

Nummer	Naam partij (soort verbonden partij)	Relatie programma
1	Gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland (Gemeenschappelijke regeling)	Diverse programma's
2	Regionaal archief Rivierenland (Gemeenschappelijke regeling)	Diverse programma's
3	Gemeenschappelijke Regeling Hulpverlening en Veiligheid Gelderland-Zuid (Gemeenschappelijke regeling)	Openbare orde en veiligheid
4	Industrieschap Medel (Gemeenschappelijke regeling)	Economie
5	Waterbedrijf Vitens N.V. Vennootschap	Economie
6	Lander, werk & integratie (Gemeenschappelijke regeling)	Zorg, werk en inkomen
7	Presikhaaf (Gemeenschappelijke regeling)	Zorg, werk en inkomen
8	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (Vennootschap)	Algemene inkomsten en uitgaven
9	Regio Arnhem in Liquidatie (Gemeenschappelijke regeling)	Bestuur en burger
10	Casterhoven (Publiek Private Samenwerking)	Bouwen en Milieu
11	Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal (Gemeenschappelijke regeling)	Openbare Ruimte

1. Gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : Burgemeester en 2 raadsleden

Dagelijks bestuur : Burgemeester

Vestigingsplaats

Tiel

Doelstellingen

Gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland is een samenwerkingsorgaan in de vorm van een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Buren, Culemborg, Geldermalsen, Lingewaal, Maasdriel, Neder-Betuwe, Neerijnen, Tiel en Zaltbommel. Het doel betreft het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van die gemeenten op basis van het principe van 'verlengd lokaal bestuur'. We hebben het dan over de volgende beleidsonderwerpen:

Verkeer en openbaar vervoer, WMO, Logopedie-schoolbegeleiding, Volwasseneneducatie, Jeugd, Dienst bijzondere controle, Arbeidsmarktbeleid, Werk en sociale zaken, Volksgezondheid en zorg, Verslavingszorg, Preventieve- en jeugdgezondheidszorg, Milieuzorg/milieuvadvisdienst-geluidmeetdienst, Beleidsvorming ruimtelijke ordening en woonbeleid, Ruimte en Water, Wonen, Stimuleringsprogramma Economie Rivierenland (StER), Inkoopbureau, Eigenwijs-Rivierenland

Financieel belang

De bijdragen van de aangesloten gemeenten zijn grotendeels gebaseerd op het inwoneraantal. Per 1 januari 2009 bedraagt het aantal inwoners in het werkgebied 215.870, waarvan in Neder-Betuwe 22.570. In 2009 bedroeg het totaal van de geraamde gemeentelijke bijdragen € 7.870.345, waarvan het deel voor Neder-Betuwe € 792.554 betrof.

Ontwikkelingen

Nieuwe samenwerkings- en besturingsstructuur voor Regio Rivierenland

In februari, dus voor de gemeentelijke verkiezingen op 3 maart 2010, is er een besluit worden genomen over de nieuwe samenwerkings- en besturingsstructuur voor Regio Rivierenland. De contouren zijn al zichtbaar: een kleiner bestuur, meer rechtstreekse betrokkenheid van de gemeenteraden, grotere verantwoordelijkheid van portefeuillehouders op de beleidsterreinen, programmaraden in plaats van portefeuilleraden en bestuurscommissies en een efficiëntere en zakelijkere aansturing van de uitvoeringstaken.

Zaken als het vastlopen van het verzelfstandigingsproces AVRI, het dualisme dat niet in de regionale samenwerking was doorgevoerd, andere wensen van gemeenten en nieuwe eisen van rijk en provincie, vroegen om aanpassing. Extern Bureau KplusV werd ingeschakeld om dit proces te begeleiden. De gemeenten hebben aan de hand van een rapport en 10 discussiepunten aangegeven wat de wensen, ervaringen en behoeften zijn. Aan de hand hiervan is de nieuwe samenwerkings- en besturingsstructuur beschreven.

De essenties van de vernieuwing zijn de volgende:

- een meer rechtstreekse betrokkenheid van de gemeenteraden in kaderstelling en controle;
- een kleiner algemeen en dagelijks bestuur, bij voorkeur bestaande uit collegeleden en een boven de partijen staande voorzitter;
- een grotere verantwoordelijkheid van de wethouders/portefeuillehouders voor de inhoud en de aansturing van beleid;
- de vervanging van de huidige portefeuilleraden en bestuurscommissies door een beperkt aantal programmaraden;
- een efficiëntere en zakelijkere aansturing van de uitvoeringstaken (diensten op contractbasis) over minder bestuurlijke schijven, waaraan flexibel kan worden deelgenomen.

Besturingsmodel AVRI

AVRI krijgt een nieuwe bestuursvorm: slagvaardiger, doelmatiger en zakelijker. In het oriëntatierapport van KplusV van 7 september 2009 zijn hiervoor meerdere varianten aangedragen. Op basis hiervan heeft het AB van de Regio 26 oktober 2009 besloten om twee Gemeenschappelijke Regeling (GR)-varianten verder te laten uitwerken, te weten: een zelfstandige gemeenschappelijke regeling en de verzakelijkte Gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland. Inmiddels is er het rapport van KplusV "haalbaarheidsonderzoek: uitwerking twee GR-varianten voor AVRI" (d.d. 18 november 2009). In de uitwerking van de twee GR-varianten is uitgegaan van de nieuw voorgestelde samenwerkings- en besturingsstructuur voor Regio Rivierenland. Bij de beoordeling is gekeken naar onderscheidende criteria zoals slagvaardigheid, zuivere opdrachtgever-opdrachtnemerrelatie, toekomstbestendigheid en flexibiliteit en politieke invloed. Daarnaast is ook gekeken naar eenvoud, transparantie, scheiding beleid en uitvoering, eenduidige verantwoording en kosten. Het rapport ligt inmiddels bij de gemeenten, die intern een discussie voeren over de positionering van AVRI binnen een gemeenschappelijke regeling waarin een slagvaardige en efficiënte besturing gewaarborgd is. Het Algemeen Bestuur van Regio Rivierenland heeft op 15 februari 2010 een definitief besluit genomen.

SGW (Uitvoering Stimuleringsregeling goedkope woningbouw)

Ondanks de economische crisis die het afgelopen jaar is ingezet, ligt de woningbouw in Regio Rivierenland goed op koers. Ook de vooruitzichten voor 2010 zijn goed. Verwachting is dat de regionale taakstelling die in 2007 met de provincie is afgesproken, gehaald wordt. In totaal zijn dan in een periode van 4 jaar meer dan 2000 goedkope woningen gebouwd in de regio. Gemeenten ontvangen, afhankelijk van hun aandeel in deze prestatie, samen € 7,7 miljoen.

Milieu

Na een inventarisatie is medio september 2009 een groslijst opgesteld met mogelijke projecten voor 2010. Na het peilen van de behoeften bij de Rivierenlandse gemeenten en instemming via het Portefeuilleberaad (op advies van het AMoR) is een aantal nieuwe projecten opgenomen in het jaarprogramma.

Verkeer en vervoer

De regio pleit voor behoud en innovatie in aanbod Openbaar Vervoer. De provincie is verantwoordelijk voor de aanbesteding van het openbaar vervoer. In 2010 gaat de nieuwe concessie voor Rivierenland in. De provincie stelt hiervoor een Programma van Eisen op.

Economie

In het komende decennium zal in Rivierenland nog ruim 240 hectare nieuw bedrijventerrein worden ontwikkeld. Dat kan meer worden als de gemeenten er in slagen om de centrale ligging van Rivierenland economisch goed te benutten en met name bedrijvigheid uit de sector transport en logistiek naar de regio te halen. Na 2020 zal de vraag naar bedrijventerreinen flink gaan dalen. Daarnaast spannen de gemeenten zich in om op korte termijn 160 hectare verouderd en niet meer goed functionerend bedrijventerrein op te knappen (herstructurering). Dat zijn enkele belangrijke uitkomsten van het EPO (Economisch Programmerings- en Ontwikkelingsdocument), dat de gemeenten het afgelopen jaar in onderlinge samenwerking en met de provincie hebben opgesteld.

Jeugd

Start voorbereiding regionale samenwerking Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). Een landelijk dekkend netwerk. Minister Rouvoet heeft voor ogen dat er in 2011 een landelijk dekkend netwerk van Centra voor Jeugd en Gezin is. Dat kan in een gebouw, maar een samenwerkingsverband van organisaties is ook een optie. Waar het om draait in het CJG is dat voor jeugd en opvoeders op een laagdrempelige manier informatie en advies beschikbaar is, dat opvoedingsondersteuning gemakkelijk vindbaar en verkrijgbaar is en dat zorg goed gecoördineerd wordt aangeboden.

WMO

Tweede regionale bijeenkomst AWBZ-pakketmaatregel: Ideeën voor nieuw beleid.

Op 10 december 2009 vond in Culemborg de 2^e regionale bijeenkomst plaats over de gevolgen van de AWBZ-pakketmaatregel. De bijeenkomst leverde gedragen ideeën op voor een nieuwe richting in het beleid in 2010 en verder.

2. Regionaal Archief Rivierenland

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : Burgemeester en 1 raadslid

Dagelijks bestuur : Burgemeester

Vestigingsplaats

Tiel

Doelstelling

Het Regionaal Archief Rivierenland is het historisch informatie- en documentatiecentrum voor de gemeenten Tiel, Buren, Culemborg en Neder-Betuwe en na toetreding ook voor Geldermalsen en Neerijnen. Het doel is het gemeenschappelijk beheren van de archiefbewaarpplaats (en) van de deelnemers en van de naar die archiefbewaarpplaats(en) overgebrachte archiefbescheiden, alsmede het toezicht op het beheer van de niet naar die archiefbewaarpplaats (en) overgebrachte archiefbescheiden. Tevens worden diensten verleend aan het publiek alsmede aan de deelnemers.

Financieel belang

De kosten van het Regionaal Archief Rivierenland worden grotendeels gedragen door bijdragen van de deelnemende gemeenten en bijdragen van de Provincie. De verdeling van de algemene kosten, alsmede de specifieke kosten, die gemaakt worden ten behoeve van de deelnemende gemeenten, geschiedt naar evenredigheid van het aantal inwoners.

In 2009 bedroeg het totaal van de geraamde gemeentelijke bijdrage € 1.780.000, waarvan het deel van Neder-Betuwe € 300.000 betrof. Inmiddels is het deel van Neder-Betuwe voor 2009 bijgesteld naar € 184.000. De reden van de verlaging van de gemeentelijke bijdrage heeft te maken met de vertraagde nieuwbouw van het Regionaal Archief Rivierenland.

Ontwikkelingen

Vanwege het structurele ruimtegebrek van het Regionaal Archief Rivierenland is in 2008 na een lange voorbereiding besloten om nieuw te bouwen aan de Teisterbantlaan te Tiel samen met de Christelijke Woningbouwcorporatie Tiel. De verwachting is dat in het voorjaar van 2010 een aanvang wordt genomen met de nieuwbouw en de oplevering vindt plaats medio 2011. In de begroting van Neder-Betuwe is rekening gehouden met een verhoging van de gemeentelijke bijdrage in verband met de nieuwbouwplannen van het Regionaal Archief Rivierenland tot een bedrag van € 300.000 jaarlijks.

Door toetreding van de gemeente Geldermalsen en Neerijnen tot de gemeenschappelijke regeling zullen de exploitatielasten per gemeente verminderen. Deze vermindering houdt in dat het bedrag per inwoner geleidelijk lager wordt en in 2015 zal dit voor alle zes de deelnemende gemeenten gelijk zijn. Meer informatie omtrent de verlaging zal medio 2010 bekend worden.

3. Gemeenschappelijke Regeling Hulpverlening en Veiligheid Gelderland-Zuid

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : Burgemeester

Vestigingsplaats

Nijmegen

Doelstelling

De Gemeenschappelijke Regeling Hulpverlening en Veiligheid Gelderland-Zuid is opgericht op 1 januari 2004 en bestaat uit de Regionale Ambulancevoorziening Gelderland-Zuid (RAV), de Gemeenschappelijke Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen Gelderland-Zuid (GHOR) en de Regionale Brandweer Gelderland-Zuid (RBGZ). De doelstelling is het behartigen van belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van hulpverlening en veiligheid door uitvoering te geven aan de volgende taken:

- Het onder alle omstandigheden bewerkstelligen van een uitvoering van de werkzaamheden ter voorkoming, beperking en bestrijding van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt.
- (Laten) uitvoeren van het vervoer van zieken en ongevalslachtoffers (incl. registratie).
- Het voorbereiden en bewerkstelligen van geneeskundige hulpverlening bij rampen.
- Inventariseren en analyseren gemeenteoverschrijdende risico's op het gebied van fysieke veiligheid.
- Adviseren op het gebied van hulpverlening en veiligheid.
- Samenwerken met andere hulpverleningsdiensten.

Financieel belang

De kosten van de Gemeenschappelijke Regeling Hulpverlening en Veiligheid Gelderland-Zuid worden gedragen door hoofdzakelijk bijdragen van het Rijk, bijdragen van Provincie, bijdragen van zorgverzekeraars en bijdragen van gemeenten. De verdeling van de algemene kosten, alsmede de specifieke kosten, die gemaakt worden ten behoeve van de deelnemende gemeenten, geschiedt naar evenredigheid van het aantal inwoners.

In 2009 bedroeg het totaal van de geraamde gemeentelijke bijdrage € 4.035.046, waarvan het deel van Neder-Betuwe € 168.339 betrof.

Ontwikkelingen

- Vanaf 1 januari 2007 is er, bij wijze van pilot, een nieuwe afdeling opgericht onder de naam veiligheidsbureau. Dit veiligheidsbureau is ondergebracht bij de regionale brandweer maar alle hulpverleningsdiensten en gemeenten zijn hierin vertegenwoordigd. Vanuit het veiligheidsbureau worden door deze vertegenwoordigers multidisciplinaire projecten geïnitieerd en uitgevoerd. Per 1 januari 2009 is de tijdelijke status van het veiligheidsbureau omgezet in een definitieve status en is het veiligheidsbureau een vast onderdeel van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.
- Voor de veiligheidsregio is het van belang dat de gemeentelijke rampenplannen (delen 1 en 2) in de regio op elkaar zijn afgestemd. Hiervoor is het regionaal model rampenplan ontwikkeld. Overigens is men momenteel landelijk bezig met de ontwikkeling van een nieuwe planvorm: het Regionaal Crisisplan. Het regionaal crisisplan is een totale wijziging van de rampenbestrijdingsorganisatie. Het ontwikkelen van dit Regionaal Crisisplan valt samen met de komst van de Wet op de Veiligheidsregio. Tegen die tijd zal het huidige gemeentelijk rampenplan worden vervangen door een Regionaal Crisisplan. De verwachting is echter niet dat het Regionaal Crisisplan in 2010 ontwikkeld is, en dat dit dan in de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid geïmplementeerd kan gaan worden. Omdat het rampenplan binnen 4 jaar opnieuw vastgesteld dient te worden is voorafgaand aan dit regionale crisisplan regionaal gekozen voor een noodzakelijke update van het rampenplan in iedere gemeente. Het rampenplan van de gemeente Neder-betuwe is in juli 2009 opnieuw vastgesteld. Het nieuwe rampenplan is opgesteld aan de hand van regionaal ontwikkelde modellen, die reeds een voorloper zijn van het Regionaal Crisisplan.
- Op Rijksniveau was vorig jaar de voorbereiding van de Wet op de Veiligheidsregio de meest belangrijke ontwikkeling. De invoering van de nieuwe wet is vertraagd en ligt momenteel bij de eerste kamer.
- Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft de ambitie dat eind 2009 de organisatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing op orde moet zijn binnen de veiligheidsregio's. De veiligheidsregio's moeten in 2010 voldoen aan de in de Wet op de Veiligheidsregio's gestelde eisen voor de organisatie van de rampenbestrijding (basisvereisten crisismanagement uit de kwaliteits-AMvB¹). Om deze ambitie te toetsen is het instrument 'Algemene Doorlichting Rampenbestrijding' omgevormd naar Rampenbestrijding Doorlichtings Arrangement (RADAR). Op 17 september 2009 heeft de Inspectie OOV een praktijktoets in de veiligheidsregio Gelderland-Zuid gehouden. De gemeente Neder-Betuwe en de gemeente Druten hadden een grote rol tijdens de toets.

¹ Algemene Maatregel van Bestuur.
Programmarekening 2009

4. Industrieschap Medel

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : Burgemeester, 1 wethouder en 2 raadsleden

Dagelijks bestuur : Burgemeester en 1 wethouder

Vestigingsplaats

Tiel

Doelstelling

Het industrieschap Medel heeft als doel de economische ontwikkelingen in de regio en onze gemeente te bevorderen middels het ontwikkelen en exploiteren van het bedrijventerrein Medel. Deze ontwikkeling wordt vormgegeven in gezamenlijkheid met de gemeente Tiel binnen de gemeenschappelijke regeling 'Industrieschap Medel' middels het participeren, voorbereiden en ondersteunen in het Dagelijks en Algemeen Bestuur van het Industrieschap, alsmede toetsen en beoordelen van ontwikkelingen die ons grondgebied raken.

Financieel belang

De gemeenten Tiel en Neder-Betuwe participeren in principe op gelijke basis. Indien door het Algemeen bestuur van industrieschap Medel een batig of een nadelig saldo over enig jaar ten goede aan, dan wel ten laste van de deelnemers wordt gebracht, dan geschiedt dit voor gelijke delen.

Ontwikkelingen

Jaarlijks vindt actualisatie van de grondexploitatie plaats. In verband met de kredietcrisis is door het algemeen bestuur van Medel besloten om de parameters betreffende kostenstijging en opbrengstenstijging aan te passen.

Door het bestuur zijn de parameters voor de GREX 2010 vastgesteld op 0%. Voor de jaren 2010, 2011 en 2012 is er aan de kostenkant geen kostenstijging doorgevoerd. Daarnaast is er door het bestuur voor gekozen om de stijging van de opbrengsten van de jaren 2011, 2012 en 2013 ook op nul te zetten. De onzekerheid die de huidige economische crisis veroorzaakt is hier debet aan. Mochten er de komende jaren positieve signalen komen die een stijging zal rechtvaardigen, dan zal bij de jaarlijkse aanpassing van de parameters hier rekening mee worden gehouden.

Bovenstaande heeft als gevolg dat de winstprognose aanzienlijk lager is ten opzichte van 2009.

5. Waterbedrijf Vitens N.V.

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe
Als aandeelhouder

Vestigingsplaats
Velp

Doelstelling
De klanten (o.a. inwoners van Neder-Betuwe) voorzien van kwalitatief goed drinkwater tegen een zo laag mogelijke prijs.

Financieel belang
De gemeente Neder-Betuwe bezit, na omzetting van de preferente aandelen in een achtergestelde lening, 16.023 (0,28%) gewone aandelen van € 1 nominaal.

Ontwikkelingen
Vitens houdt in 2010 wederom haar drinkwatertarieven voor huishoudens gelijk. De drinkwatertarieven maken onderdeel uit van de Vitens-begroting 2010. Daarbij gaat Vitens fors investeren in de verduurzaming van haar productieprocessen. Het bedrijf verwacht binnenkort de start aan te kondigen van een project waarmee de uitstoot van broeikasgassen met 30% ten opzichte van peiljaar 2008 wordt teruggebracht. Tevens verwacht Vitens in 2010 te investeren in de leveringszekerheid. In totaal gaat het bedrijf 110 miljoen euro in het komende jaar investeren.

6. Lander, werk & integratie

<p>Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe</p> <p>Algemeen bestuur : 1 Wethouder, 1 raadslid en 1 burgerraadslid Dagelijks bestuur : 1 Wethouder</p>
<p>Vestigingsplaats Tiel</p>
<p>Doelstelling Lander behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de sociale werkvoorziening en andere vormen van gesubsidieerde arbeid.</p>
<p>Financieel belang De totale gemeentelijke bijdrage 2009 van Neder-Betuwe aan de gemeenschappelijke regeling Lander, werk & integratie is nihil. De "bijdrage" bestaat momenteel uit de inkoop van de verschillende reïntegratietrajecten die ten laste komen van het werkdeel WWB.</p>
<p>Ontwikkelingen</p> <p>Per 1 januari 2008 is de rol van de gemeenten door een wetwijziging in de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) fors versterkt. Gemeenten ontvangen de budgetten, in tegenstelling tot voorgaande jaren waarbij de werkvoorzieningschappen de budgetten ontvingen, en storten deze door naar Lander. Tevens zijn afspraken gemaakt over invloed van gemeenten op beleid en uitvoering en de daarbij behorende verantwoording van prestaties en resultaten. Ook het beheer van de wachtlijsten, invoering van cliëntenparticipatie en persoonsgebonden budgetten worden in samenwerking met gemeenten en Lander ingevuld.</p>

7. Presikhaaf

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe
Wordt geen gebruik van gemaakt vanwege uitsterfconstructie.

Vestigingsplaats
Arnhem

Doelstelling
Presikhaaf behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de sociale werkvoorziening en andere vormen van gesubsidieerde arbeid.

Financieel belang
De totale gemeentelijke bijdrage van Neder-Betuwe aan de gemeenschappelijke regeling Presikhaaf bedraagt ongeveer € 19.000 op jaarbasis zolang de zittende WSW-werknemers in dienst blijven van Presikhaaf. Voor de gemeente Neder-Betuwe zal de gemeentelijke bijdrage alleen maar naar beneden bijgesteld worden vanwege de "uitsterfconstructie".

Ontwikkelingen
Er is sprake van een 'uitsterfconstructie'. De gemeente heeft recht op een zetel in het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling, maar maakt daar geen gebruik van.

8. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe
Als aandeelhouder

Vestigingsplaats
Den Haag

Doelstelling

De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijke belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.

Financieel belang

Neder-Betuwe heeft zeggenschap in de BNG via het stemrecht op 18.246 aandelen van € 2,50.
Dit aandelenbezit heeft een duurzaam karakter.

Ontwikkelingen

De BNG achtte het eigen vermogen te groot en heeft derhalve totaal 1 miljard euro uitgekeerd aan de aandeelhouders (2006: 500 miljoen euro en 2007: 500 miljoen euro). Zodoende is er sprake van een aanzienlijke daling van het eigen vermogen. Voor Neder-Betuwe heeft dit geresulteerd in een uitkering van € 163.000, zowel over 2006 als 2007 (verwerkt in de jaarrekeningen 2006 en 2007). De toekomstige resultaten van de BNG zullen structureel lager uitvallen. Hogere financieringslasten ten gevolge van de extra uitkeringen aan de aandeelhouders in 2006 en 2007 klinken hierin door. In 2008 heeft geen extra uitkering plaatsgevonden.

Ondanks de uiterst moeilijke marktomstandigheden wist de bank de kredietverlening aan de kernklantengroepen – decentrale overheden, woningcorporaties en zorg- en onderwijsinstellingen - nagenoeg ongestoord te continueren. Het marktaandeel bij deze klantengroepen en het bedrag aan verstrekte langlopende leningen zijn daardoor in 2009 nog hoger uitgekomen dan in het jaar ervoor. De triple-A ratings van de bank zijn herbevestigd en het vertrouwen van beleggers in BNG bleef gehandhaafd.

9. Regio Arnhem in liquidatie

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe
Wordt geen gebruik van gemaakt vanwege uitsterfconstructie.

Vestigingsplaats
Arnhem

Doelstelling
N.v.t.

Financieel belang
Aangezien de gemeenschappelijke regeling Regio Arnhem in liquidatie verkeerdt betreffen de nog te maken kosten voor de komende jaren (tot en met 2012) alleen personele kosten met betrekking tot voormalig personeel. De gemeentelijke bijdrage van Neder-Betuwe aan de gemeenschappelijke regeling Regio Arnhem in liquidatie is met ingang van 2009 komen te vervallen.

Ontwikkelingen
Er is sprake van een 'uitsterfconstructie'. De gemeente heeft recht op een zetel in het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling, maar maakt daar geen gebruik van.

10. Casterhoven (CV)

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : Burgemeester

Dagelijks bestuur : Door de 3 deelnemers aangestelde directeur

Vestigingsplaats

Geffen

Doelstelling

De opgerichte vennootschap Casterhoven (Gemeente Neder-Betuwe / Bouwbedrijf Gebroeders van Wanrooij BV / Van Grootheest Projekten BV) heeft ten doel: het risicodragend uitvoeren van de grondexploitatie voor het plangebied Kesteren-Zuid, door middel van het verwerven van gronden, het bouw- en woonrijpmaken van gronden, het realiseren van binnenwijkse voorzieningen, het uitgeven van bouwrijpe kavels en gronden voor de realisatie van woningen (waaronder begrepen: appartementsrechten) en andere bebouwing, overdracht van binnenwijkse voorzieningen aan de gemeente en dergelijke, en voorts al degene wat tot het voorgaande kan dienen, zulks in de meest ruime zin.

Financieel belang

De 3 partijen (gemeente Neder-Betuwe, bouwbedrijf Gebroeders van Wanrooij BV en Van Grootheest Projekten BV) participeren op gelijke basis. De winsten of verliezen worden derhalve ook gelijkmatig over de 3 partijen verdeeld.

Om de totale financieringsbehoefte van Casterhoven zekerheid te geven heeft de gemeente Neder-Betuwe een garantiestelling afgegeven van € 22.000.000. Daartegenover staat dat de gemeente Neder-Betuwe de mogelijkheid heeft om hypotheekrechten op de aangetrokken gronden binnen het project Kesteren-Zuid te leggen. De risico's van de garantiestelling van de gemeente zijn daarmee afdoende afgedekt.

Ontwikkelingen

Het project Casterhoven kent na het aantrekken van een financiering haar eigen financiële afwikkeling. Deze is vastgelegd in de grondexploitatie. Op dit moment kent de grondexploitatie een positieve winstverwachting. Het uiteindelijke resultaat zal conform financiële verhouding over partijen worden verdeeld.

11. Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : 1 Wethouder

Dagelijks bestuur : 1 Wethouder

Vestigingsplaats

Kerk-Avezaath

Doelstelling

Gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de openluchtrecreatie en het toerisme in het gebied, zulks met bestemming van het landschappelijk karakter. Middels aandeelhouderschap in de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied (met handelsnaam Uit@waarde) wordt getracht deze doelstelling te realiseren. Voor alle duidelijkheid, het recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal is voor de gemeente Neder-Betuwe de verbonden partij en niet de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied. De B.V. recreatiemaatschappij is een verbonden partij voor het recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal.

Financieel belang

De provincie en gemeenten hebben in het kader van de verzelfstandiging die in 1999 heeft plaatsgevonden (ontstaan B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied met handelsnaam Uit@waarde) hun bijdragen in de exploitatietekorten afgekocht met als uitgangspunt dat de nieuwe organisatie zichzelf moet bedruipen. De gemeente Neder-Betuwe heeft in 2008 voor de laatste maal een afkoopsom betaald (€ 158.000) aan recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal en levert vanaf 2009 geen financiële bijdrage meer.

Ontwikkelingen

In de jaarrekening van het Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal zijn uitsluitend nog de waarde van de deelnemingen in de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied en Avezaath B.V. verantwoord. Alle operationele activiteiten met financiële consequenties worden door de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied uitgevoerd zodat er in de administratie van het Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal geen mutaties meer plaatsvinden.

PARAGRAAF 6: GRONDBELEID

Algemeen

Grondbeleid wordt gedefinieerd “als beleid dat is gericht op de markt waar grond wordt gekocht, ontwikkeld, geëxploiteerd en verkocht”.

In concreto gaat het daarbij onder meer om het verwerven van grond, het (tijdig) inzetten van grondbeleidsinstrumenten, het opstellen en beheersen van grondexploitaties, kostenverhaal en grondprijnsbeleid. Het gemeentelijk grondbeleid omvat tevens de strategische visie en doelstellingen op het gebied van grondzaken en met name gebiedsontwikkeling. Het grondbeleid is geen doel op zich maar een middel om vaak gelijktijdig met de inzet van ruimtelijke ordeninginstrumenten, de gemeentelijke doelstellingen te realiseren c.q. te doen realiseren met name op het gebied van wonen, werkgelegenheid, economie, infrastructuur, recreatie en milieu.

Actief, passief en faciliterend grondbeleid

Bij de toepassing van een actief grondbeleid vervult de gemeente een dominante en actieve rol: zij neemt initiatief om gronden te verwerven, maakt bouwrijp en geeft kavels uit. Daarmee neemt een gemeente een sturende rol in zowel de productie als de exploitatie van gebiedsontwikkelingen.

Bij passief grondbeleid is de grond meestal (grotendeels) in handen van private partijen. Deze verzorgt het bouw- en woonrijp maken en de bebouwing van de uitgeefbare gronden. In dat geval laat een gemeente de aankoop en exploitatie van de grond bewust (geheel) over aan marktpartijen. Het bestemmingsplan en in het verlengde daarvan het exploitatieplan dan wel exploitatieovereenkomst vormen immers de sturingsinstrumenten ten aanzien van de inrichting van het plangebied en het kostenverhaal.

Ingeval van faciliterend grondbeleid hebben de grondeigenaar/marktpartijen in de regel een overheersende rol ten opzichte van de gemeente. Zij kan de gewenste ontwikkelingen sturen door kaders te stellen aan de plannen van de private partijen. Een gemeente kan dat doen door:

- De inzet van grondbeleidsinstrumenten als kostenverhaal, onteigening en voorkeursrecht;
- Het stellen van ruimtelijke, programmatische, kwalitatieve en financiële eisen aan de betreffende locatieontwikkeling;
- Het verwerven van gronden ter bevordering van de beoogde ontwikkeling.

Bij een faciliterend grondbeleid kan het initiatief om tot een locatieontwikkeling te komen bij marktpartijen liggen maar ook bij de gemeente.

Huidig beleid

Het grondbeleid is medio 2007 geheel geactualiseerd en integraal opgetekend in een Nota Grondbeleid Neder-Betuwe 2007. In deze nota zijn tal van beleidsregels opgenomen ter verbetering en ondersteuning van de sturingsfilosofie en controlerende taak van de raad en uiteraard ook het proces en de besluitvorming bij ruimtelijke projecten en ontwikkelingen. In 2007 is door de rekenkamer een vooronderzoek uitgevoerd naar het grondbeleid. Hierin werd geconcludeerd dat de gemeente ambitieus met de ontwikkeling van het actief grondbeleid aan de slag is gegaan. In 2009 heeft de rekenkamer verder bouwend op het vooronderzoek, onderzoek gedaan naar het risicomangement van de gemeente Neder-Betuwe in relatie tot het grondbeleid. Geconcludeerd kon worden dat de gemeente op de goede weg is, maar dat er ruimte blijft voor verbetering. De opgestelde rapportage nog niet in exploitatie genomen gronden en particulier plannen is een stap in de goede richting om de risico's rondom het grondbeleid in beeld te krijgen.

Actief grondbeleid

De gemeente Neder-Betuwe staat hoofdzakelijk een actief grondbeleid voor. Daarbij wordt opgemerkt dat dit niet per definitie betekent dat te allen tijde grondverwerving wordt nagestreefd. Grondbezit teneinde het kostenverhaal te vereenvoudigen is na de invoering van de Grondexploitatiewet in 2008 ook “geen must” meer omdat via het publiekrechtelijke spoor (via de bouwvergunning) het kostenverhaal wettelijk afgedwongen kan worden zonder dat de gemeente grond bezit. Het inzetten van dit publiekrechtelijke spoor zal pas aan de orde zijn als via een anterieure (privaatrechtelijke) overeenkomst het kostenverhaal niet of niet voldoende verzekerd kan worden. De praktijk wijst echter uit dat het gevoerde grondbeleid bij een aantal gebiedsontwikkelingen beter gekenmerkt wordt als faciliterend dan actief. Dat wil echter niet zeggen dat de gemeente daardoor haar gestelde doelen niet bereikt. Tevens is er van uit de raad een werkgroep samengesteld die zich over de nota Grondbeleid zouden buigen. De resultaten van deze werkgroep over de nota grondbeleid zijn tot op heden nog niet bekend

Kostenverhaal

Indien de gemeente kosten heeft gemaakt voor de aanleg van voorzieningen van openbaar nut, dan verhaalt zij die als grondeigenaar in beginsel via de gronduitgifte. In de gevallen dat daar geen sprake van is, vond kostenverhaal onder de oude WRO plaats via de Exploitatieverordening, de Exploitatieovereenkomst en de Baatbelasting. Onder het nieuwe regiem van de Wro en de daarin opgenomen Grondexploitatiewet zal bij gebiedsontwikkeling het kostenverhaal via een tweesporenbeleid plaats vinden:

- privaatrechtelijk (dus langs de weg van consensus wordt het kostenverhaal verzekerd);
- publiekrechtelijk (door financiële voorwaarden aan de bouwvergunning te verbinden).

Grondprijnsbeleid

Uit het streven om een actief grondbeleid te voeren, vloeit voort dat de gemeente voor de bepaling van grondwaarden en uitgifteprijzen, de residuele grondwaardeberekening hanteert. Dat wil zeggen dat er marktconforme grondprijzen voor woningbouw en bedrijfsgrond worden gehanteerd. Elk jaar worden de grondprijzen door middel van een grondprijzenbrief vastgesteld.

Afstoten vastgoed

Bij de gemeente is het afstoten van onroerende zaken aan de orde als dat onroerend goed de relevante functie voor de gemeente heeft verloren en bovendien niet via functiewijziging en/of herstructurering op andere wijze ten nutte van de gemeente ingezet kan worden.

Restgroen

Openbaar groen dat geen essentiële groenwaarde (meer) heeft voor de (woon)omgeving wordt in de regel "op verzoek" verkocht. Voor restgroen wordt een tevoren vastgestelde prijs gehanteerd.

Financiële positie

Negatieve planresultaten van gebiedsontwikkelingen worden door de gemeente genomen op het moment dat zij bekend zijn en voldoende "bepaald zijn". Winst wordt pas genomen (voorzichtigheidsprincipe) als die geprognosticeerde winst ook daadwerkelijk is gerealiseerd.

Per 1-7-2007 is door de gemeente een strikt risicomanagement ingevoerd via haar Nota Risicomanagement en weerstandsvermogen 2007. Voor de gebiedsontwikkelingen betekent dat onder meer dat:

- van iedere (beoogde) gebiedsontwikkeling marktconforme grondexploitaties worden berekend;
- alle grondexploitaties zijn voorzien van een gedegen risicoprofiel (gekwantificeerd in geld);
- er een afdoende "Voorziening" is getroffen om als zich in de toekomst toch risico's voltrekken zoals in het risicoprofiel aangegeven, opgevangen kunnen worden zonder het weerstandsvermogen van de gemeente aan te tasten.
- De stand van de reserve grondexploitatie bedraagt per 1 januari 2009 € 1.109.000 en op 31 december 2009 € 1.107.000 .
- er tenminste 1 x per jaar een Meerjarenperspectief grondexploitaties aan de raad wordt voorgelegd waarin alle geactualiseerde planresultaten van de grondexploitaties zijn verwerkt;
- zonodig tussentijds via een kredietwijziging (aanvullende nieuwe bepaling van de Commissie BBV) de raad gevraagd zal worden tot aanpassing van de betreffende grondexploitatie en de gevolgen daarvan naar reserve en weerstandsvermogen van de gemeente te doen verwerken.

Kostentoe rekening ambtelijke uren aan grondexploitatie

Oorspronkelijk was bij de kaderstelling voorgesteld om voor 35% van de uren een budget onvoorzien te vormen. Door mandatering is dit bedrag met € 140.000 verlaagd. Door zieke medewerkers en vacatures op de afdeling is de toelevering aan grondexploitaties verminderd. Het 1 op 1 vervangen door externen bleek niet mogelijk (beschikbaarheid in de markt). Hoewel er meer mogelijkheden van urenlevering zijn, zal dit geen volledige inhaalslag kunnen zijn voor de opgelopen vertraging, aangezien wettelijke terinzageleggingen moeten worden aangehouden. Hiermee verschuiven ook alle toeleveringen van andere disciplines naar achteren. Bovendien doen zich vertragingen voor in gebiedsontwikkelingen die geen oorzaak vinden in inzet van capaciteit.

Als gevolg van bovenstaande waren we genooddaakt om de post inhuur derden met € 270.000 te verhogen. Er is kritisch gekeken naar welke werkzaamheden er echt doorgang moesten vinden. Bovendien was inhuur van derden ook noodzakelijk om stagnatie in de voortgang van ruimtelijke projecten te voorkomen. De inhuurkosten van deze laatste categorie zijn ten laste van de grondexploitaties gebracht.

Bovendien is een berekening gemaakt van verliezen en winsten uit gebiedsontwikkelingen voor de periode 2009-2013 waarbij tevens de gevolgen voor reserve en weerstandsvermogen van de gemeente zijn aangegeven en verwerkt.

Ultimo 2009 is geïnvesteerd in:

In exploitatie genomen gronden	€	10.585.000
Grondaankopen/investeringen nog niet in exploitatie genomen	€	7.490.000
Vorbereidingskosten exploitatieovereenkomsten	€	1.094.000

In de grondaankopen/investeringen nog niet in exploitatiegenomen zijn ook de kosten begrepen die gemaakt zijn voor de toekomstige exploitatie Medel II. Ultimo 2009 is voor Medel IA en Medel II ca € 5 miljoen voorgefinancierd door de gemeente Neder-Betuwe.

De meest recente becijfering betreffende de actieve grondexploitaties dateert van 1-1-2009. Het financiële resultaat en het jaar waarin dit resultaat verwacht wordt, is voor de actieve grondexploitaties in onderstaand overzicht weergegeven:

Tolsestraat	ultimo 2011	€ 145.000
Wilhelminalaan Dodewaard	ultimo 2011	€ 165.000
Herenland	ultimo 2013	€ 1.319.000
Bonegraaf-West	ultimo 2014	€ 515.000

De projecten waar gezamenlijk met andere partijen wordt opgetrokken (Medel en Casterhoven) zijn in bovenstaande opstelling niet meegenomen omdat de looptijden nog ver in de toekomst zijn.

Naast de positieve exploitaties moet er ook rekening gehouden worden met exploitaties die niet positief kunnen worden afgesloten:

Industrieterrein Bonegraaf	eind 2009	€ 293.000
Nedereindsestraat	eind 2009	€ 4.000
De Leede	eind 2011	€ 898.000
		<u>€ 1.195.000</u>

Voor de hierboven genoemde exploitaties zijn voorzieningen gevormd

Naast de actieve grondexploitaties faciliteert de gemeente tevens in particuliere projecten en zijn er strategische gronden aangekocht. In 2009 is een rapportage opgesteld betreffende deze nog niet in exploitatie genomen gronden en de particuliere plannen. Deze rapportage is in het voorjaar aan de raad aangeboden (raad/09/00946)

Het berekende resultaat van deze projecten bedraagt afgerond € 511.000 negatief. Voor dit tekort is een voorziening getroffen.

In 2009 werden de volgende projecten afgesloten:

- Appelhof met een positief saldo van € 34.000
- Stationsstraat 34 met een negatief saldo van € 2.000

Risico's grondexploitatie

Voor de actieve grondexploitaties, de particuliere projecten en het strategisch grondbezit (excl. Medel en Casterhoven) zijn van de mogelijke risico's een inschatting gemaakt. De algemene risico-inschatting gebaseerd op een landelijk normbedrag, is met € 300.000 verlaagd doordat er een inschatting is gemaakt van de risico's van de particuliere projecten en strategische grondaankopen. De risico's zijn daarmee beter in beeld gebracht waardoor het algemene risico afneemt.

Risico-inschatting particuliere projecten en strategische grondaankopen:	€ 956.000
Risico-inschatting actieve grondexploitaties:	€ 785.000
Algemene risico-inschatting:	<u>€ 1.500.000</u>
Totaal	€ 3.241.000

Momenteel is de reserve grondexploitaties nog niet hoog genoeg om de eventuele risico's op te kunnen vangen. benodigd: € 3.241.000 werkelijk aanwezig per 31 december 2009 € 1.107.000.

PARAGRAAF 7: BEDRIJFSVOERING

Algemeen

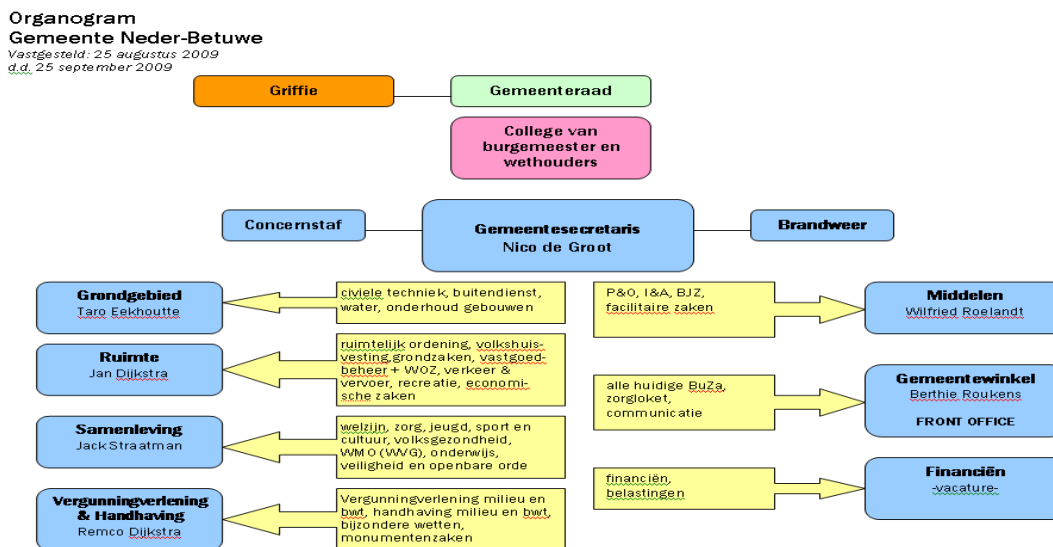
Artikel 14 van het Besluit Begroting en Verantwoording geeft aan dat er in de begroting en in de jaarrekening een paragraaf bedrijfsvoering moet worden opgenomen. In het duale stelsel ligt de verantwoordelijkheid voor de bedrijfsvoering bij het college. Ten behoeve van de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad geeft deze paragraaf inzicht in stand van zaken en beleidsverantwoording ten aanzien van de bedrijfsvoering. De bedrijfsvoering ondersteunt en schept de juiste voorwaarden voor de uitvoering van alle gemeentelijke taken en activiteiten. Het welslagen van deze taken en activiteiten is in belangrijke mate afhankelijk van de kwaliteit en omvang van de bedrijfsvoering. De inzet van college, management en medewerkers is om steeds stappen vooruit te zetten om de taken die uit de programmabegroting voortvloeien, zo doelmatig en efficiënt mogelijk uit te voeren.

Bedrijfsvoering bestaat traditioneel uit de onderdelen personeel, informatisering, automatisering, communicatie, organisatie, financieel beheer (waaronder de administratieve organisatie en de interne controle) en facilitaire dienstverlening (waaronder huisvesting). Tegenwoordig omvat bedrijfsvoering meer.

De burger verwacht van de gemeente dat middelen rechtmatig, doelmatig en doeltreffend besteed worden en dat de gemeente een betrouwbare en transparante partner is. Deze middelen zijn ondergebracht in raadsprogramma's. Het welslagen van deze programma's is in belangrijke mate afhankelijk van de kwaliteit van de bedrijfsvoering. Vandaar dat het van belang is dat uw raad regelmatig wordt geïnformeerd over ontwikkelingen op het gebied van bedrijfsvoering.

Personeel & Organisatie

Organisatiestructuur

Personeelbestand 2009

2009 was een jaar met een relatief grote instroom. Er zijn 18 mensen (15,72 fte) ingestroomd. Tegelijkertijd zijn er 9 mensen (6,39 fte) uitgestroomd. Het jaar is afgesloten met 9 (6,86 fte) openstaande vacatures. De formatie bestaat, op 1 januari 2010, uit 146 medewerkers (133,65 fte).

Personeelslasten eigen personeel

De begroting na deze wijziging laat een totaalbedrag voor personeelslasten zien van afgerond € 9.499.000.

De werkelijke personeelskosten van de organisatie voor 2009 bedroegen in totaal € 8.255.000.

Dit betreft een voordeel van € 1.244.000. Dit voordeel is als volgt ontstaan:

- € 1.120.000 is ontstaan door vrijval van personeelslasten door vacatures. Dit budget is in 2009 ingezet voor inhuur van derden;
- € 31.000 is ontstaan door de wachtgeld verplichting voormalig personeel die lager is uitgevallen dan begroot;
- € 40.000 is ontstaan doordat de kosten van de verwachte stijging van de pensioenpremie in 2009 lager uitgevallen dan verwacht;
- € 29.000 is ontstaan door een overschot op het budget vrijwillige brandweer door minder uitruk;
- € 24.000 is ontstaan door een overschot op het budget wervingskosten personeel en reis- en verblijfskosten.

In bijgevoegde tabel is een overzicht gegeven van de gehele organisatie inclusief bestuur.

Omschrijving	OVERZICHTVANPERSONELELASTENENSTERKTE		Jaarrekening2009			
	Begrote sterkte en lasten		Begrote sterkte en lasten		Werkelijke sterkte en lasten	
	Begroting voor wijziging 2009		Begroting na wijziging 2009		jaarrekening 2009	
	Formatie	Lasten	Formatie	Lasten	Formatie	Lasten
Bestuur						
Totaal Bestuur	0,00	547.052	0,00	647.052	0,00	645.460
Organisatie						
Totaal Organisatie	125,99	7.929.983	133,65	8.851.948	133,65	7.609.540
Totaal Bestuur en Organisatie	125,99	8.477.035	133,65	9.499.000	133,65	8.255.000

De noodzakelijke arbeidscapaciteit voor de uitvoering van de programma's zou door eigen personeel moeten worden geleverd. Voornamelijk de afdeling Ruimte heeft door het grote aantal projecten, vacatures en langdurige ziekten niet de benodigde arbeidscapaciteit kunnen leveren. In Bestuursrapportage II is hiervoor een bedrag van € 270.000 toegevoegd aan het budget inhuur van derden. In 2009 is er in totaal voor € 1.574.924 extern ingehuurd.

Opleidingen en trainingen

Op basis van het opleidingsplan 2009 hebben individuele medewerkers (eenmalige of meerjarige) opleidingen en/of cursussen gevolgd voor het op peil houden en/of verwerven van noodzakelijke kennis en vaardigheden die betrekking hebben op hun functie. Daarnaast is een deel van het budget ingezet voor persoonlijke ontwikkeling van medewerkers om hen de mogelijkheid te bieden zich verder te ontwikkelen en (op termijn) door te stromen. Het opleidingplan is conform begroting 2009 uitgevoerd.

Ziekteverzuim

Het percentage ziekteverzuim voor 2009 bedroeg 4,56%. In 2008 was het percentage ziekteverzuim 6,73. De doelstelling voor 2009 was bepaald op een ziekteverzuim van 5,5%. Deze doelstelling is ruim gehaald. De meer zakelijke aanpak van ziekteverzuim werkt nog steeds door in de verzuimcijfers.

Ontwikkelingen organisatie

Doel is om de medewerkers uit te dagen en de kans te bieden om –m.n. binnen hun afdeling- heel actief mee te denken en te werken aan verbeteringen in werkwijze, processen, structuur en gedrag. De Nieuwe lijn combineert een top-down met bottom-up aansturing zodat er gezamenlijk een integrale aanpak ontstaat. Als vervolg op dit project is in 2009 gestart met het project "het nieuwe werken" met als doel tijd en plaatsongebonden werken in het nieuw te bouwen gemeentehuis.

In- door- en uitstroombesluit

In het kader van de doelen die zijn geformuleerd in de bedrijfsvoeringparagraaf, te weten, een organisatie die evenwichtig is opgebouwd qua:

- A. leeftijd, ervaring (in werk en werkomgeving)
- B. expertise (vakken en vaardigheden)

zijn in 2009 de uitgangspunten t.a.v. in-, door- en uitstroombesluit bepaald.

Arbobeleid

In 2009 zijn er stappen gezet om het arbobeleid verder vorm te geven. Hiertoe zijn de volgende acties ondernomen:

1. vormgeven en trainen leden van de arbocommissie;
2. benoemen en trainen preventiemedewerkers;
3. uitvoering RI&E werf;
4. vormgeven periodiek medisch onderzoek gecombineerd met levensfasebewust personeelsbeleid;
5. werkplek- en klimaatonderzoeken zijn uitgevoerd en actieplannen zijn opgevolgd.

Integriteit

Er is uitvoering gegeven aan het integriteitsbeleid door het vaststellen van de klokkenluidersregeling, het aanstellen van een vertrouwenspersoon en het invoeren van de VNG-gedragscode. Daarnaast is aansluiting gezocht bij de landelijke klachtencommissies voor integriteit en ongewenste omgangsvormen. Tot slot zijn kwetsbare functies, kwetsbaar in de zin van integer handelen, inzichtelijk gemaakt.

Samenwerking

P&O zoekt de samenwerking middels deelname aan regionaal P&O-overleg en participatie in dominante thema's zoals pensioenen, opleidingen, re-integratie en werving en selectie. Mogelijkheden tot verdere samenwerking worden verkend, o.a. met de gemeente Buren met als doel efficiënte bedrijfsvoering en vermindering van de kwetsbaarheid.

Informatie- en automatiseringsbeleid

Algemeen

ICT ondersteunt een modern bestuur, betere dienstverlening aan burgers, meer efficiency in interne bedrijfsvoering.

Interne ontwikkelingen

De gemeente bouwde ook in 2009 gestaag voort aan de digitalisering van haar informatie- en documentstromen onder de werknaam 'Decos Web'. Dit traject heeft ten doel de interne bedrijfsvoering te verbeteren en het klantvolgsysteem te realiseren, zoals genoemd in het coalitieprogramma. Op termijn (2011) zal een klant via de website toegang krijgen tot statusinformatie en achterliggende documenten van zijn aanvraag. Onze doelstelling was 2010, echter het maken van ontwerp, en de testfase van dit traject nemen meer tijd in beslag. Het grootste probleem is verschillende programmatuur met verschillende leveranciers aan elkaar te koppelen zodat burgers inzicht kunnen krijgen. We zijn als 8^e gemeente aangesloten aan de landelijke voorziening van de Wet Basisregistraties Adressen en Gebouwen. Ook hebben we ons eerste digitale bestemmingsplan gekoppeld aan de landelijke voorziening van www.ruimteplannen.nl.

Externe ontwikkelingen:

Naast de participatie heeft de gemeente Neder-Betuwe samen met de gemeenten Buren en Lingewaal een samenwerking- en een beheersovereenkomst in voorbereiding. Dit betreft de samenwerking als gevolg van de aanschaf van 1 grote server in plaats bij iedere gemeente een aparte server. Door deze samenwerking aan te gaan is er binnen het beschikbare budget geïnvesteerd. Daarnaast wordt software in samenwerking met de 3 gemeenten aangeschaft, dit levert naar de toekomst toe, een installatie- en een opleidingsvoordeel op.

Financiën

Algemeen

Een van de secundaire processen die deel uit maakt van de bedrijfsvoering van de gemeente is de afdeling Financiën. De afdeling Financiën is één van de afdelingen die ondersteuning biedt aan de primaire beleidsprocessen die veelal vorm worden gegeven binnen de programma's.

Planningencontrolcyclus

Algemeen

Om haar kaderstellende en controlerende rol te kunnen uitvoeren heeft de gemeenteraad, als volksvertegenwoordiging instrumenten ter beschikking. Het samenstellen van de instrumenten is weggezet in een planning en controlsysteem.

Wat wilden we bereiken, wat gaan we daarvoor doen?

Het samenstellen van instrumenten die opgenomen zijn in de planning en controlecyclus.

In het jaar 2009 moeten de volgende instrumenten aan de raad beschikbaar worden gesteld.

Het betreft hier de volgende instrumenten:

De kadernota 2010-2013, de programmabegroting 2010-2013 (voor 15 november 2009), twee tussentijdse rapportages 2009 en de programmarekening 2008 (Voor 15 juli 2009)

Wat hebben we bereikt, Wat hebben we daarvoor gedaan?

In het jaar 2009 zijn de volgende instrumenten aan de raad beschikbaar gesteld.

De kadernota 2010-2013 vastgesteld in de raad van 9 juli 2009, de programmabegroting 2010-2013 vastgesteld in de raad van 12 november 2009, twee tussentijdse rapportages 2009 vastgesteld in de raad van 2 juli 2009 en 15 oktober 2009 en de programmarekening 2008 vastgesteld in de raad van 11 juni 2009.

Wat hebben we nog meer gedaan?

In 2009 heeft voortdurend de aandacht gelegen bij de stapsgewijze verbetering van de planning en control-cyclus. Dit om de sturing door de gemeenteraad, het college en het management zo goed mogelijk te ondersteunen.

De inrichting van de programmabegroting, bestuursrapportages en de programmarekening zijn nu zo ingericht dat er op een juiste, tijdige en overzichtelijke manier informatie wordt verschaft. Vanaf de programmabegroting 2010-2013 is er getracht de doelstellingen zo concreet (SMART) mogelijk te beschrijven. Tevens zijn er bij deze doelstellingen, waar mogelijk, (niet) financiële indicatoren opgenomen. De bestuursrapportages voor het jaar 2010 en de jaarrekening 2010 zullen zo aangepast moeten worden dat er mede op basis van de (niet)financiële indicatoren gerapporteerd kan worden over de bereikte resultaten en effecten.

Overige beleidsnota's

Door de afdeling financiën zijn in 2009, naast het opstellen van de instrumenten die samenhangen met de planning en control-cyclus, nog twee beleidsnota's samengesteld te weten een nota activabeleid en een nota treasurybeleid. Beide beleidsnota's treden per 1 januari 2010 in werking.

Rechtmatigheid

Algemeen

Ter ondersteuning van de controlerende rol van de gemeenteraad wordt door de accountant getoetst of het feitelijk handelen door de gemeente volgens de regels van rechtmatig heeft plaatsgevonden.

Bij rechtmatigheid gaat het om:

- Y of baten, lasten en balansmutaties tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving;
- Y of beslissingen genomen zijn in overeenstemming met de afspraken van de raad en in de wet;
- Y en het kunnen aantonen dat deze beslissingen rechtmatig zijn genomen.

Wat wilden we bereiken, wat gaan we daarvoor doen?

- Y Opstellen IC-plan 2009 met vaststelling door het college;
- Y Uitvoeren van het rechtmatigheidsonderzoeken conform IC-Plan.

De norm binnen de organisatie is een volledig rechtmatige uitvoering van wet- en regelgeving, zodat een goedkeurende verklaring bij de jaarrekening wordt ontvangen.

Wat hebben we bereikt, Wat hebben we daarvoor gedaan?.

De accountant heeft bij de jaarrekening 2008 geconcludeerd dat de gemeente rechtmatig heeft gehandeld conform het normenkader en binnen de vastgestelde marges van het controleprotocol. Het IC-Plan, het 'Onderzoeksplan Financiële Rechtmatigheid 2009', is opgesteld en op 1 september 2009 door het college vastgesteld. De onderzoeken worden conform dat plan uitgevoerd. De rapportage zal in april 2010 worden opgesteld.

Doelmatig-endoeltreffendheidsonderzoeken(GW213a)

Algemeen

Het college dient jaarlijks een doelmatigheidsonderzoek te verrichten naar (onderdelen) van het gevoerde bestuur. Het onderzoek betreft de doeltreffendheid van processen en dan vooral de mate waarin prestaties worden gerealiseerd met een zo beperkt mogelijke inzet van middelen. Daarnaast dient het college een doeltreffendheidsonderzoek van (delen van) programma's en paragrafen uit te voeren waarbij het gaat om prestaties en effecten van het gevoerde beleid. Onder deze categorie vallen ook beleidsevaluaties. De onderzoeken worden jaarlijks in een onderzoeksprogramma door het college vastgesteld.

Wat wilden we bereiken, wat gaan we daarvoor doen?

Uitvoeren van collegeonderzoeken conform het onderzoeksprogramma.

Wat hebben we bereikt, Wat hebben we daarvoor gedaan?.

Het onderzoeksprogramma 2009 bevat een doelmatigheidsonderzoek naar het inkoopbeleid (inclusief inhuur van derden) en een doeltreffendheidsonderzoek naar het subsidiebeleid. Bij het onderzoek naar het inkoopbeleid is het rechtmatigheidsonderzoek naar aanbesteding onder het Europese drempelbedrag meegenomen. Het onderzoek naar het subsidiebeleid heeft zich vooral gefocust op de prestatieafspraken met derden en de verantwoording daarvan. De geplande onderzoeken zijn uitgevoerd. De rapportages zullen in de maand april 2010 definitief worden opgesteld en door het college worden vastgesteld. De gemeenteraad en de rekenkamer zullen vervolgens over de uitkomsten van de onderzoeken worden geïnformeerd.

AdministratieveOrganisatieenInterneControle&Procesmanagement

Algemeen

Werkprocessen zijn onderhevig aan wijzigingen en maatschappelijke ontwikkelingen. De beschrijving en optimalisatie van processen is een voortdurende activiteit in de organisatie. In het kader van risicomanagement worden aan de hand van een lijst met de 20 meest kritische processen, deze processen beschreven en/of geactualiseerd. Overigens is in de (risicovolle) processen altijd een vorm van interne controle opgenomen die aansluit bij de waarborgen die in specifieke gevallen op grond van landelijke richtlijnen verplicht zijn. Net als bij maken of actualiseren van (beleids)regels zal ook bij de processen de mogelijkheid voor deregulering worden meegenomen. Dit om efficiency te bevorderen en bureaucratie te verminderen.

Wat wilden we bereiken, wat gaan we daarvoor doen?

Ontwikkelen van AO/IC-beschrijvingen en systeem rond procesmanagement. Voor de organisatie is de norm: score op of net boven het gemiddelde van vergelijkbare gemeenten. Minimaal 60% van de postafhandeling is gedigitaliseerd (met uitzondering van de uitgaande brieven) en in elektronische dossiers toegankelijk.

Wat hebben we bereikt, Wat hebben we daarvoor gedaan?.

In 2009 is een start gemaakt met de ontwikkeling van een kapstok voor procesmanagement en de opzet van hoofdprocessen en hoofdstappen. De kapstok is zo ontwikkeld dat er aansluiting is met de diverse producten van de gemeente. Vanuit de financiële rechtmatigheid is een start gemaakt met een beschrijving op hoofdlijnen, waarin de risico's rond financiële rechtmatigheid zijn opgenomen (AO/IC).

In het 2^e kwartaal van 2009 is een inventarisatie gemaakt van de verschillende elementen in het systeem rond procesmanagement. Deze inventarisatie vormt input voor het Ontwikkelingstraject AO/IC & Procesmanagement, dat na de jaarrekening 2009 zal worden opgestart. In het traject zal de toetsing op de gestelde doelstellingen worden opgenomen.

Inkoop

De gemeente Neder-Betuwe participeert in een gezamenlijk Inkoopbureau van de Regio Rivierenland. Daarmee beschikt de gemeente over aanvullende expertise bij het aanbesteden en opstellen van bestekken. In 2009 zien we de marktwerking terug in onze aanbestedingen. De aanbestedingstrajecten leveren naast (financieel) voordeel ook een extra tijdbelasting voor het correct afhandelen van (administratieve) procedures. Er is in 2009, om de uitvoeringsprocessen zo optimaal te borgen, extra aandacht vanuit het inkoopbureau om onze inkooptrajecten te monitoren wat wij in 2010 voortzetten.

In 2009 zijn naast individuele ook regionale aanbestedingstrajecten opgestart. Grote regionale trajecten zijn ondermeer:

- Brand / opstal verzekering;
- WMO;
- Leerlingenvervoer;
- Adviseur Fase 1 gebiedsgericht geluidsbeleid;
- Hulpverleningsvoertuigen brandweer;
- Wegenzout (overeenkomst met één jaar verlengd);
- Wet inburgering cohort 2010;
- CAR verzekering;
- Luchtfoto's
- Multifunctionals (printers en copiers);

Een aantal aanbestedingsprojecten zijn gestart maar nog niet gegund.

Binnen de organisatie van de gemeente Neder-Betuwe zijn een groot aantal individuele inkooptrajecten gestart waarbij de inkoopadviseur ondersteuning heeft geboden.

Hieronder volgt een overzicht van behaalde inkoopvoordelen

Overzicht behaalde inkoopvoordelen			
Nr.	Omschrijving	Gerealiseerd voordeel 2009	Voordeel verantwoord in
1	Schoonmaak	21.000	1e bestuursrapportage 2009
2	Onderhoud openbare verlichting	40.000	Jaarrekening 2009
3	Leerlingenvervoer	42.146	1e bestuursrapportage 2009
4	Rioolconstructies		1e bestuursrapportage 2010
5	Verkeersborden	0	Jaarrekening 2009
6	Wegenbeheer		1e bestuursrapportage 2010
		103.146	

Hieronder volgt de toelichting per inkooptraject die via het inkoopbureau lopen:

1.Schoonmaak

Het schoonmaken van het gemeentehuis is opnieuw aanbesteed. Er is een besparing van € 21.000 op jaarbasis gerealiseerd. De verantwoording van deze besparing heeft plaatsgevonden in de 1^e bestuursrapportage 2009.

2.Onderhoudeninstandhoudingopenbareverlichting

Het onderhoud en instandhouding van openbare verlichting is opnieuw aanbesteed. Op deze aanbesteding is een inkoopvoordeel gerealiseerd van € 40.000. Dit inkoopvoordeel is in deze jaarrekening verantwoord.

3. Leerlingenvervoer

De effecten van de Europese aanbesteding zijn inmiddels via de 1e bestuursrapportage 2009 verwerkt in de begroting. De kosten voor leerlingenvervoer zouden door de Europese aanbesteding stijgen met € 90.000 maar door het behalen van een inkoopvoordeel van € 42.000 is er in de 1e bestuursrapportage 2009 maar € 48.000 extra budget nodig geweest. Na de Europese aanbesteding zijn er nog nieuwe aanvragen binnengekomen. Daarnaast zijn er ook nog mutaties gekomen. Over de effecten daarvan is de raad via infobrief 49-2008 geïnformeerd. Tegenover het inkoopvoordeel staan overigens wel extra ambtelijke inspanningen. In de eerste plaats vergt het proces van Europese aanbesteding veel tijd. Daarnaast zijn door de aanbesteding nieuwe (en onbekende) vervoerders gekomen. Ten opzichte van voorgaande jaren hebben wij veel klachten binnengekregen. De afhandeling (telefonisch overleg met [vaak boze] ouders en vervoerders, beleggen bijeenkomsten e.d.) daarvan heeft naast veel ergernis ook de nodige ambtelijke uren gekost."

4. Rioolreconstructies

Wat betreft het afkoppelen van het hemelwater in de Oranjebuurt in Dodewaard zijn de eerste en tweede fase uitgevoerd. Wat nog moet gebeuren is het re-linen van een gedeelte van het vuilwater riool. Zodra de weersomstandigheden dit toe laten (maart 2010) zullen deze re-lining werkzaamheden worden uitgevoerd. De planning is dat de hierboven genoemde werken in het eerste kwartaal 2010 worden afgerond. Bij de eerst volgende bestuursrapportage zal duidelijk zijn in hoeverre een gedeelte van de voorziening niet meer nodig is en kan worden toegevoegd aan de algemene reserve

5. Verkeersborden

De verkeersborden aanbesteding maakt onderdeel van het budget Onderhoud/vervanging/keuring afzetmaterialen. Een klein deel van dit budget is gereserveerd voor verkeersborden. Het genoemde bedrag van € 34.804 is dan ook niet het bedrag wat wij inzetten voor verkeersborden. Het inkoopvoordeel is dan ook niet te relateren aan dit bedrag. In 2009 is het inkoopvoordeel besteed aan: € 2.900 aan het "hufferproof" maken van verkeersborden. Een bedrag van € 1.380 kan vrijvallen. Door het "omplakken" van verkeersborden zijn de reguliere uitgaven in 2009 lager dan geprognoseerd.

6. Wegenbeheer

De bestekken, Elementenverhardingen, Herstraten Ochten-Noord, Spoorstraat, Asphalt werken Noord zijn aanbesteed. De planning is dat de hierboven genoemde werken in het eerste kwartaal 2010 worden afgerond. Bij de eerst volgende bestuursrapportage zal duidelijk zijn welk inkoopvoordeel er is gerealiseerd en zal dan ook worden verantwoord.

Regionale samenwerking

In 2009 hebben zich een aantal belangrijke ontwikkelingen voorgedaan voor wat betreft regionale samenwerking

Belastingsamenwerking rivierenland (BSR)

In 2009 is onderzocht of toetreding tot de BSR voor de gemeente Neder-Betuwe een optie is. Na een gedegen onderzoek is op basis van kosten en kwaliteit besloten dat toetreding tot de BSR voor de gemeente Neder-Betuwe geen haalbare keuze is.

Regionale samenwerking ICT en klantcontactcentrum (KCC)

Zie ook de opmerkingen onder externe ontwikkelingen bij Informatie en Automatiseringsbeleid. In Rivierenland verband zijn de ontwikkelingen naar een Shared Service Center ICT langzaam doorgegaan. Door de omvang van het project wordt met de nodige omzichtigheid hiermee doorgegaan. Dat heeft ons ook doen besluiten voor een aantal kleinere en voor ons van belang zijnde onderwerpen in kleiner verband samenwerking te zoeken. Dat hebben we in 2009 gedaan bij de aanschaf van de AS 400 server en de aanschaf van nieuwe Multi functionals, en is in een verkennende fase gekomen eind 2009 voor de aanschaf van een nieuwe telefooncentrale. Daarbij zoeken we de samenwerking met andere gemeenten binnen de regio rivierenland die voor dezelfde investeringen staan.

Voor de vorming van een Klant Contact Centrum is er in 2009 in regionaal verband voorbereid op het opbouwen van een regionale kennisbank. Daarvoor zullen begin 2010 besluiten van de gemeenteraad worden gevraagd om daar investeringen in te doen. De manager Gemeentewinkel houdt zich bezig met de ontwikkelingen op dit gebied in combinatie met de nieuwbouw, de aanschaf van een nieuwe telefooncentrale en de ontwikkeling van medewerkers naar KCC medewerkers.

gemeente
Neder-Betuwe

Programmarekening 2009

Jaarrekening

PROGRAMMAREKENING EN TOELICHTING

OVERZICHT VAN GEREALISEERDE BATEN EN LASTEN PER PROGRAMMA VOOR BESTEMMING.

OVERZICHT VAN GEREALISEERD RESULTAAT VOOR BESTEMMING.									
Nr: Programma's	Begroting 2009 na wijziging			Rekening 2009			Vershil	Vershil	Vershil
	Lasten €	Baten €	Saldo €	Lasten €	Baten €	Saldo €	Lasten €	Baten €	Saldo €
P1 Bestuur en Burger	4.330	-754	3.575	4.462	-1.053	3.409	132	-298	-166
P2 Openbare Orde en Veiligheid	1.799	-28	1.771	1.707	-67	1.639	-92	-39	-131
P3 Openbare Ruimte	6.016	-597	5.419	6.005	-873	5.132	-11	-275	-287
P4 Economie	174	-66	107	161	-66	95	-12	0	-12
P5 Scholing en Vorming	4.314	-748	3.566	4.266	-660	3.606	-48	88	40
P6 Welzijn en Cultuur	2.782	-336	2.445	2.736	-317	2.419	-46	19	-27
P7 Zorg, Werk en Inkomen	10.231	-5.495	4.736	10.699	-5.994	4.705	468	-499	-31
P8 Bouwen en Milieu	13.725	-10.984	2.741	14.093	-10.798	3.295	368	185	553
D Algemene dekkingsmiddelen	46	-23.150	-23.104	48	-23.192	-23.144	2	-42	-40
Werkelijk resultaat voor bestemming	43.416	-42.159	1.257	44.177	-43.021	1.156	761	-862	-101
+ = tekort - = overschot									

OVERZICHT VAN WERKELIJKE MUTATIES RESERVES PER PROGRAMMA

OVERZICHT VAN WERKELIJKE MUTATIES RESERVES TOTAAL									
Nr: Programma's	Begroting 2009 na wijziging			Rekening 2009			Verschil		Verschil
	Lasten €	Baten €	Saldo €	Lasten €	Baten €	Saldo €	Lasten €	Baten €	Saldo €
R Mutaties in reserves	1.681	-2.624	-943	1.712	-2.567	-855	32	57	89
+ = tekort - = overschot									

OVERZICHT VAN WERKELIJKE MUTATIES RESERVES PER PROGRAMMA.									
Nr: Programma's	Begroting 2009 na wijziging			Rekening 2009			Verschil		Verschil
	Lasten €	Baten €	Saldo €	Lasten €	Baten €	Saldo €	Lasten €	Baten €	Saldo €
P1 Bestuur en Burger	45	-84	-39	45	-84	-39	0	0	0
P2 Openbare Orde en Veiligheid	44	-66	-22	44	-66	-22	0	0	0
P3 Openbare Ruimte	70	-128	-57	102	-106	-4	32	22	54
P4 Economie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
P5 Scholing en Vorming	404	-781	-377	406	-779	-373	2	2	4
P6 Welzijn en Cultuur	148	-229	-80	150	-228	-79	1	0	2
P7 Zorg, Werk en Inkomen	0	-15	-15	0	0	0	0	15	15
P8 Bouwen en Milieu	1	-38	-37	1	-17	-16	0	21	21
D Algemene dekkingsmiddelen	968	-1.285	-316	965	-1.288	-322	-3	-3	-6
Het werkelijk resultaat									
+ = tekort - = overschot	1.681	-2.624	-944	1.712	-2.567	-855	32	57	89

OVERZICHT VAN GEREALISEERD RESULTAAT VOOR EN NA BESTEMMING

OVERZICHT VAN GEREALISEERD RESULTAAT VOOR EN NA BESTEMMING.									
Nr: Programma's	Begroting 2009 na wijziging			Rekening 2009			Verschil	Verschil	Verschil
	Lasten €	Baten €	Saldo €	Lasten €	Baten €	Saldo €	Lasten €	Baten €	Saldo €
Werkelijk resultaat voor bestemming	43.416	-42.159	1.257	44.177	-43.021	1.156	764	-862	-101
R Mutaties in reserves	1.681	-2.624	-943	1.712	-2.567	-855	32	57	89
S Werkelijk resultaat na bestemming	45.097	-44.783	314	45.889	-45.588	302	793	-805	-12
+ = tekort - = overschot									

OVERZICHT VAN VERSCHILLEN PER PROGRAMMA

OVERZICHT VAN GEREALISEERD RESULTAAT VOOR BESTEMMING.									
Nr: Programma's	Begroting 2009 na wijziging			Rekening 2009			Verschil		Verschil
	Lasten €	Baten €	Saldo €	Lasten €	Baten €	Saldo €	Lasten €	Baten €	Saldo €
P1 Bestuur en Burger	4.330	-754	3.575	4.462	-1.053	3.409	132	-298	-166
P2 Openbare Orde en Veiligheid	1.799	-28	1.771	1.707	-67	1.639	-92	-39	-131
P3 Openbare Ruimte	6.016	-597	5.419	6.005	-873	5.132	-11	-275	-287
P4 Economie	174	-66	107	161	-66	95	-12	0	-12
P5 Scholing en Vorming	4.314	-748	3.566	4.266	-660	3.606	-48	88	40
P6 Welzijn en Cultuur	2.782	-336	2.445	2.736	-317	2.419	-46	19	-27
P7 Zorg, Werk en Inkomen	10.231	-5.495	4.736	10.699	-5.994	4.705	468	-499	-31
P8 Bouwen en Milieu	13.725	-10.984	2.741	14.093	-10.798	3.295	368	185	553
D Algemene dekkingsmiddelen	46	-23.150	-23.104	48	-23.192	-23.144	2	-42	-40
Werkelijk resultaat voor bestemming	43.416	-42.159	1.257	44.177	-43.021	1.156	761	-862	-101
+ = tekort - = overschot									

ANALYSE VAN HET VERSCHIL PER PROGRAMMA

Voor een analyse van het verschil per programma wordt verwezen naar de bij de programmaverantwoording per programma opgenomen analyses.

OVERZICHT VAN DE GEREALISEERDE ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Overzicht van Algemene Dekkingsmiddelen		2009	
	Opbrengst Begroot voor wijziging	Opbrengst Begroot na wijziging	Opbrengst Werkelijk
Lokale heffingen (besteding niet gebonden)			
OZB eigenaar woningen	-2.392	-2.399	-2.406
OZB eigenaar niet-woningen	-652	-695	-699
OZB gebruikers niet-woningen	-467	-443	-445
Toeristenbelasting	-66	-53	-54
Hondenbelasting	-114	-121	-114
	-3.692	-3.712	-3.717
Algemene Uitkering			
Algemene uitkering gemeentefonds	-18.090	-18.050	-18.078
	-18.090	-18.050	-18.078
Saldo Financieringsfunctie			
Rente uitkering			
- Vitens	-49	-49	-49
Dividenduitkeringen	0	0	0
- Vitens	-40	-46	-46
- BNG	-38	-26	-28
- Grondbank	0	-12	-11
Interne financiering	-1.462	-1.236	-1.236
	-1.589	-1.369	-1.369
Saldo compensabele btw en uitkering uit het BTW compensatiefonds			
compensabele BTW compensatiefonds	2.424	2.424	2.424
uitkering uit BTW compensatiefonds voor eigen rekening	-2.424	-2.424	-2.424
	0	0	0
	-23.372	-23.131	-23.164
	-23.372	-23.131	-23.164

OVERZICHT VAN DE AANWENDING VAN ONVOORZIEN

De uitgaven die ten laste van het budget onvoorziene uitgaven worden gebracht dienen in principe te voldoen aan de volgende criteria: onontkoombaar, onvermijdbaar en onuitstelbaar.

De aanwending van deze stelpost kan uitsluitend plaatsvinden door middel van een begrotingswijziging.

In de programmabegroting is in programma 1 een budget voor onvoorziene uitgaven opgenomen ad. € 85.428.

Ten aanzien van de hoogte van het budget onvoorziene uitgaven wordt als richtlijn gehanteerd een bedrag van €3,78 per inwoner (22.600).

Bestedingen en verloop van het budget onvoorziene uitgaven:				
	Begroting 2009 voor wijziging	Begroting 2009 na wijziging	Rekening 2009	Besteed budget
Budget 2009	-85.428	-28.614	-1.114	84.314

Programma:	Begrotingsw. in raadsvergadering d.d.	Bedrag:	Onderwerp:
Programma 1	Bestuursrapportage 1 nr 9: 02-07-2009	5.500	Ingezet als dekking voor hogere lasten representatieregeling.
Programma 1	Bestuursrapportage 1 nr 9: 02-07-2009	12.064	Ingezet als dekking voor de hogere bijdrage aan de Regio Rivierenland.
Programma 1	Bestuursrapportage 1 nr 9: 02-07-2009	10.000	Ingezet als dekking voor de hogere lasten huwelijken.
Programma 8	Bestuursrapportage 1 nr 9: 02-07-2009	10.000	Ingezet als dekking voor de hogere lasten stuurgroep laanboompact.
Programma 8	Bestuursrapportage 2 nr 11: 15-10-2009	19.250	Ingezet als dekking voor de hogere lasten van een handhavingsactie.
Programma 8	Besluit College 20-10-2009	21.000	Ingezet als dekking voor de lasten opstellen contouren structuurvisie Agro Business Centre
Programma 6	Besluit College 17-11-2009	6.500	Ingezet als dekking voor de hogere lasten accommodatie VV Uchta.
	Totaal:	84.314	

OVERZICHT VAN INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Overzicht van incidentele Baten en lasten.

	Omschrijving	Lasten	Baten
P1	Lagere lasten wijkmanagement	-72.000	
P1	Hogere ontvangen leges bevolkingsadministratie en burgerlijke stand		-58.000
P1	Lagere bijdrage aan Regio Rivierenland	-30.000	
P2	Vrijval voorziening aanvalsplannen brandweer		-38.000
P2	Lagere lasten voor regionalisering brandweer Gelderland-Zuid	-36.000	
P3	Vrijval voorziening openbare verlichting		-52.000
P3	Hogere lasten voor gladheidsbestrijding	64.000	
P3	Vrijval voorziening speelruimte		-211.000
P5	Hogere lasten voor leerlingenvervoer	44.000	
P7	Lagere lasten voor vrijwilligerswerk & Mantelzorg	-27.000	
P8	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (WABO).	-47.000	
P8	Hogere ontvangen leges bestemmingsplannen voor derden		-51.000
P8	Lagere ontvangen leges voor vrijstellingsverzoeken bestemmingsplannen		39.000
P8	Hogere baten handhaving bouw/dwangsommen.		-40.000
P8	Hogere Leges bouwvergunningen.		-67.000
P8	Aanvulling voorziening verliezen bouwgrondexploitaties.	436.000	
P8	Lagere urentoerekening aan grondexploitaties.	231.000	
P8	Kosten ambtelijke inzet voor grondexploitatie Casterhoven.	97.000	
P8	Afsluiten grondexploitatieproject Appelhof.		-35.000
D	Hogere bijdrage Algemene uitkering uit het gemeentefonds		-28.000
	Overige kleine verschillen		-131.000
		660.000	-672.000

gemeente
Neder-Betuwe

Programmarekening 2009

Jaarrekening

BALANS EN TOELICHTING

BALANS

Bedragen x € 1.000

Balans gemeente Neder-Betuwe					
ACTIVA			PASSIVA		
Omschrijving	31-12-09	31-12-08	Omschrijving	31-12-09	31-12-08
Vaste activa			Vaste passiva		
<u>Immaterieel</u>			<u>Eigenvermogen</u>		
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	175	233	Algemene reserve	2.239	1.688
Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief			Bestemmingsreserves tbv tariefegalisatie		
	175	233	Overige bestemmingsreserves	16.169	16.717
			Nog te bestemmen resultaat	-302	857
				18.106	19.263
			<u>Voorzieningen</u>		
			Voorz. voor verplichtingen/verliezen/risico's	2.899	2.262
			Egalisatievoorzieningen	1.958	3.029
			Voorz. uit van derden verkregen middelen	2.907	2.717
				7.764	8.009
<u>Materieel</u>			<u>Vasteschuldenmeteenrentetypische</u>		
Investerings met economisch nut	44.581	39.300	<u>looptijd van één jaar of langer</u>		
Investerings met maatschappelijk nut	608	723	Obligatieleningen		
In erfpacht			Onderhandse leningen van binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen		
	45.189	40.023	Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	32.199	32.736
<u>Financieel</u>			Onderhandse leningen van binnenlandse bedrijven		
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	77	77	Onderhandse leningen van overige binnenlandse sectoren		
Aan gemeenschappelijke regelingen			Onderhandse leningen van buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren		
Aan overige verbonden partijen			Door derden belegde gelden		
Leningen aan woningbouwcorporaties			Waarborgsommen	1	1
Aan deelnemingen				32.200	32.738
Aan overige verbonden partijen				58.070	60.009
Overige langlopende geldleningen	1.172	1.286			
Overige uitzettingen met en rentetypische looptijd van één jaar of langer					
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	110	121			
	1.359	1.485			
Totaal vaste activa	46.723	41.741	Totaal vaste financieringsmiddelen	58.070	60.009
<u>Viottende activa</u>			<u>Viottende passiva</u>		
<u>Voorraden</u>			<u>Netto-vlottendeschuldenmeteenrentetypischelooptijd korter dan één jaar</u>		
Grond-en hulpstoffen niet in exploitatie genomen bouwgronden	7.490	6.950	Kasgeldleningen		
Grond-en hulpstoffen overige			Bank- en giroaldi	3.154	
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	9.973	10.386	Overige schulden	3.916	2.611
Gereed product en handelsgoederen				7.070	2.611
	17.464	17.336			
<u>Overlopendeactiva</u>			<u>Overlopendepassiva</u>		
<u>Uitzettingen met eenrentetypische looptijd korter dan één jaar</u>	2.679	3.432		2.723	1.914
Vorderingen op openbare lichamen					
Verstrekke kasgeldleningen	182	52			
Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen					
Overige vorderingen	816	608			
	998	659			
<u>Liquidemiddelen</u>					
Kas- bank- en giroaldi		1.365			
Totaal viottende activa	21.141	22.793	Totaal viottende passiva	9.793	4.525
Totaal generaal	67.863	64.534	Totaal generaal	67.863	64.534

Vorderingen Sociale zaken

1.508

1.264

Gewaarborgde geldleningen

46.007

49.921

TOELICHTING OP DE BALANS.

ALGEMENE WAARDERINGSGRONDSLAGEN

Met ingang van 1 januari 2004 is het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) in werking getreden.

De jaarrekening is dan ook opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het BBV geeft.

In de financiële verordening zijn, met verwijzing naar de notitie Afschrijvingsbeleid 2003, nadere kaders opgenomen voor de waardering van vaste activa.

In 2009 is een nota activabeleid opgesteld. Deze nota is per 1 januari 2010 in werking getreden en is er op gericht om eenheid te verkrijgen in de waardering, administratieve verantwoording en afschrijving van de geactiveerde uitgaven.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

GRONDSLAGEN VASTE ACTIVA

Vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn.

Immateriële vaste activa

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven.

Het saldo van agio en disagio wordt lineair gedurende maximaal de looptijd van een geldlening afgeschreven.

Afsluitkosten voor geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Materiële vaste activa met economisch nut

Materiële vaste activa met economisch nut worden lineair afgeschreven op basis van de verwachte gebruiksduur. Op voorstel van het college kan hiervan worden afgeweken door annuïtaire afschrijving toe te passen. Bijdragen van derden worden in mindering gebracht op de investeringssom. Het saldo vormt de afschrijvingsbasis. De te hanteren afschrijvingstermijn wordt per actief beoordeeld aan de hand van de verwachte economische levensduur. Binnen de onderstaande hoofdgroepen worden globaal de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

<u>Materiële vaste activameteconomisch nut</u>	<u>Periode</u>
- Gronden en terreinen	0 jaar
- Woonruimten	15, 20, 25 jaar
- Bedrijfsgebouwen	5 tot 40 jaar
- Vervoermiddelen	5 tot 10 jaar
- Grond, weg-, waterbouwkundige werken	5 tot 60 jaar
- Machines, apparaten en installaties	5 tot 20 jaar
- Overige materiële vaste activa	5 tot 40 jaar

De ten behoeve van bepaalde investeringen (met economisch nut) gevormde bestemmingsreserves worden aan de passiefzijde van de balans verantwoord. Jaarlijks worden de kapitaallasten van die investeringen van deze reserves afgeboekt, ten gunste van het overzicht mutaties in reserves op de rekening van baten en lasten.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut worden niet geactiveerd. Bij raadsbesluit kan hiervan worden afgeweken en toch tot activering worden overgegaan. Op investeringen in de openbare ruimte wordt lineair afgeschreven in 10 tot 20 jaar.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingprijs dan vindt afwaardering plaats.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baat genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

GRONDSLAGEN VLOTTENDE ACTIVA

Vorraden

De nog niet in exploitatie genomen bouwgronden en verspreide gronden worden opgenomen op basis van de reeds uitgegeven kosten van grondaankopen, voorbereidingen en dergelijke. De boekwaarden van de gronden worden vermeerderd met het jaarlijks bij te schrijven nadelig exploitatiesaldo en, indien noodzakelijk, verminderd met een bijdrage uit de algemene reserve.

De als 'onderhanden werken' opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht. Verliezen worden genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

Producten gereed worden, indien aanwezig, gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid van de belastingdebiteuren en de overige debiteuren is een voorziening dubieuze debiteuren gevormd. De hoogte van deze voorziening wordt getoetst aan de hand van de volgende kader/richtlijnen voor openstaande vorderingen:

20% van het saldo betrekking hebbend op het dienstjaar -1

30% van het saldo betrekking hebbend op het dienstjaar -2

50% van het saldo betrekking hebbend op het dienstjaar -3

100% van het saldo betrekking hebbend op het dienstjaar -4.

Hierbij wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de op het moment van opstellen van de jaarrekening inmiddels ontvangen bedragen en met vorderingen waarvoor betalingsregelingen zijn getroffen.

De voorziening wordt in mindering gebracht op het totaalbedrag van de vorderingen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

GRONDSLAGEN PASSIVA

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen. In de paragraaf "onderhoud kapitaalgoederen" die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Voorzieningen uit van derden verkregen middelen (met uitzondering van de door Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren) worden gewaardeerd na aftrek van de in het kader van deze middelen relevante gemaakte kosten.

In 2008 zijn de BBV voorschriften met betrekking tot het reserveren van door derden verkregen gelden gewijzigd. In artikel 49b wordt gesteld dat de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren niet meer in een voorziening worden gestort, maar op de balans worden opgenomen als vooruit ontvangen bedragen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

De schuldrestanten per het einde van het boekjaar van de door de gemeente gewaarborgde geldleningen en garantstellingen zijn, buiten de balanstelling opgenomen. Nadere informatie is onder de niet uit de balans blijvende verplichtingen opgenomen.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER
(bedragen in de overzichten x € 1.000,-)

VASTE ACTIVA

Immateriële vaste activa

De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde per 31-12-09	Boekwaarde per 31-12-08
Overige immateriële vaste activa:		
Kosten afsluiten geldleningen/saldo agio en disagio	175	233
Kosten onderzoek en ontwikkeling	0	0
Totaal	<u>175</u>	<u>233</u>

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2009:

	Boekwaarde 01-01-09	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaarde- ringen	Boekwaarde 31-12-09
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	233	0	0	58	0	0	175
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	<u>233</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>58</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>175</u>

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde per 31-12-09	Boekwaarde per 31-12-08
Investerings met economisch nut	44.581	39.300
Investerings met (uitsluitend) maatschappelijk nut	608	723
Totaal	<u>45.189</u>	<u>40.023</u>

Investerings met economisch nut

De investeringen met economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde per 31-12-09	Boekwaarde per 31-12-08
<u>Boekwaarde</u>		
Gronden en terreinen	2.597	2.564
Woonruimten	11	13
Bedrijfsgebouwen	25.665	21.278
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	14.831	14.399
Vervoersmiddelen	240	119
Machines, apparaten en installaties	217	220
Overige materiële vaste activa	1.020	707
Totaal	<u>44.581</u>	<u>39.300</u>

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut weer:

	Boekwaarde 01-01-09	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen derden	Boekwaarde 31-12-09
Gronden en terreinen	2.564	33	0	0	0	2.597
Woonruimten	13	0	0	2	0	11
Bedrijfsgebouwen	21.278	5.126	0	740	0	25.665
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	14.399	1.028	0	595	0	14.831
Vervoermiddelen	119	163	0	41	0	240
Machines, apparaten en installaties	220	30	0	33	0	217
Overige materiële vaste activa	707	388	0	74	0	1.020
Totaal	39.300	6.767	0	1.486	0	44.581

Onder bijdragen van derden worden de bijdragen van derden opgenomen, die direct gerelateerd zijn aan de investering.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaande overzichten vermeld (bedragen x € 1000).

Gronden en terreinen		
Grondkosten Sebáschool Ochten	€	33
Totaal van vermeerderingen Gronden en terreinen	€	33

Bedrijfsgebouwen		
Bouw sportvoorzieningen Kesteren	€	45
Nieuwbouw gymnastieklokaal Kesteren	€	184
Uitbreiding sporthal Linie Ochten	€	47
Definitieve huisvesting Van Lodenstein College	€	1.322
Nieuwbouw De Hoenderik	€	73
Nieuwbouw Sebáschool Ochten	€	1.290
Nieuwbouw de Wegwijzer	€	1.977
Verbouw / aanpassing gemeentehuis	€	188
Totaal van vermeerderingen bedrijfsgebouwen	€	5.126

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken		
Riolering Oranjebuurt Dodewaard	€	880
Vervangen rioolpompen 2009	€	40
Pompput en drukriolering Veerweg	€	23
Uitbreiding Markstraat	€	80
Afronden ruimen begraafplaatsen	€	5
Totaal van vermeerderingen grond-, weg- en waterbouwkundige werken	€	1.028

Vervoermiddelen		
Aanschaf dienstauto's brandweer	€	163
Totaal vervoermiddelen	€	163

Machines, apparaten en installaties		
Aanschaf stroommachine	€	30
Totaal machines, apparaten en installaties	€	30

Overige materiële vaste activa		
Onderwijsvernieuwing Pr. Willem Alexanderschool Echteld	€	44
1 ^e inrichting 4 klassen Sebáschool Ochten	€	26
1 ^e inrichting AVO Van Lodenstein College	€	318
Totaal van overige materiële vaste activa	€	388

Investerings met (uitsluitend) maatschappelijk nut

De investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde per 31-12-09	Boekwaarde per 31-12-08
<u>Boekwaarde</u>		
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	608	723
Totaal	<u>608</u>	<u>723</u>

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut weer:

	Boekwaarde 01-01-09	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-09
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	723	63	0	178	0	0	608
Totaal	<u>723</u>	<u>63</u>	<u>0</u>	<u>178</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>608</u>

De investering ad € 63.000 in 2009 heeft betrekking op de renovatie van voetbalvelden.

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2009 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 01-01-09	Investe- ringen	Desinves- teringen	Aflossingen/ afschrijvingen	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-09
Kapitaalverstrekkingen aan: deelnemingen	77	0	0	0	0	77
Leningen aan: overige verbonden partijen	0	0	0	0	0	0
overige langlopende geldleningen	1.286	0	25	89	0	1.172
bijdragen aan activa in eigendom van derden	122	0	0	12	0	110
Totaal	<u>1.485</u>	<u>0</u>	<u>25</u>	<u>101</u>	<u>0</u>	<u>1.359</u>

Kapitaalverstrekkingen

Kapitaalverstrekkingaandeelnemingen

De boekwaarde van de investering heeft voornamelijk betrekking op de aandelen Bank Nederlandse Gemeenten ad € 73.000.

Leningen

Overigelanglopendeleningen

De investeringen betreffen een aan Vitens versterkte achtergestelde geldlening van € 859.000 en de overheveling van leningen die voorheen onder Overige verbonden partijen waren opgenomen van € 313.000. De aflossingen op deze leningen bedroegen in 2009 € 89.000.

Bijdrageaanactiva in eigendom van derden

Onder de bijdragen aan activa in eigendom van derden zijn voornamelijk bijdragen opgenomen voor de verbouw van clubhuizen, dorpshuizen. In 2009 werd € 12.000 op deze verstrekte bijdragen afgelost.

VLOTTENDE ACTIVA

Vorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

	2009	2008
Vorraden, gespecificeerd naar:		
Grond- en hulpstoffen (niet in exploitatie genomen bouwgronden)	7.490	6.950
Grond- en hulpstoffen (overige)	0	0
Onderhanden werk waaronder bouwgronden in exploitatie	11.680	11.657
Gereed product en handelsgoederen	0	0
	<u>19.170</u>	<u>18.607</u>

Grond- en hulpstoffen (niet in exploitatie genomen bouwgronden)

Onder de gronden niet in exploitatie zijn ook de zogenaamde verspreide percelen opgenomen.

Van de niet in exploitatie genomen bouwgronden kan het navolgende overzicht worden gegeven. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op programma 8 Bouwen en Milieu en de paragraaf Grondbeleid.

	Boekwaarde 01-01-09	Investe- ringen	Desinves- tering	Naar gronden in exploitatie	Boekwaarde 31-12-09	Boekwaarde per m ²
Gronen in voorraad:						
Herenland West	1.276	244	0	0	1.520	41,30
Medel 2	4.568	354	0	0	4.922	
Agro Business Centre Opheusden	554	68	0	0	622	13,96
Medel 1a	54	0	0	0	54	
Industrieterrein Oost-Dodewaard	305	23	0	0	328	16,83
Laanboomcentrum ontwikkeling	149	0	149	0	0	n.v.t.
Greenport	44	0	0	0	44	n.v.t.
Totaal	<u>6.950</u>	<u>689</u>	<u>149</u>	<u>0</u>	<u>7.490</u>	

Onderhanden werk waaronder bouwgronden in exploitatie
Van de bouwgronden in exploitatie kan navolgende overzicht worden weergegeven:

	Boekwaarde 01-01-09	Investing	Inkomsten	Winst uitname	Boekwaarde 31-12-09	Vorz. ver- liescomplex	Balans waarde 31-12-09
Grondexploitatie:							
Herenland Opheusden	4.815	574	0	0	5.389	0	5.389
De Bonegraaf Dodewaard	-194	4	0	0	-190	293	-483
Fructus Dodewaard	506	27	0	0	533	0	533
De Leede Kesteren	1.560	0	272	0	1.288	898	390
Tolsestraat Opheusden	907	0	294	0	613	0	613
Nedereindsestraat Kesteren	-63	36	0	0	-27	4	-31
Bonegraaf West	3.037	193	0	0	3.230	0	3.230
Wilhelminiastraat Dodewaard	-148	0	132	0	-280	0	-280
Acaziastraat Zuid	<u>11</u>	<u>5</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>16</u>	<u>0</u>	<u>16</u>
Wegwijzer Kesteren	0	13	0	0	13	0	13
Subtotaal	10.431	852	698	0	10.585	1.195	9.390
Exploitatieovereenkomsten:							
Nachtegaallaan Dodewaard	51	0	65	0	-14	92	-106
Triangel Ochten	219	0	42	0	177	288	-111
Appelhof Ochten	-33	33	0	0	0	0	0
Boveneindsestraat Kesteren	64	22	0	0	86	29	57
Oranjestraat/Linistraat Ochten	99	13	0	0	112	0	112
Damoon Opheusden	0	0	0	0	0	0	0
Van Dam Tielsestraat	0	0	0	0	0	0	0
Centrum Ochten	253	46	0	0	299	60	239
Voormalig gemeentehuis Ochten	64	0	0	0	64	0	64
Broedershof Echteld	36	3	0	0	39	0	39
Rijnbanddijk-Noord Kesteren	0	0	0	0	0	0	0
Winkelconcentratie Kesteren	137	114	0	0	251	0	251
Izendoom West	17	43	0	0	60	0	60
Stationsomgeving Kesteren	0	0	0	0	0	0	0
WoZoCo Opheusden	46	39	0	0	85	0	85
Veilingterrein Kesteren	51	64	0	0	115	0	115
Dorpsplein Dodewaard	3	0	464	0	-461	14	-475
Waalfront	11	12	0	0	23	28	-5
Stationsstraat 34	2	0	2	0	0	0	0
Ontwikkeling Walenhoekseweg	203	45	0	0	248	0	248
Lingedael	0	10	0	0	10	0	10
Subtotaal	1.223	444	573	0	1.094	511	583
Totaal generaal	11.654	1.296	1.271	0	11.679	1.706	9.973

Voor een nadere toelichting op de grondexploitaties wordt verwezen naar de toelichting op programma 8 Bouwen en Milieu en de paragraaf Grondbeleid.

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt worden onderscheiden:

	2009	2008
Vooruitbetaalde bedragen	287	646
Nog te ontvangen bedragen	111	278
Overige overlopende activa	2.281	2.508
Totaal	2.679	3.432

Van de overige overlopende activa heeft € 2.275.000 betrekking op de verrekening met de belastingdienst die moet plaatsvinden in het kader van het BTW compensatiefonds (BCF).

Uitzettingen korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Soort vordering	Saldo 31-12-09	Voorziening oninbaarheid	Gecorrigeerd saldo 31-12-09	Gecorrigeerd saldo 31-12-08
Vorderingen op openbare lichamen	182	0	182	52
Overige vorderingen	898	81	816	608
Totaal	1.079	81	998	660

Van het totale bedrag aan overige vorderingen heeft € 237.000 betrekking op vorderingen wegens gemeentelijke belastingen. In 2009 zijn voor het grootste deel van de openstaande vorderingen invorderingsprocedures opgestart.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	2009	2008
Kassaldi	0	0
Banksaldi	0	1.365
Girosaldi	0	0
Totaal	0	1.365

Overige

Het totaalbedrag aan vorderingen voor sociale zaken bedraagt ultimo 2009 € 1.508.000 (ultimo 2008 € 1.264.000). Dit bedrag wordt volledig door de gemeente Tiel geregistreerd. Na ontvangst van deze vorderingen moet een deel met het rijk worden verrekend, in veel gevallen 90%. Het restant is na ontvangst een baat voor de gemeente.

PASSIVA

ALGEMEEN

Met als doelstelling de verbetering van de weerstandscapaciteit van de gemeente, is in opdracht van de raad, de nota reserves en voorzieningen meerdere malen herzien. In de raadsvergadering van 30 oktober 2008 is de nota reserves en voorzieningen 2008 vastgesteld. In de jaarrekening 2009 is de besluitvorming van deze nota verwerkt.

VLOTTENDE PASSIVA

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	2009	2008
Algemene reserves	2.239	1.688
Bestemmingsreserves		
voor egalisatie van tarieven	0	0
overige bestemmingsreserves	16.169	16.717
Nog te bestemmen resultaat	-302	857
Totaal	18.106	19.263

In de hierna opgenomen overzichten wordt een uitsplitsing gegeven van de per soort opgenomen reserves. Hierbij worden, per reserve, de totale toevoegingen, onttrekkingen, resultaatbestemming 2008 en verminderingen ter dekking van kapitaallasten opgenomen.

Algemene Reserves

Het verloop van de algemene reserves in 2009 wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

Algemene reserves	Saldo 01-01-09	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig jaar	Vermindering ter dekking van kapitaallasten	Saldo 31-12-09
Algemene reserve	1.688	122	-	430	-	2.239
Totaal	1.688	122	-	430	-	2.239

Algemene reserve (90001)

De algemene reserve dient als financieel weerstandsvermogen (buffer) voor het opvangen van risico's waarvoor geen bestemmingsreserves of voorzieningen zijn gevormd, ofwel het opvangen van in principe onvoorziene financiële tegenvallers. Aan de algemene reserve wordt geen rente toegevoegd. De toevoegingen aan de algemene reserve betreffen de aflossing op de achtergestelde lening die aan Vitens is verstrekt (€ 71.000), de onderuitputting van kapitaallasten volgens de nota reserves en voorzieningen 2008 (€ 50.000) en een gedeelte van het batige rekeningresultaat van 2008 (€ 430.000).

Bestemmingsreserves voor egalisatie van tarieven

Bestemmingsreserves voor egalisatie van tarieven dienen om ongewenste schommelingen op te vangen in de tarieven die aan derden in rekening worden gebracht, maar die niet specifiek hoeven te worden besteed. In de gemeente Neder-Betuwe zijn (nog) geen reserves met dit doel gevormd.

Overige bestemmingsreserves

Het verloop van de overige bestemmingsreserves in 2009 wordt in onderstaand overzicht per reserve vermeld. Aan de met activa verbonden reserves (in deze categorie overige bestemmingsreserves) is 5% rente toegevoegd. Aan de overige reserves (in deze categorie) is een inflatiepercentage toegevoegd (1%).

Overige bestemmingsreserves	Saldo 01-01-09	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig jaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Saldo 31-12-09
Algemene reserve grondexploitatie	748	7	-	352	-	1.107
Reserve bovenwijkse voorzieningen	495	5	-	-	-	500
Reserve begraafplaatsen	1.092	94	-	-	83	1.103
Reserve verbouw gemeentehuis Opheusden	173	9	-	-	84	98
Reserve nieuwbouw brandweergarage Kesteren	80	4	-	-	7	76
Reserve huisvesting Van Lodenstein College	7.738	387	263	-	465	7.397
Reserve bouw jeugdthonk Columbus	42	2	-	-	5	39
Reserve peuterspeelzaal Dol-fijn	140	7	-	-	8	139
Reserve uitbreiding gymzaal Echteld	74	4	-	-	6	72
Reserve bouw sportzaal De Linie	312	16	-	-	32	296
Reserve rouwcentrum Ochten	152	8	-	-	13	146
Reserve nieuwbouw brandweergarage Ochten	801	40	-	-	59	782
Reserve nieuw gemeentehuis	722	36	-	-	-	759
Reserve sportaccommodatie Dodewaard	1.234	62	-	-	93	1.202
Reserve sportaccommodatie Kesteren	1.193	60	-	-	75	1.178
Reserve landschappelijke ontwikkeling	9	0	10	-	-	-
Reserve monumenten	9	-	9	-	-	-
Reserve lening Vitens	931	47	-	-	118	859
Reserve woonwagens/standplaatsen	90	1	17	-	-	74
Reserve dekking begrotingstekort	309	3	312	-	-	-
Reserve De Wegwijzer	372	19	-	-	51	340
Totaal	16.717	809	611	352	1.099	16.169

Naar doelstelling of bestemming kunnen de bestemmingsreserves als volgt worden weergegeven. De belangrijkste mutaties zijn toegelicht.

Algemenereservegrondexploitatie(90010)

De algemene reserve grondexploitatie dient als financieel weerstandsvermogen (buffer) voor het opvangen van - in principe - onvoorziene tegenvallers in de bouwgrondexploitatie. De toevoeging in 2009 bestaat uit de bijschrijving van rente € 7.000 en een gedeelte van het batige rekeningresultaat van 2008 (€ 352.000) volgens raadsbesluit 11 juni 2009.

Reservebovenwijksevoorzieningen(90011)

Het doel van de reserve is het kunnen uitvoeren van (infrastructurele) werken, die op meer dan één plangebied betrekking hebben, zoals ontsluitingswegen, bruggen, viaducten, bufferzones e.d.. In 2009 is € 5.000 aan rente bijgeschreven.

Reservebegraafplaatsen(90012)

De reserve begraafplaatsen is de voortzetting van de "oude" reserve afkoopsommen onderhoud graven en wordt gevormd uit de ontvangen afkoopsommen voor onderhoud en dient verder voor de dekking van de onderhoudskosten van de begraafplaatsen. In 2009 is een bedrag van € 55.000 aan rente bijgeschreven. Wegens ontvangen afkoopsommen is er € 39.000 aan de reserve toegevoegd. Ontrokken is een bedrag van € 83.000 voor kapitaallasten van de begraafplaatsen.

ReserveverbouwgemeentehuisOpheusden(90016)

Het doel van de reserve is om gedurende de gehele afschrijvingstermijn van de verbouwing uit 1995 van het huidige gemeentehuis in Opheusden de kapitaallasten van de investering te kunnen dekken. Aan de reserve is in 2009 rente toegevoegd van € 9.000. Ontrokken zijn de kapitaallasten van € 84.000.

ReservenieuwbouwbrandweergarageKesteren(90017)

Het doel van de reserve is het beperken van de exploitatielasten van de nieuwe brandweergarage te Kesteren door een jaarlijkse bijdrage uit de reserve van een deel van de kapitaallasten. Er is een bedrag van € 7.000 onttrokken voor kapitaallasten. Aan rente is een bedrag van € 4.000 bijgeschreven.

ReserveHuisvestingVanLodensteinCollege(90018)

De reserve Huisvesting van het Van Lodenstein College is gevormd voor de dekking van de kapitaallasten van de nieuwbouw van het college en dekking van de kapitaallasten van de voor het Van Lodenstein College gepleegde investeringen. De toevoeging in 2009 betreft bijschrijving van rente van € 387.000. De onttrekkingen betreft een bijdrage ter grootte van de kapitaallasten van € 465.000. Een bedrag van € 263.000 is onttrokken, volgens de nota reserve en voorzieningen, voor de extra huisvestingslasten van het oude Van Lodenstein College.

ReservebouwjeugdthonkColumbus(90020)

De reserve jeugdthonk Columbus dient ter dekking van de jaarlijkse kapitaallasten. De toevoeging betreft de op de reserve bijgeschreven rente van € 2.000. De onttrekking is het bedrag aan kapitaallasten over 2009 van € 5.000.

ReservepeuterspeelzaalDolfijn(90021)

De reserve peuterspeelzaal Dolfijn dient ter dekking van de jaarlijkse kapitaallasten. De toevoeging betreft de op de reserve bijgeschreven rente van € 7.000. De onttrekking is het bedrag aan kapitaallasten over 2009 van € 8.000.

ReserveuitbreidinggymzaalEchteld(90022)

De reserve uitbreiding gymzaal Echteld dient ter dekking van 45% van de jaarlijkse kapitaallasten. De toevoeging betreft de op de reserve bijgeschreven rente van € 4.000. De onttrekking is gelijk aan 45% van de kapitaallasten over 2009, ofwel € 6.000.

ReservebouwsportzaalDeLinie(90023)

De reserve bouw sportzaal De Linie dient ter dekking van de jaarlijkse kapitaallasten. De toevoeging betreft de bijgeschreven rente van € 16.000. De onttrekking is het bedrag aan kapitaallasten over 2009 van € 32.000.

ReserverouwcentrumOchten(90024)

De reserve rouwcentrum Ochten dient ter dekking van de jaarlijkse kapitaallasten. De toevoeging betreft de op de reserve bijgeschreven rente van € 8.000. De onttrekking is het bedrag aan kapitaallasten over 2009 van € 13.000.

ReservenieuwbouwbrandweergarageOchten(90025)

De reserve nieuwbouw brandweergarage Ochten is in 2003 gevormd en dient ter dekking van de jaarlijkse kapitaallasten van de grond en de bouwkosten. De toevoeging betreft de op de reserve bijgeschreven rente van € 40.000. De onttrekking is het bedrag aan kapitaallasten over 2009 van € 59.000.

Reservenieuwgemeentehuis(90026)

De reserve nieuw gemeentehuis dient te zijner tijd voor de dekking van de jaarlijkse kapitaallasten voor de verbouw van het bestaande en/of een nieuw te bouwen gemeentehuis. In 2009 is een bedrag van € 36.000 aan rente aan de reserve toegevoegd.

ReservesportaccommodatieDodewaard(90027)

De reserve sportaccommodatie Dodewaard is in 2003 gevormd en dient ter dekking van de jaarlijkse kapitaallasten. De toevoeging betreft de op de reserve bijgeschreven rente van € 62.000. De onttrekkingen € 93.000 heeft betrekking op de kapitaallasten 2009.

ReservesportaccommodatieKesteren(90028)

De reserve sportaccommodatie Kesteren dient om (gedeeltelijk) de kapitaallasten te kunnen dekken voor de verenigingsshal. Aan de reserve is rente toegevoegd van € 60.000. Als dekking voor de kapitaallasten van de verenigingsshal is € 75.000 aan de reserve onttrokken.

Reservemonumenten(90032)

De reserve monumenten dient voor de dekking van subsidies voor het onderhoud van monumenten en het inventariseren van monumenten. De reserve is in 2009, zoals voorgesteld in de reserves en voorzieningen 2008, opgeheven. Het saldo is toegevoegd aan de exploitatie.

ReserveleningVitens(90034)

De reserve lening Vitens is in 2006 gevormd en is ontstaan door omzetting van de preferente aandelen die de gemeente Neder-Betuwe had in Vitens N.V., in een achtergestelde lening. Tegenover deze lening is de reserve Vitens gevormd voor hetzelfde bedrag (€ 859.000). De achtergestelde lening zal in 15 jaar worden afgelost en de reserve zal diensgevolge in 15 jaar vrijvallen.

ReserveDeWegwijzer(90035)

De reserve De Wegwijzer dient om de kapitaallasten te kunnen dekken voor de in aanbouw zijnde school. Aan de reserve is rente toegevoegd van € 19.000. Als dekking voor de kapitaallasten is € 51.000 aan de reserve onttrokken.

Reservewoonwagens/standplaatsen(90036)

Doel van de reserve is om de kosten verbonden aan de overdracht van woonwagenlocaties te dekken. In 2009 is er € 1.000 aan rente bijgeschreven. Er is een bedrag van € 17.000 onttrokken voor in gang gezette procedures om een gedeelte van de standplaatsen Fruitstraat te saneren. De hiervoor gemaakte en nog te maken kosten worden gedekt door een bijdrage uit de reserve Woonwagens.

Reservedekkingbegrotingstekort(voorheenrisico'sWWBenWMO)(90037)

Deze reserve is gevormd bij de jaarrekening 2006 ter dekking van de tijdens artikel 12 periode niet gedekte lasten voor WWB en WMO. In de programmabegroting 2008 (dekkingsplan) is afgesproken dat er uit deze reserve € 312.000 als dekking voor de meerjarenbegroting wordt ingezet.

ReserveLandschapOntwikkelingsplan(90041)

De reserve is in 2008 gevormd uit het overschot van de afkoopsom Betuweroute, conform het voorstel in de Nota Reserves en Voorzieningen 2008. Er heeft een onttrekking plaatsgevonden van € 10.000 ter dekking van de gemaakte kosten in 2009, daarmee is de reserve in 2009 opgeheven.

Nog te bestemmen resultaat

De op 31 december nog te bestemmen resultaten waren als volgt:

	2009	2008
Nog te bestemmen resultaat	-302	857
Totaal	-302	857

Het nog te bestemmen resultaat bij de jaarrekening 2008 is conform raadsbesluit bestemd. Voor het nog te bestemmen resultaat bij de jaarrekening 2009 is aan u een voorstel gedaan. (zie hoofdstuk resultaatbepaling en resultaatbestemming).

Voorzieningen

In de volgende overzichten wordt het verloop per hoofdgroep en per voorziening weergegeven. Hierbij worden, per voorziening, de totale toevoegingen, vrijval ten gunste van het resultaat en de aanwendungen opgenomen. Onder deze overzichten wordt per voorziening de doelstelling of bestemming ervan vermeld. Tevens wordt globaal toegelicht hoe de toevoegingen en aanwendungen zijn samengesteld.

Voorzieningen voor verplichtingen/verliezen en risico's

	Saldo 01-01-09	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-09
Voorziening aanvalsplannen brandweer	145	-	39	23	84
Voorziening ouderenvervoer	30	-	30	-	-
Voorziening sanering grond Hoofdstraat Kesteren	21	-	-	21	-
Voorziening wegenbeheerplan	1.130	1.502	38	23	2.571
Voorziening inhaalstag actualisering	179	-	-	143	36
Voorziening schoolbudget OBO	101	-	-	101	-
Voorziening WSNS/ABB OBO	37	-	-	37	-
Voorziening verzilvering OBO	78	-	-	78	-
Voorziening opleiding en cursussen	52	185	-	225	13
Voorziening reorganisatie	160	-	94	66	-
Voorziening overgangsregeling openbaar onderwijs	328	604	328	409	195
Totaal	2.262	2.291	528	1.127	2.899

Voorzieningaanvalsplannenbrandweer(91001)

De voorziening dient voor de dekking van kosten van aanvalsplannen voor de brandweer. In het kader van de ARBO-wetgeving moet detailinformatie over risico's en voorzieningen per object beschikbaar zijn. De onttrekkingen in 2009 hebben hierop betrekking. In 2010 moet het project worden afgerond en daarna moet de voorziening worden opgeheven.

Voorzieningouderenvervoer(91004)

Het doel van de voorziening is, gelden vrij te maken voor ouderenvervoer door jaarlijks ten laste van de exploitatie een bedrag aan de voorziening toe te voegen voor de aankoop van een busje. In 2009 is de voorziening opgeheven.

Programmarekening 2009

VoorzieningsaneringgrondHoofdstraatKesteren(91005)

Het doel van de voorziening is, dekking van de kosten van sanering van vervuilde grond aan de Hoofdstraat te Kesteren. In 2009 is € 21.000 ten laste van de voorziening gebracht wegens kosten van de bodemsanering.

Voorzieningwegenbeheerplan(91008)

Het doel van de voorziening is het periodiek kunnen uitvoeren van (groot) onderhoud aan openbare wegen, volgens het wegenbeheersplan. Conform primaire begroting is er een bedrag aan de voorziening toegevoegd (€ 1.502.000). Onttrokken zijn bijdragen in het kader van de uitvoering van het wegenbeheersplan (€ 23.000).

Voorzeninginhaalslagactualiseringbestemmingsplannen(91012)

Het doel van de voorziening is het dekken van de kosten van het maken van een inhaalslag voor de actualisering van bestemmingsplannen. Wettelijk moeten gemeenten één keer per tien jaar alle bestemmingsplannen herzien. Voor de uitvoering in 2009 is € 143.000 onttrokken.

VoorzieningSchoolbudget(OBO)OpenbaarBasisonderwijs(91014)

Het doel van de voorziening is het opvangen van de verschillen tussen de ontvangen rijksbijdragen en de werkelijke exploitatielasten voor o.a. opleidingskosten, werving en selectie en kosten arbodienst. Na de verzelfstandiging van het openbaar basis onderwijs (officieel 1 januari 2008) zou de voorziening aan de nieuwe rechtspersoon worden overgedragen. In 2008 is reeds een voorschot uitbetaald aan de nieuwe rechtspersoon. De definitieve overdracht van de voorziening heeft in 2009 plaatsgevonden aan de Stichting Spoenk.

Voorziening(WSNS/ABBOBO)WeerSamenNaarSchool/Administratie,BeheerenBestuurOpenbaar Basisonderwijs(91015)

Het doel van de voorziening is het opvangen van de verschillen tussen ontvangen rijksbijdragen en de werkelijke exploitatielasten. Na de verzelfstandiging van het openbaar basis onderwijs (officieel 1 januari 2008) zou de voorziening aan de nieuwe rechtspersoon worden overgedragen. De definitieve overdracht van de voorziening heeft in 2009 plaatsgevonden aan de Stichting Spoenk.

Voorzieningverzilvering(OBO)OpenbaarBasisonderwijs(91016)

Het doel van de voorziening is het opvangen van de verschillen tussen ontvangen rijksbijdragen en de werkelijke exploitatielasten met betrekking tot personeel. Na de verzelfstandiging van het openbaar basis onderwijs (officieel 1 januari 2008) zou de voorziening aan de nieuwe rechtspersoon worden overgedragen. De definitieve overdracht van de voorziening heeft in 2009 plaatsgevonden aan de Stichting Spoenk.

Voorzieningopleidingencursussen(91018)

Het doel van de voorziening is het dekken van gelden voor verplichtingen aan personeel ten behoeve van het volgen van diverse opleidingen en cursussen, zoals opgenomen in de diverse persoonlijke ontwikkelplannen (POP's). In 2009 is € 185.000 (ten laste van de exploitatie) toegevoegd. Voor het volgen van diverse cursussen is rechtstreeks aan de voorziening een totaalbedrag onttrokken van € 225.000.

Voorzieningreorganisatie(91019)

Het doel van de voorziening is, naast de dekking van eenmalige kosten voor het externe adviesbureau functiewaardering, presentiegelden voor de plaatsingscommissie e.d. thans in belangrijke mate nog het opvangen van de frictiekosten in het kader van de reorganisatie; ofwel dekking van voornamelijk personele kosten als gevolg van de reorganisatie. Het restant van € 4.000 behoort de gemeente, conform brief Provincie, niet meer terug te betalen aan het Rijk en is in 2009 vrijgevallen ten gunste van de algemene dienst.

VoorzieningOvergangsregelingverzelfstandigingopenbaaronderwijs(91021)

Het doel van de voorziening is het dekken van de kosten van de vermogensoverdracht aan het openbaar onderwijs in het kader van de verzelfstandiging gedurende de periode 2008 t/m 2012.

De basis is de benodigde vermogens overdracht van € 1.965.000 zoals opgenomen in het VOSABB rapport van 2006 en de vastgestelde overgangsvergoeding gedurende de jaren 2008 t/m 2012 van € 614.157.

De verwachting is dat deze voorziening ruim toereikend is. Naar het zich laat aanzien kan eind 2010 / begin 2011 een nadere opstelling worden gemaakt van het restantbedrag van deze voorziening en een eventuele vrijval ten gunste van de algemene dienst.

Egalisatievoorzieningen

	Saldo 01-01-09	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-09
Voorziening groepsafhankelijk obo	180	8	-	188	-
Voorziening leerlingafhankelijk obo	155	-	-	155	-
Voorziening onderhoud gebouwen	848	268	-	353	763
Voorziening onderhoud huisvesting onderwijs	733	159	-	472	420
Voorziening verkeersveiligheid	676	65	-	85	656
Voorziening speelplaatsen	157	61	211	7	-
Voorziening vervanging openbare verlichting	206	92	40	138	120
Voorziening maaltijdassettes	22	-	22	-	-
Totaal	2.978	653	273	1.399	1.959

Voorziening groepsafhankelijk openbaar basisonderwijs (91040)

Het doel van de voorziening is het opvangen van fluctuaties in de exploitatiekosten voor onderhoud, aanpassingen e.d. voor de gebouwafhankelijke materiële voorzieningen van de openbare basisscholen. De voorziening bestaat uit het saldo van de verschillen tussen ontvangen rijksbijdragen en de gemaakte kosten. Na de verzelfstandiging van het openbaar basisonderwijs (officieel 1 januari 2008) zou de voorziening aan de nieuwe rechtspersoon worden overgedragen. De definitieve overdracht van de voorziening heeft in 2009 plaatsgevonden aan de Stichting Spoenk.

Voorziening leerlingafhankelijk openbaar basisonderwijs (91041)

Het doel van de voorziening is het opvangen van fluctuaties in de exploitatiekosten voor de vervanging van onderwijsleerpakketten e.d. De voorziening bestaat uit het saldo van de verschillen tussen ontvangen rijksbijdragen en de gemaakte kosten. Na de verzelfstandiging van het openbaar basisonderwijs (officieel 1 januari 2008) zou de voorziening aan de nieuwe rechtspersoon worden overgedragen. De definitieve overdracht van de voorziening heeft in 2009 plaatsgevonden aan de Stichting Spoenk.

Voorziening onderhoud gebouwen (91042)

Het doel van de voorziening is het egaliseren van de kosten voor groot onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen (exclusief scholen) volgens het onderhoudsschema. Volgens beheersplan is € 268.000 aan de voorziening toegevoegd. Voor uitgaven volgens het beheersplan gebouwen is er in totaal € 353.000 aan kosten onttrokken aan de voorziening.

Voorziening onderhoud huisvesting onderwijs (91044)

Het doel van de voorziening is het egaliseren van de kosten voor onderhoud en vervanging van de schoolgebouwen voor het openbaar en bijzonder basisonderwijs en voortgezet onderwijs. De toevoeging van € 159.000 is gebaseerd op het meerjaren onderhoudsplan voor schoolgebouwen. In 2009 is in totaal € 472.000 aan de voorziening onttrokken.

Voorziening verkeersveiligheid (91051)

Het doel van de voorziening is het dekken van de kosten van uitvoering van het in 2003 vastgestelde verkeersveiligheidsplan. Conform de primaire begroting is er een bedrag van € 65.000 toegevoegd aan de voorziening. De onttrekkingen € 85.000 hebben betrekking op de uitvoering van het plan.

Voorziening speelplaatsen (91052)

Het doel van de voorziening is het dekken van de kosten van uitvoering van de speelplaatsen. In 2009 is de voorziening opgeheven door het ontbreken van een beheersplan, het saldo is toegevoegd aan de exploitatie.

Voorziening vervanging openbare verlichting (91053)

Het doel van de voorziening is het dekken van de kosten van uitvoering van het vervangingsplan voor de openbare verlichting. Conform de primaire begroting is er een bedrag van € 92.000 toegevoegd aan de voorziening. Wegens vervanging van oude lichtmasten is een bedrag van € 138.000 aan de voorziening onttrokken. Als gevolg van de vastgestelde (17-12-2009) beleidsnota openbare verlichting 2009-2018 heeft er een vrijval van € 40.000 plaatsgevonden.

Voorziening maaltijdassettes (91056)

Het doel van de voorziening is het dekken van de kosten voor de verplichting om de maaltijdassettes na 5 jaar te vervangen. In 2009 is de voorziening opgeheven.

Vorzieningen uit van derden verkregen middelen

	Saldo 01-01-09	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-09
Voorziening riolering	2.737	177	-	8	2.907
Voorziening informatie, communicatie technologie	31	-	-	31	-
Totaal	2.768	177	-	39	2.907

Voorzieningriolering(91043)

Het doel van de voorziening is het opvangen van afwijkingen tussen de baten en lasten van het rioolbeheer volgens het Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP). Door het niet, of later uitvoeren van investeringen ten behoeve van de riolering, in combinatie met de in de algemene uitkering begrepen vergoeding voor verfijningsregeling rioleringen, is een batig saldo van € 177.000 ontstaan op het product rioleringen dat is toegevoegd aan deze voorziening. Tot en met 2008 was de voorziening riolering opgenomen onder de egalisatie voorzieningen. Omdat de middelen die in deze voorziening worden gestort afkomstig zijn van derden (rioolheffing) is deze voorziening verplaatst naar de van derden verkregen middelen.

Voorzieninginformatie,communicatietechnologie(91082)

Het doel van de voorziening is het beschikbaar hebben van gelden ten behoeve van ICT onderwijs op de scholen. De voorziening kan met de afwikkeling van de bestuurlijke verzelfstandiging in 2009 worden afgewikkeld en opgeheven. Hiervoor is in 2009 het saldo € 31.000 van de voorziening overgeboekt naar de voorziening Overgangsregeling (91021).

Vaste schulden met looptijd langer dan 1 jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

	2009	2008
Onderhandse leningen binnenlandse banken en overige financiële instellingen	32.200	32.736
Waarborgsommen	1	1
Totaal	32.202	32.737

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2009.

	Saldo 01-01-09	Vermeer- deringen	Aflossingen 2009	Saldo 31-12-09
Onderhandse leningen	32.736	2.900	3.437	32.199
Waarborgsommen	1	0	0	1
Totaal	32.738	2.900	3.437	32.200

De saldi van de onderhandse geldleningen per 31 december 2009 van in totaal € 32.199.000 zijn in overeenstemming met de van de financieringsinstellingen ontvangen saldo-overzichten. De totale rentelast over 2009 van de geldleningen bedroeg € 1.494.487.

VLOTTENDE PASSIVA

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	2009	2008
Schulden met looptijd korter dan 1 jaar	3.916	2.611
Overlopende passiva	2.723	1.914
	<u>6.639</u>	<u>4.525</u>

Kortlopende schulden

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	2009	2008
Kasgeldleningen	0	0
Bank- en girosaldi	3.154	0
Overige schulden	2.611	3.813
	<u>5.765</u>	<u>3.813</u>

De saldi van de bankrekeningen zijn in overeenstemming met de laatste dagafschriften van 2009 en de eerste van 2010.

De overige schulden bestaan voornamelijk uit crediteuren, maar ook uit nog in de eerste maanden van 2009 af te dragen loonheffing en sociale lasten. Vrijwel alle overige schulden op balansdatum zijn in het nieuwe jaar vereffend.

De belangrijkste overige schulden per 31 december 2009 betreffen (bedragen x € 1.000):

Afdracht loonheffing gemeente	€	444
Afdracht sociale lasten	€	372
Betalingen onder weg (WMO)	€	164
Overige schulden	€	<u>2.936</u>
Totaal van de overige schulden	€	3.916

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

	2009	2008
Vooruit ontvangen bedragen	191	13
Nog te betalen bedragen	1051	1.393
Nog te besteden gelden Rijk	1481	508
	<u>2.723</u>	<u>1.914</u>

De belangrijkste nog te betalen bedragen per 31 december 2008 betreffen (bedragen x € 1.000):

Af te dragen BTW	€	166
WMO zorgaanbieders periode 12/13	€	173
Transitorische rente	€	319
Overige nog te betalen bedragen	€	<u>393</u>
Totaal van nog te betalen bedragen	€	1.051

Nog te besteden gelden Rijk

In 2008 zijn de BBV voorschriften met betrekking tot het reserveren van door derden verkregen gelden gewijzigd. In artikel 49b wordt gesteld dat de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren niet meer in een voorziening worden gestort, maar op de balans worden opgenomen als vooruit ontvangen bedragen.

	Saldo 01-01-09	Toevoeging	Aanwending	Saldo 31-12-09
Centrum Jeugd en Gezin	73	58	-	132
Leerplicht	11	23	-	35
Gemeentelijk onderwijs achterstandenbeleid	15	108	-	124
Wet Werk en Bijstand werkdeel	50	-	34	17
Onderwijskansenplan OBO	3	-	-	3
Woonzorgcentrum Groot Steegakker	49	-	49	-
RSU-JGZ preventie jeugdbeleid	12	-	-	12
Ontgroening en vergrijzing	55	-	55	-
Stimuleringsbijdragen woningbouw	3	41	-	44
Geluidssanering	36	-	6	30
Inburgering nieuwkomers	199	-	14	185
WB Boomgaard Herenland	-	86	-	86
Schuldhelpverlening	-	13	-	13
Regeling Bredescholen	-	781	-	781
NASB 2010-2014	-	-	-	-
Binnenklimaat onderwijs 2009	-	-	-	-
Project zwerfafval	-	20	-	20
Totaal	<u>508</u>	<u>1.131</u>	<u>158</u>	<u>1.481</u>

Centrum Jeugd en Gezin (96000)

De ontvangen gelden zijn bedoeld voor de verplichtingen ten aanzien van invoering van een Centrum voor Jeugd en Gezin, het Elektronisch Kinddossier en de Verwijsindex.

De gelden bestaan uit niet bestede rijksbijdragen uit de Brede doeluitkering CJG. Afhankelijk van de rechtmatigheid van de bestedingen kan een eventuele terugbetaling aan het rijk aan de orde zijn. Per saldo is er in 2009 € 58.368 niet besteed en opgenomen als voorlopige ontvangst. Een eventueel overschot dient aan het ministerie te worden terugbetaald.

Leerplicht (96001)

Het rijk heeft een specifieke geormerkte uitkering beschikbaar gesteld ten behoeve van de handhaving van de leerplicht. Zaken die uit dit budget betaald dienen te worden zijn de invoering van de kwalificatieplicht per 1 augustus 2007, intensivering van de leerplichthandhaving en beperking van het schoolverzuim en schooluitval. In 2009 is een bedrag van € 23.313 opgenomen als voorlopige ontvangst. Een eventueel overschot dient te worden afgerekend.

Gemeentelijk onderwijs achterstandenbeleid (96002)

Het doel van de uitkering is het kunnen beschikken over gelden voor de uitvoering van onderwijs aan inwoners van Neder-Betuwe in achterstandsituaties. In 2009 is er een bedrag van € 74.413 toegevoegd en er is een bedrag van € 33.701 toegevoegd m.b.t. een correctie op 2008 ten laste van Wet Werk en Bijstand (96003). Het restant dient met het Rijk te worden afgerekend.

Wet Werken Bijstand werkdeel (96003)

Het doel van de uitkering is het dekken van kosten in het kader van de inschakeling van werkzoekenden in het arbeidsproces. Per saldo is er € 33.701 onttrokken m.b.t. een correctie op 2008 ten bate van Gemeentelijk onderwijs achterstandenbeleid (96002). Het restant dient met het Rijk te worden afgerekend.

Onderwijskansenplan openbaar basisonderwijs (96004)

Het doel van de uitkering is het beschikbaar hebben van gelden voor de uitvoering van het onderwijskansenplan. Per saldo is er in 2008 € 3.000 overgeheveld uit de voorziening. Een eventueel restant dient met het Rijk te worden afgerekend.

WoonzorgcentrumGrootSteegakker(96005)

Het doel van de uitkering is het beschikbaar hebben van gelden voor de realisatie van het project Groot Steegakker in het kader van de stedelijke vernieuwing. Na gereedkomen van het project komt het resterende subsidie bedrag ten gunste van de SWB, als opdrachtgever van dit project.

RSU-JGZpreventiejeugdbeleid(96006)

Het doel van de uitkering is het beschikbaar hebben van gelden voor de uitvoering van de Regeling Specifieke Uitkeringen Jeugd Gezondheidszorg (RSU-JGZ). Een eventueel restant dient met het Rijk te worden afgerekend.

Ontgroeningenvergrijzing(96007)

Het doel van de uitkering is het uitvoering geven aan het programma ontgroening en vergrijzing van de provincie Gelderland. Hiervoor zijn voor het project "Plan van aanpak Realisatie Woonservice gebieden Buren, Neder-Betuwe en West Maas en Waal middelen ontvangen. Het bedrag is volledig ten gunste van de exploitatie gekomen.

Stimuleringsbijdragenwoningbouw(96008)

Van de provincie is een bijdrage ontvangen voor het diverse woningbouwprojecten. Voor deze ontvangen middelen is in 2007 een voorziening gevormd. Per saldo zijn de niet bestede gelden van € 41.000 vanuit de exploitatie 2009 toegevoegd. Een eventueel overschot zal met de provincie verrekenend dienen te worden.

Geluidssanering(96009)

Van de provincie is in 2007 een bijdrage ontvangen voor kosten van geluidssanering. Voor deze ontvangen middelen is een voorziening gevormd. Voor de geluidssanering Tielsestraat 17/19/21 en het ISV-2 project is er een bedrag van € 6.000 onttrokken.

Inburgeringnieuwkomers(96010)

Het doel van de uitkering is de dekking van directe en indirecte kosten met betrekking tot de lokale opvang van nieuwkomers. Per saldo is er in 2008 € 199.000 overgeheveld uit de voorziening. Een eventueel restant dient met het Rijk te worden afgerekend. In 2009 is er een bedrag van € 14.000 ten gunste van de exploitatie gekomen.

WBBoomgaardHerenland(96012)

Het betreft een rijkssubsidie om woningbouwprojecten die door de kredietcrisis dreigen stil te vallen een impuls te geven. Het betreft een tijdelijke stimuleringsregeling die onderdeel uitmaakt van de crisismaatregelen. Woningen die voor een bijdrage in aanmerking komen zijn koopwoningen - en/of huurwoningen boven de liberalisatiegrens. Daarbij is het van belang dat andere partijen (inclusief marktpartijen) bereid zijn ook extra middelen in te zetten, zodat de aanvulling van het Rijk daadwerkelijk een aanvulling is.

Schuldhelpverlening(96013)

Het kabinet heeft in verband met de economische crisis incidenteel extra middelen beschikbaar gesteld voor de jaren 2009, 2010 en 2011 voor schuldhelpverlening.

Met deze extra middelen dienen de gemeente het volgende te realiseren: Opvang van de extra toeloop op schuldhelpverlening; Brede toegankelijkheid van de schuldhelpverlening; Beperking van de wacht- en doorlooptijden. De middelen 2009 en 2010 worden via de zogenaamde meeneemregeling aan gemeenten beschikbaar gesteld. Indien uit de verantwoording van 2011 blijkt dat toegekende middelen niet aan het doel zijn besteed, worden deze niet bestede middelen in 2012 teruggevorderd.

RegelingBredescholen(96014)

Geoormerkte rijkssubsidie voor investeringen in drie basisscholen te Ochten, waardoor het gebouw voor verschillende doeleinden en door verschillende doelgroepen te gebruiken is. Deze projecten moeten worden afgerond uiterlijk 31 december 2011.

NASB2010-2014(96015)

In de periode van 2010 - 2014 nemen wij deel aan het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen. Doel van dit project is om alle burgers meer te laten bewegen. De overheid subsidieert dit project op basis van co-financiering.

Binnenklimaatprimaironderwijs2009(96016)

Geoormerkte rijkssubsidie voor aanpassing van 11 basisscholen ter verbetering van het binnenmilieu en energieverbruik. De aanpassingen moeten uiterlijk 31 december 2010 worden uitgevoerd.

Projectzwerfafval(96017)

Het doel van de uitkering is het bewust maken van de zwerfafval problematiek. Dit zal gebeuren middels handhaving en communicatieplan (o.a. voorlichting op scholen) en het betrekken van maatschappelijke instanties en verenigingen bij de bewustmaking. Het project moet het eerste kwartaal van 2011 zijn afgerond.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

Waarborgen en garanties

Het onder de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

	Saldo per 31-12-09	Saldo per 31-12-08
Bouw woningen	42.835	46.444
Aanleg waterleiding	511	647
Aanpassing woningen gehandicapten	0	9
Aanschaf veerpont	221	255
Sportverenigingen	8	14
	<hr/>	<hr/>
	43.575	47.369
Hypotheek particulieren	2432	2.552
Totaal	<hr/>	<hr/>
	46.007	49.921

In 2009 is de gemeente niet aangesproken en hebben geen betalingen plaatsgevonden wegens de verleende borg- en garantstellingen.

Langlopende financiële verplichtingen

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende, financiële verplichtingen. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen:

Leasecontracten

1. IBM Global Financiering, startdatum mantelovereenkomst 1 januari 2006 investeringsplafond € 1.000.000 looptijd 48 of 60 maanden. Op 31 december 2009 bedraagt de contractwaarde van de geleasede apparatuur € 850.000. De hiervoor tot en met 2010 te betalen leaseverplichtingen bedragen in totaal € 70.000. (alle bedragen zijn exclusief BTW).

2. Van Leeuwen Autolease BV, startdatum mantelovereenkomst 6 januari 2003, operational lease van vervoermiddelen en/of andere bedrijfsmiddelen. In 2002 is een Mercedes Sprinter geleased, voor een leasetermijn van 120 maanden. Ultimo 2009 bedraagt het totaal aan leaseverplichtingen nog 34 maanden voor een totaalbedrag van € 21.000 exclusief BTW.

Contracten

In januari 2010 is voor een bedrag van 622.793 exclusief BTW aan contracten gegund voor het onderhoud van grasvelden, bomen en het maaien van bermen en sloten, aan de volgende bedrijven:

1. Groenvoorziening G. van Noordenburg voor het onderhoud van de grasvelden € 165.193 voor een periode van 3 jaar.
2. Gebroeders Bron groenvoorziening voor het maaien van bermen en sloten € 293.000 voor een periode van 3 jaar.
3. Krinkels B.V. voor het onderhoud van de bomen € 164.600 voor een periode van 2 jaar.

gemeente
Neder-Betuwe

Programmarekening 2009

Jaarrekening

**SINGLE INFORMATION
SINGLE AUDIT (SISA)**

SINGLE INFORMATION SINGLE AUDIT (SISA)

De departement (1)	Nummer (2)	Specifieke uitkering (3)	Juridische grondslag (4)	Ontvanger (5)	Indicatoren (6)	Alspraak (7)	Realisatie (8)	Beginsstand 2009 (9)	Ontvangsten van Rijk (10)	Overige ontvangsten (11)	Besteed t.l.v. rijksmiddelen (12)	Besteed t.l.v. provinciale of Wgr+- middelen (13)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Te verrekenen met Provincie / Wgr (16)	Overige (17)	Toelichting afwijking (18)	Eindverantwoording Ja/Nee (19)	Aard Controle (20)						
OCW	13	Onderwijsachterstandenbeleid niet-GSB (OAB)	Besluit vaststelling doelstelling en bekostiging Onderwijsachterstandenbeleid 2006-2010 (art 4 t/m 10) Regeling tijdelijke toekenning extra voorschoolse middelen (artikel 4) Schakelklassen, artikel 166 van de Wet op het primair Onderwijs Wet (OKE) voor verlaging ouderbijdrage doelgroepkinderen voorschoolse educatie	Gemeenten, niet G-31	Beginsstand 2009 van voorziening / overlopende post			€ 52.585												R					
					Besteed bedrag 2009 aan voorbereiding inrichten schakelklassen			€ 0															R		
					Besteed bedrag 2009 voor overige of coördinerende activiteiten inzake onderwijsachterstandenbeleid			€ 36.092																R	
					Besteed bedrag 2009 aan voorschoolse educatie			€ 15.000																R	
					Besteed bedrag 2009 aan schakelklassen			€ 0																R	
					Besteed bedrag 2009 aan vroegschoolse educatie			€ 0																R	
					Aantal deelnemende kinderen aan voorschoolse educatie in 2009		23																	D2	
					Aantal deelnemende leerlingen aan schakelklassen in 2009		0																	D2	
					Besteed bedrag in 2009 aan voorschoolse educatie voor verlaging ouderbijdrage van doelgroepkinderen op de peuterspeelzaal			€ 0																	R
					Gemiddelde prijs ouderbijdrage in 2009 voor voorschoolse educatie op de peuterspeelzaal voor doelgroepkinderen		€ 613																		R
% doelgroepkinderen bereikt in 2009 met voorschoolse educatie op de peuterspeelzaal		42,00%																		R					
OCW	17	Regeling brede scholen 2009	Regeling stimulering aanpassing huisvesting brede scholen	Gemeenten	Aantal afgeronde projecten in 2009	0	0													R					
					Besteed bedrag 2009			€ 0															R		
VROM	27	Subsidieregeling aanpak zwerfafval	Subsidieregeling aanpak zwerfafval	Gemeenten	Totaal subsidiabele kosten 2009						€ 0														
					Hieronder per regel één beschikingsnummer invullen en in de kolommen erna de verantwoordingsinformatie voor die beschikking.																				
					ZAB 08001			€ 22.354													Ja		R		
					ZAB 09009			€ 7.810													Nee		R		
		Andere subsidies van het Rijk of de Europese Commissie ontvangen?																							
		Kolom (7) en (8): wel of niet ontvangen Kolom (11): bedrag van ontvangst																							
		Alleen in te vullen na afronding project																							
		Hieronder per regel één beschikingsnummer invullen en in de kolommen erna de verantwoordingsinformatie voor die beschikking.																							

Departement (1)	Nummer (2)	Specifieke uitkering (3)	Juridische grondslag (4)	Ontvanger (5)	Indicatoren (6)	Afspraak (7)	Realisatie (8)	Beginstand 2009 (9)	Ontvangen van Rijk (10)	Overige ontvangsten (11)	Besteed t.l.v. rijksmiddelen (12)	Besteed t.l.v. provinciale of Wgr+ middelen (13)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Te verrekenen met Provincie / Wgr (16)	Overige (17)	Toelichting afwijking (18)	Eindverantwoording Ja/Nee (19)	Aard Controle (20)
						0	0			€ 0									R
					2	0	0			€ 0									R
					Basisproject: Plan van aanpak bestuurlijk vastgesteld?														
					Alleen in te vullen na afronding project														
					Hieronder per regel één beschikingsnummer invullen en in de kolommen erna de verantwoordingsinformatie voor die beschikking.														
					1 ZAB 08001	1	1												D1
					2	0	0												D1
					Plusproject/ proeftuinproject: Projectevaluatie uitgevoerd?														
					Alleen in te vullen na afronding project														
					Hieronder per regel één beschikingsnummer invullen en in de kolommen erna de verantwoordingsinformatie voor die beschikking.														
					1	0	0												D1
					2	0	0												D1
WWI	50C	Investering stedelijke vernieuwing (ISV)	Provinciale beschikking en/of verordening	Project-gemeenten (SiSa tussen medeoverheden)	Besteed bedrag tot en met 2009														
					Investeringsbudget (kolom 7)														
					Correcties (kolom 17)														
					Per beschikking besteding voor alle doelstellingen verantwoorden. Dit doet u door eerst in een regel het beschikingskenmerk in te vullen en daaronder per regel één doelstelling in te vullen.														
					1 2009-012358	€ 500.083						€ 565.485	€ 0		0	0		Nee	D1: aantallen R: euro's
					2 2009-004374	€ 580.000						€ 285.423	€ 0		0	0		Nee	D1: aantallen R: euro's
					3 2006-021956	€ 75.168						€ 7.797	€ 0		0	0		Nee	D1: aantallen R: euro's
					Activiteiten stedelijke vernieuwing (in aantallen)														
					Alleen in te vullen na afloop project														
					Per beschikking alle activiteiten verantwoorden. Dit doet u door eerst in een regel het beschikingskenmerk in te vullen en daaronder per regel één activiteit in te vullen.														

Departement (1)	Nummer (2)	Specifieke uitkering (3)	Juridische grondslag (4)	Ontvanger (5)	Indicatoren (6)	Afspraak (7)	Realisatie (8)	Beginstand 2009 (9)	Ontvangen van Rijk (10)	Overige ontvangsten (11)	Besteed t.l.v. rijksmiddelen (12)	Besteed t.l.v. provinciale of Wgr+ middelen (13)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Te verrekenen met Provincie/ Wgr (16)	Overige (17)	Toelichting afwijking (18)	Eindverantwoording Ja/Nee (19)	Aard Controle (20)
						0	0									0			D1
						0	0									0			D1
						0	0									0			D1
WWI	54	Tijdelijke stimuleringsregeling woningbouwprojecten 2009 tweede tranche	Tijdelijke stimuleringsregeling woningbouwprojecten 2009 tweede tranche	Gemeenten	Aantal woningen gestart of voortgezet voor 1 juli 2010 Opgave in SiSa 2010														R
VenW	59B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer	Provinciale beschikking en/of verordening	Gemeenten (SiSa tussen medeoverheden)	Besteed bedrag 2009 Hieronder per regel één beschikingsnummer invullen en in de kolommen erna de verantwoordingsinformatie voor die beschikking.														
					2008-021159							€ 0	€ 0			0		Nee	R
					2008-000058							€ 0	€ 0			0		Nee	R
LNV	68	Besluit ontwikkeling van landschappen (BOL)	Regeling LNV-subsidies	Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Besteed bedrag 2009						€ 130.180							Ja	R
SZW	72	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)	Gemeenten	Het totaal aantal geïndiceerde inwoners van uw gemeente dat een dienstbetrekking heeft of op de wachtlijst staat én beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december 2009.		110,25												R
					Het totaal aantal inwoners dat is uitgestroomd uit het werknemersbestand in 2009, uitgedrukt in arbeidsjaren.		3,78												R
					Het totaal aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen voor geïndiceerde inwoners in 2009, uitgedrukt in arbeidsjaren		85,47												R
					Het totaal aantal gerealiseerde begeleerd werkenplekken voor geïndiceerde inwoners in 2009, uitgedrukt in arbeidsjaren.		7,17												R
SZW	74	Wet werk en bijstand (WWB)	Wet werk en bijstand	Gemeenten	Totaal uitgaven inkomensdeel inclusief WIJ						€ 1.627.133								Nvt
					waarvan categorie jonger dan 65 jaar						€ 1.595.906								Nvt
					Totaal ontvangsten (niet-rijk) inkomensdeel inclusief WIJ				€ 68.297										Nvt
					waarvan categorie jonger dan 65 jaar				€ 67.382										Nvt

Departement (1)	Nummer (2)	Specifieke uitkering (3)	Juridische grondslag (4)	Ontvanger (5)	Indicatoren (6)	Afspraak (7)	Realisatie (8)	Beginstand 2009 (9)	Ontvangen van Rijk (10)	Overige ontvangsten (11)	Besteed t.l.v. rijksmiddelen (12)	Besteed t.l.v. provinciale of Wgrr middelen (13)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Te verrekenen met Provincie / Wgr (16)	Overige (17)	Toelichting afwijking (18)	Eindverantwoording Ja/Nee (19)	Aard Controle (20)
		(werkdeel overgangsindicator)			<p>Omvang van het in 2008 uitgegeven bedrag waarvan de rechtmatigheid niet kan worden vastgesteld (=Terug te betalen aan het Rijk).</p> <p>De verantwoording vindt plaats op basis van het kasstelsel. Er worden uitsluitend uitgaven verantwoord die gedaan zijn tot en met 31 december 2008 en waarvan de rechtmatigheid in 2008 niet kan worden vastgesteld. Voor zover de rechtmatigheid van deze uitgaven niet kan worden aangetoond, wordt het bedrag teruggevorderd van gemeenten.</p>									€ 0					R
SZW	75	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW), art 54	Gemeenten	Uitgaven IOAW 2009						€ 120.472								R
					Ontvangsten IOAW (niet-rijk) 2009					€ 18.234									R
SZW	76	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ), art 54	Gemeenten	Uitgaven IOAZ 2009						€ 59.469								R
					Ontvangsten IOAZ (niet-rijk) 2009					€ 0									R
					Uitvoeringskosten IOAZ 2009						€ 0								R
SZW	78	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz 2004)	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (art. 54)		Totaal uitgaven 2009 (excl. Bob)						€ 103.371								R
					Totaal uitgaven kapitaalverstrekking 2009 (excl. Bob)						€ 451.050								R
					Totaal ontvangsten 2009 (excl. Bob) (excl. rijk)					€ 13.614									R
					Totaal ontvangsten kapitaalverstrekking 2009 (excl. Bob) (excl. rijk)					€ 135.040									R
					Totaal uitvoeringskosten 2009 (excl. Bob)						€ 61.746								R
					Totaal uitgaven Bob 2009						€ 0								R
					Totaal ontvangsten Bob (excl. Rijk) 2009					€ 0									R
					Totaal uitvoeringskosten Bob 2009						€ 0								R
SZW	79	Wet Werkloosheidsvoorzie	Wet Werkloosheidsvoorziening	Gemeenten	Ontvangsten 2009 (niet-rijk)					€ 0									R

Departement (1)	Nummer (2)	Specifieke uitkering (3)	Juridische grondslag (4)	Ontvanger (5)	Indicatoren (6)	Afspraak (7)	Realisatie (8)	Beginstand 2009 (9)	Ontvangen van Rijk (10)	Overige ontvangsten (11)	Besteed t.l.v. rijksmiddelen (12)	Besteed t.l.v. provinciale of Wgr*-middelen (13)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Te verrekenen met Provincie / Wgr (16)	Overige (17)	Toelichting afwijking (18)	Eindverantwoording Ja/Nee (19)	Aard Controle (20)				
SZW	82	Participatiebudget Verantwoording op basis van baten en lasten stelsel	Wet participatiebudget	Gemeenten	Meeneemregeling WWB: overheveling overschot/tekort van WWB-werkdeel 2008 naar Participatiebudget 2009 Omvang van het in het jaar 2008 niet-bestede bedrag WWB-werkdeel dat meegenomen is naar het Participatiebudget van 2009 óf Omvang van het in het jaar 2008 rechtmatig bestede bedrag WWB-werkdeel als voorschot op het Participatiebudget van 2009 (bij overheveling van een tekort wordt een negatief getal ingevuld)											€ 1.909			R				
					Reserveringsregeling: overheveling overschot/tekort van 2009 naar 2010 Omvang van het in het jaar 2009 niet-bestede bedrag dat wordt gereserveerd voor het participatiebudget van 2010. Dit bedrag is exclusief het bedrag dat een gemeente ten onrechte niet heeft uitgegeven aan educatie bij een roc; hiervoor geldt geen reserveringsregeling (het ten onrechte niet-bestede wordt teruggevorderd door het rijk). óf Omvang van het in het jaar 2009 rechtmatig bestede bedrag participatiebudget als voorschot op het Participatiebudget van 2010 (bij overheveling van een tekort wordt een negatief getal ingevuld)																	R	
					Lasten WWB-werkdeel 2008 die in 2008 niet hebben geleid tot een kasbetaling									€ 0									
					Totaal lasten Participatiebudget 2009 Het is niet toegestaan om reeds in 2008 op titel van het WWB-werkdeel verantwoorde uitgaven dubbel te verantwoorden. De opgave is dus exclusief lasten 2009 die in 2008 hebben geleid tot een kasbetaling ten laste van het WWB-werkdeel, omdat deze lasten al in de verantwoording WWB-werkdeel 2008 zijn verantwoord										€ 919.481								

Departement (1)	Nummer (2)	Specifieke uitkering (3)	Juridische grondslag (4)	Ontvanger (5)	Indicatoren (6)	Afspraak (7)	Realisatie (8)	Beginsland 2009 (9)	Ontvangsten van Rijk (10)	Overige ontvangsten (11)	Besteed t.l.v. rijksmiddelen (12)	Besteed t.l.v. provinciale of Wgr* middelen (13)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Te verrekenen met Provincie / Wgr (16)	Overige (17)	Toelichting afwijking (18)	Eindverantwoording Ja/Nee (19)	Aard Controle (20)
					Waarvan lasten 2009 van educatie bij roc's						€ 303.790								R
					Baten WWB-werkdeel 2008 die in 2008 niet hebben geleid tot een kasontvangst											€ 0			R
					Totaal baten (niet-rijk) Participatiebudget De opgave is exclusief baten 2009 die in 2008 hebben geleid tot een kasontvangst ten bate van het WWB-werkdeel, omdat deze baten al in de verantwoording WWB-werkdeel 2008 zijn verantwoord.					€ 0									R
					Waarvan baten 2009 van educatie bij roc's					€ 0									R
					Terug te betalen aan rijk Omvang van het aan het rijk terug te betalen bedrag, dat wil zeggen het in het jaar 2009 niet-bestede bedrag voor zover dat de reserveringsregeling overschrijdt, alsmede het in het jaar 2009 ten onrechte niet-bestede bedrag aan educatie bij roc's									€ 0					R
			Regelluwe bestedingsruimte participatiebudget 2009 (artikelen 11a en 11b Besluit participatiebudget)	Gemeenten	Het aantal in 2009 gerealiseerde duurzame plaatsingen naar werk van inactieven Dit onderdeel moet door alle gemeenten worden ingevuld. Indien ingevuld met een nul, dan bestaat er voor 2010 geen recht op regelluwe bestedingsruimte.		0												R
			Beschikkingen	Gemeenten	Regelluw besteed bedrag 2009 Dit onderdeel dient uitsluitend ingevuld te worden door de gemeenten die voorfinanciering hebben aangevraagd						€ 0								R
SZW	83	Schuldhelpverlening	Kaderwet SZW-subsidies	Gemeenten	Besteed bedrag 2009						€ 0								R
JenG	94	Brede doeluitkering Centra voor jeugd en gezin (BDU CJG)	Tijdelijke regeling CJG	Gemeenten	Besteed bedrag 2009 aan jeugdgezondheidszorg, maatschappelijke ondersteuning jeugd, afstemming jeugd en gezin en het realiseren van centra voor jeugd en gezin.						€ 485.142							Nee	R

REGIONAAL SAMENWERKINGSPROGRAMMA (RSP)

Op de volgende pagina vindt u een totaaloverzicht betreffende de verantwoording van uren en financiële middelen die in 2009 zijn ingezet voor de verschillende RSP projecten.

Het betreft informatie op detailniveau en heeft voor u als raadslid geen meerwaarde ten opzichte van de stand van zaken uitvoering RSP zoals u op 12 november 2009 is voorgelegd. De reden van toevoeging van het totaaloverzicht heeft ermee te maken dat de accountant bij de controle van de jaarrekening tevens de ingezette uren en financiële middelen ten behoeve van de RSP projecten meeneemt. Op deze wijze dient er geen separate controle plaats te vinden specifiek voor de RSP projecten hetgeen kostenbesparend werkt.

Regionaal samenwerkingsprogramma (RSP)

Totaaloverzicht mbt verantwoording uren en middelen als onderdeel van de jaarrekening

Gemeente	Neder-Betuwe
Jaar	2009

Onderdeel UREN

RSP project	Uren
Pijler 1 Zelfredzaam Rivierenland	
A3 - Leefbaarheid kleine kernen/buurten	525
A4 - Brede School	117
B1 - Versterking ouderen adviesfunctie	8
B4 - Plannen voor 10 locaties woonservice gebieden	9
C5 - Alcoholmatiging	36
D1 - Alle scholen primair onderwijs ZAT of zorgstructuur	434
D3 - Centra voor Jeugd en Gezin	143
Pijler 3 Welvarend Rivierenland	
A1 - Bevorderen recreatie en toerisme	15
Overige uren m.b.t. coördinatie	36
Totaal aantal ingezette uren RSP 2009*	
	1323

Onderdeel MIDDELEN

RSP project	Bedrag
A3 - Leefbaarheid kleine kernen/buurten	€ 26.674
Totaal aantal ingezette middelen RSP 2009	
	€ 26.674

* Uurtarief bedraagt € 100,- conform afspraken met Regio Rivierenland en de Provincie Gelderland

gemeente
Neder-Betuwe

Programmarekening 2009

Jaarrekening

BESLUITVORMING

BESLUITVORMING

De raad van de gemeente Neder-Betuwe;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders, d.d. 6 april 2010;
Gelet op het bepaalde in de Gemeentewet;

BESLUIT:

1. In te stemmen met het jaarverslag en jaarrekening 2009 van de gemeente Neder-Betuwe conform voorliggend ontwerp
2. Het resultaat na bestemming bedraagt een tekort van € 301.854
3. In te stemmen om, naast het tekort van deze jaarrekening 2009, de volgende bedragen te bestemmen:
  - a. € 83.416 te bestemmen voor de verdere uitvoering van de WABO.
  - b. € 35.000 te bestemmen voor verdere uitvoering van wijkmanagement.
  - c. € 20.000 te bestemmen voor speelruimtebeleid.
  - d. € 30.000 te storten in de reserve grondexploitatie.
  - e. € 211.096 te storten in een bestemmingsreserve speelruimte.
  - f. € 14.000 te bestemmen voor de afronding overeenkomst met VV Uchta.
4. In te stemmen met een onttrekking van € 695.366 aan de algemene reserve.
5. In te stemmen met de in jaarrekening opgenomen begrotingswijziging omtrent de bestemming.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 20 mei 2010
de griffier, de voorzitter

mr. J.C. Bouwman

ir. C.W. Veerhoek

BEGROTINGSWIJZIGING

BEGROTINGSWIJZIGING					
Gemeente Neder-Betuwe		Provincie Gelderland		begrotingsjaar 2010 nr. 3	
De raad van de gemeente Neder-Betuwe besluit de begroting van baten en lasten voor bovengenoemd dienstjaar te wijzigen als volgt:					
Programma	Omschrijving programma	LASTEN Bedrag van de nieuwe of		BATEN Bedrag van de	
		verhoging van de bestaande raming	verlaging van de bestaande raming	nieuwe of verhoging van de bestaande raming	verlaging van de bestaande raming
I. Wijziging van de ramingen van het dienstjaar					
P1	Bestuur en Burger	35.000			
P2	Openbare Orde en Veiligheid				
P3	Openbare Ruimte				
P4	Economie				
P5	Scholing en Vorming				
P6	Welzijn en Cultuur	34.000			
P7	Zorg, Werk en Inkomen	0			
P8	Bouwen en Milieu	83.416			
	Algemene dekkingsmiddelen				
	Mutaties reserves			152.416	
	Saldo van rekening				
	Totalen	152.416		152.416	0
Volgnummer	Omschrijving	verhoging van het beschikbaar gestelde krediet	verlaging van het beschikbaar gestelde krediet	verhoging van de te verwachten baten	verlaging van de te verwachten baten
<u>Toelichting op de begrotingswijziging</u>					
Bestemming resultaat jaarrekening 2009					

